

BEN DŽEFERSON

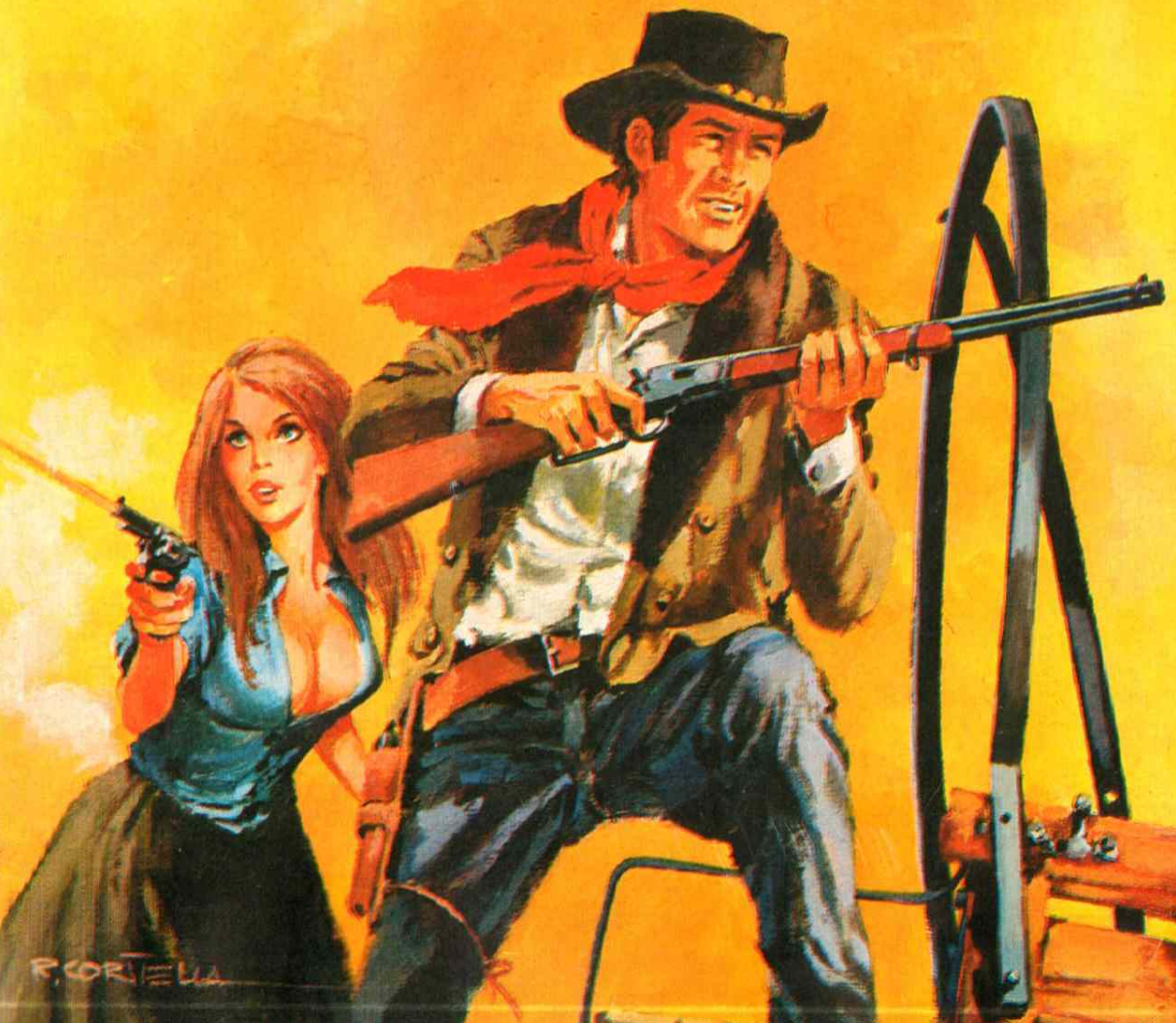
DOCK HOLIDAY

CENA 200 DINARA

BROJ 190

DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

POSLEDNJI SA REB STOKA

R. ORTELLA

★ **DOK HOLIDEJ** ★

BROJ 190

BEN DŽEFERSON

POSLEDNJI SA REB STOKA

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

DOK HOLIDEJ

Broj 190

Glavni i odgovorni urednik:

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik:

Zorka CIRIĆ

Naslov originala:

Ben Jefferson

NO QUARTER

Recenzija:

Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija i prevod:

Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor:

Sava DAMJANOV

Tehnički urednik:

Lajoš ILES

Korektori:

Julijana PAP

Agota VIRAG-BOGNAR

Štampa: 25. XII 1986.

Tržište: 7. I 1987.

izdaje i štampa NIŠFO FORUM — OUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Zorka CIRIĆ. Naslov originala: Ben Jefferson — NO QUARTER. Copyright: UNIVERSUM PRESS.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja 1973. godine.

Hladan vetar duvao je iz južnih predela Teksasa noseći prašinu sa ravnice koja se nastavljala iza granica ranča Reb Stok, da bi je u vidu tanke izmaglice poneo dalje ka rumenom suncu koje se spuštalo ka horizontu. Sa zlokobnim name-rama u duši, naoružani do zuba, banditi su jahali ne obazirući se na natele vetra, žureći da pređu reku i zakoraće na tlo ranča Reb Stok.

Kada su prešli put koji je sa ranča vodio u grad, sunce je već bilo zašlo, a tamo gde se prolaz Tomahok probijao između okomitih vrhova planine Testament, zlatasto crveno nebo presijavalo se kao plamen vatre koja se gasi.

Milju i po daleko od zgrade ranča ugledali su vodojažu Blad Voter i obišavši je, uputili se ka mestu gde je u sumraku, pri svetlosti razbuktale vatre grupa ljudi još uvek radila svoj dnevni posao.

— Eni ih tamo! — rekao je vodojaža konjanika. — Tamo su pasji sinovi koje već deset godina žudim da pošaljem na onaj svet.

*

— Bak, pritisni još jednom žig na to goveče — povikao je rančer Džim Toland. — Donji deo žiga nije dovoljno utisnut, pa se slovo T ne vidi jasno.

— Oomah, tata — rekao je mlađi Bak Toland, dvadesetogodišnji rančerov sin, uzimajući ponovo gvožđe za žigosanje. — Klensi, drži još malo to goveče, hoćeš li?

Kauboj Klensi Stolbek je jače zaglegao konopac i uz pomoć drugog kauboj Luka Sterlinga savladalo i

umirio goveče koje je iskolačenih očiju ležalo na zemlji. Rančerov sin je prišao držeći u ruci crvenkasto usijano gvožđe. Brz, vešt dodir, kratka bolna rika, oblačić dima, miris spržene dlake i kože, i četrdeset drugo grlo na koje je to posle podne utisnut žig „T” Reb Stok ranča skočilo je na noge i udaljilo se bežeći punim trkom.

Naslonjen na granu jednog oborenog suvog debla dosta daleko od vatre i mesta gde su pasli konji, Dok Holidej je pogledao Tolanda očekujući da vidi njegovu reakciju na uspešno obavljen posao svog sina. Džems Henri Toland bio je vrstan rančer i njegovo mišljenje o nekom poslu imalo je snagu i značaj konačne autoritativne potvrde. Ali, Toland nije oduvek bio rančer, ma- da je i u poslu koji je pre toga obavljao bio isto toliko vrstan i au- toritativan. Do pre deset godina bavio se nečim sasvim drugim i tek kada mu je žena umrla, on je bacio značku federalnog šerifa i posvetio se odgajivanju dece. I sada, kada pogleda rezultate svoje odluke, nije se kajao. Ušteđenim novcem kupio je ranč i zahvaljujući svojoj umeš- nosti i još više sreći, uspeo je da ga brzo unapredi. Sada je bio je- dan od poznatijih rančera u svom kraju i poštovan i cenjen građanin. Njegovu sreću zamagljivala je samo činjenica što je ostao sam.

Dva kaubojka pošla su da uhvate još jedno tele iz krda i Džim Toland je nešto doviknuo za njima. Uskoro će biti mrak, ali pošto im je preos- talo da žigošu još samo nekoliko grla, Toland je računao da će biti

bolje ako taj posao obave do kraja, makar ostali i duže u noći. U svakom slučaju, večera će ih čekati kod kuće bilo kada da dođu.

Veče je bilo hladno, ali od vreline vatre na kojoj je grejao žig, na licu mladog Baka Tolanda izbila je rosa znoja.

No, kao čovek koji je najveći deo života proveo u sudaru sa bezakonjem i goneći bandite širom Teksasa i Nju Meksika, Džim Toland je smatrao da je njegov sin prošao kroz život mnogo lakše nego on sam i da još nije dovoljno zreo. Zbog toga je obraćao malo pažnje na njegovo insistiranje da bude tretiran kao odrastao čovek i da na račun preuzme više odgovornosti.

Džim Toland je sve u životu uređivao prema svom nahođenju.

Sklonjen u prikrajku, dokon i sa širim vidokrugom pred sobom, Dok Holidej je prvi primetio konjanike.

Dok su ostali bili zauzeti žigosanjem stoke, on je oslonjen na granu suvog drveta odbijao poslednje dimove iz već dopuštene cigare. Pratio je pogledom mladog Baka, koji je sa usijanim gvoždem prilazio oborenom teletu, kada je krajičkom oka uhvatio neko kretanje iza ograde korala. Okrenuvši glavu u tom pravcu, ugledao je siluete osam konjanika odslikane na tamnoj pozadini sumraka koji je brzo prelazio u noć.

Holidej se prenuo. U ovoj divljoj zemlji u podnožju planine dolazak posetilaca u ovo doba dana, a pogotovo posetilaca u tolikom broju, morao je izazvati podozrenje. Takva grupa ljudi mnogo je ličila na poteru, a od kako je pre nekoliko godina takva slična potera uhvatila bandita Bilija Daltona, u pokrajini je vladao mir.

Skoro istog trenutka kada Holidej i Bak je primetio konjanike i zastao u pola pokreta, što je izazvalo Džima Tolanda da nestrpljivo vikne

na njega. — Bak, šta stojiš tu kao mesečar? Zar hoćeš da radimo ovde do ponoći?

Bak je bez reči pokazao usijanim gvoždem prema konjanicima i u tom momentu jedan od njih izdvojio se iz grupe i uputio se oko korala ka grupi oko vatre. Udaljenog u senci, Holideja verovatno nije ni primetio.

Neka crna slutnja obuzela je Holideja. Čuo je kada je Stolbek, videvši nepoznate ljude, glasno promrm-ljao. — Ko je to, do vraga? Jesi li to ti, Koule? — dodao je sasvim glasno.

Ali, to nije bio Koul Blejk sa susjednog ranča Rand Bi, Holidej je to odmah znao. Dva dana pre toga video je Koula i mada je ovaj konjanik u figuri imao neku sličnost sa njim, bio je ipak sasvim različit. Konjanik je bio krupan, najkrupniji u grupi i jedan od najkrupnijih ljudi koje je Holidej video. Ali, taj utisak gromadnosti nije dolazio samo zbog njegove visine, već zbog sklopa skeleta i gibanja naslaga mišića, koje se zapažalo pri svakom njegovom pokretu dok je smelo prilazio krugu obasjanom crvenim palmenom.

Lice mu je bilo u senci i Holidej je mogao da vidi samo gromadni vrh njegove brade zarastao u gustu, nekoliko dana nebrijanu čekinjnu. Činilo se kao da se taj čovek smeška, ali Holidej nije bio siguran u to.

Nepoznati je u naručju savijene masivne ruke nosio prigrmljenu „vinčesterku“, a oko bedara imao je dva „kolta“. Dva nisko pripasana „kolta“.

— Mogu li nešto da učinim za vas, mister? — začuo je Dok Holidej Tolandov glas koji je u sebi nosio neznatnu notu uznemirenosti. U tom čoveku i dugačkoj koloni njegovih čutljivih pratilaca bilo je nečega što je izazivalo nespokoјstvo

čak i kod starog vuka kao što je bio Džim Toland.

Bore na zasenčenom čelu nepoznatog konjanika su se produbile kad je okrenuo svoju krupnu glavu prema Džimu. Nepoznati se bez sumnje osmehivao. Džim je stavio ruku na dršku revolvera, a Holidej je i sam instiktivno pustio ruku niz telo. Pod šakom je osetio tvrdnu dršku svog „kolta”. Učinio je to mahinalno, mada je bio dosta daleko za precizan hitac iz pištolja. Kratak pogled na Stolbeka i Sterlinga otkrio mu je da su i oni nervozni. Klensi Stolbek se uspravio od govečeta pored koga je do tada čučao i prstima ogrubele šake obuhvatio dršku svog velikog marinskog „kolta”. Sterling nije nosio oružje na poslu i zato je samo pustio glavu govečeta koju je dotle pritiskao na zemlju. Goveče je ustalo i pobeglo. Bak je zbunjeno stajao pored njih ne znajući šta da radi sa usijanim gvoždem.

— Ja sam vas nešto pitao, mister? — rekao je Džim glasnije.

Hladan vetar zašumeo je kroz grede korala dižući prašinu i poigravajući se plamenom vatre. Krupni konjanik je digao glavu i Holidej je iz daljine uhvatio crte njegovog lica, ali još uvek nije mogao da odredi da li mu je to lice poznato ili ne.

Džim se nagnuo napred i zažmorio očima.

— Da li se možda poznajemo, mister?

Nepoznati se glasno nasmejavao, kao neko ko uživa u samo njemu poznatoj tajni. Digavši nehalno ruku, zabacio je šešir sa čela i otkrio lice. Njegovo lice bilo je grubo, uobičajeno kao i celo njegovo telo, nalik na gromadu, sa jako istaknutim jagodicama, duboko usađenim očima, kratkim nosom širokih nozdruva i velikim ustima.

Visokom pustolovu pored oborenog debla to lice je bilo maglovito

poznato. Holidej je instiktivno znao da je tog čoveka negde video, da je to bilo vrlo davno i da se od tada taj čovek mnogo izmenio. Ali sećao ga se, bez sumnje ga je nekada sreo i video.

Znao je takođe da ga se sećao po zlu i naprezao se da odgonetne kako je to zlo, kada je Džim Toland ustuknuo korak nazad i kratko ali razgovetno izustio.

— Tagert?

Tagert!

To ime doprlo je do Holidejeve svesti kao ubod noža. Konačno se setio i kao kroz maglu prepoznao lik sa tim imenom. Džes Tagert, kradljivac stoke i vođa bande iz daleke prošlosti, još iz vremena kada je Džim Toland bio šerif granične oblasti u Nju Meksiku. Setio se jedne noći, kada je Tagert vezanih ruku doveden u Čirikahu. Posle dosta muka Toland je uspeo da ga ulovi i strpa u zatvor. Tagert je uhvaćen na delu, u pokušaju krađe stoke i u zasedi je izgubio dva svoja čoveka. On sam, pak, bio je zarobljen.

Slučaj je hteo da dva dana kasnije Holidej osujeti njegovo bekstvo. Prolazeći pored zatvora na povratku iz saluna, primetio je neko kretanje pored prozora sa zadnje strane zatvora. Pogledao je bolje i video da dva čoveka vezuju jak konopac za rešetke. Očigledno su hteli da ih razvale i oslobode Tagertu put za bekstvo. Pucnjem iz revolvera ispaljenim iznad njegovih glava Dok Holidej je prekinuo taj pokušaj, a kada su Tagertovi saradnici otvorili paljbu iz pištolja na njega, on ih je obojicu ustrelio. Tagert je nekoliko dana kasnije izveden pred sud i sudija ga je osudio na deset godina teškog zatvora zbog krađe i pokušaja ubistva, a Dok Holidej je bio u sudnici kada se ubica zakleo da će pobeći i krva-

vo se osvetiti onima koji su ga dotle doveli: Tolandu i Holideju.

Nastao je trenutak ledeno napetog ćutanja; nezaboravan trenutak u toku kojeg su Holideju pred oči izašli surovi događaji od pre deset godina, ne nejasno zamagljeni zaboravom, već zastrašujuće jasni, sa paklenim vonjom mržnje i smrti u sebi.

Sekunde su prolazile kao da njišu klatno nekog velikog časovnika, a pucketanje vatre odjekivalo je u tišini kao pucnji revolvera. Kao na usporenom filmu Dok Holidej je video kako Tagert jednom rukom diže tešku „vinčesterku” i zapazio preteći sjaj njegovih očiju. Video je takode kako je Džim Toland ustuknuo još jedan korak nazad, grabeći istovremeno rukom dršku svog starinskog „sređivača”, ali taj pokret ruke Doku se učinio strašno spor

Video je i Klensija Stolbeka, koji se pogurio i zauzeo odbrambeni stav vadeći revolver iz futrole dok je nenaoružani Sterling pokušao da pobegne. Bak Toland je nemoćno stajao u mestu kao ukopan.

Dok Holidej je • bespomoćno stajao. Znao je šta će se tog trenutka desiti, ali nije mogao učiniti ništa da to spreči. Bio je suviše daleko. Sa „vinčesterkom” je možda mogao preduprediti tragičan ishod, ali za precizan hitac iz revolvera rastojanje je bilo suviše veliko. Na drugoj strani, Toland je bio suviše blizu da bi ga Tagert mogao promašiti. Sudbina kao da je već sve rešila.

A onda se Dok odlučio da prkosi sudbini. Gnevan zbog svoje stalne nemoći pred njenim hodom, potegao je revolver i opalio u nadi, tegao je revolver i opalio u nadi da će ipak omesti ubicu u izvođenju njegove zločinačke namere. No istovremeno je grmnula i Tagertova „vinčesterka” i pucnji su ispunili noć metalnim odjekom, a žučkasto-

crvenkasti blesak briznuo je kroz tamu i kao munja pogodio Tolanda, koji je poskočio i pao na tlo. Tagert je nastavio da puca i pre nego što se Toland srušio u prašinu, pogodila su ga još dva metka iz Tagertove puške.

Kada je Toland pao na zemlju usta široko razvaljenih pogotkom kuršuma i sa neispaljenim revolverom koji mu je ispao iz ruke, Holidej je instinktivno poskočio. Potrčao je prema njemu pucajući u trku na davolsku Tagertovu spodobu, a kroz odjek pucnjave do njegovih ušiju dopro je zvuk koji nikada neće zaboraviti, zvuk sličan rezanju gladnih vukova koji komadaju žrtvu... Tagertov pakleni smeh.

Stolbekov revolver je planuo i procenivši da mu je Stolbek veća opasnost od udaljenog Holideja, Tagert je okrenuo prema njemu cev puške i sasekao ga sa dva hica. Pucajući u samrtnom grču, Stolbekove poslednje misli bile su upućene Baku Tolandu.

— Tvoj tata je mrtav, Bak — kriknuo je. — Beži, dečko.

Tvoj tata je mrtav.

Te reči pogodile su Doka Holideja kao udar čekića. Džim Toland mrtav. Setio ga se sa šerifskom zvezdom na prsima, kada mu je izgledao neuništiv. Surova stvarnost bila je drukčija i Holidej je to u magnovenju shvatio. U telu tog čoveka gvozdena volje sreli su se život i smrt. Posle šezdesetak godina opasnog življenja došla je smrt kao trenutak koji će se nastaviti do u večnost. Da li je moguće da se život tako brzo završava, u jednom kratkom trenutku, kraćem od treptaja oka? Da li će i on sam tako skončati?

Dok je Holidej krupnim skokovima trčao, Stolbek i ubica su izmenično hica. Začudo, Tagertovi pratilci stajali su po strani i nisu se mešali u obračun. Držali su, do-

duše, puške na gotovs, ali nisu pucali. Smatrali su, verovatno, da je došao Tagertov čas, čas koji je čekao punih deset godina, i da osvetu pripada samo njemu. Izbezumljen od straha a trgnut Stolbekovim povikom, Bak Toland je nagao u bekstvo za Sterlingom, koji je trčao nekoliko metara ispred njega. Naljeteli su na Tagertove pratioce i shvativši da su pogrešili, krenuli u stranu. Neko od konjanika se glasno nasmejao, a begunci su šmugnuili kraj njih.

Dva teška taneta kalibra 32 pogodila su Stolbeka u prsa i raznela mu srce. Stolbekov „kolt“ je začutao.

Tagert je onda okrenuo pušku ka Holideju, ali je krajičkom oka uočio da su Sterling i Bak stigli do koralu, gde su naslonjene na ogradu stajale dve teške „Šarp“ puške. Lenjo, skoro sa dosadom, Tagert je okrenuo cev „vinčesterke“ ka njima i pritisnuo okidač. Od pogodka taneta Sterling se izvio kao Komanč u plesu za dozivanje kiše. Tagert je nastavio da puca i dalje mada je mladić već bio mrtav, a zatim je skrenuo cev prema Baku Tolandu pre nego što je ovaj stigao da ubaci metak u cev i naperi pušku. Kada ga je Tagertov metak pogodio u prsa, on je samo širom otvorio usta i kratko zastenjao. Njegov uzdah prekinuo je drugi metak, koji ga je pogodio u čelo.

Tek tada Tagert se okrenuo Holideju. No mada se sve zbilo za nekoliko kratkih trenutaka, Holidej je imao vremena da donese odluku. U magnovenju je shvatio da su Džim Toland i njegov sin Bak mrtvi, a isto tako Sterling i Stolbek. Njima više nije mogao pomoći. Ali je zato mogao pomoći sebi time što bi zamakao u mrak ili se dočepao nekog zaklona, gde ga Tagertovi meci ne bi mogli naći. Okrenuo se i potrčao brzo kao munja, ali sada u suprot-

nom smeru, što dalje od mesta krvavog pokolja. Nije pretrčao ni nekoliko koraka, a iza njegovih leđa odjeknuo je pucanj i tane mu je odnelo komad naramenice na jakni. Počeo je da trči u cik-cak praćen pucnjima „vinčesterke“ i stigavši do nasipa veštačkog jezera, bacio se u vodu. Tek tada je Tagert prestao da puca i dao se na prebrojavanje mrtvih.

— Pa dobro, udesio si tvog starog neprijatelja, onog glavnog koga si želeo, Tagerte, a uz to i njegovog štenca — rekao je Harli Bel kao da i sam uživa u Tagertovoj osveti, dok su se banditi raspoređivali na mestima oko nasipa.

— Džes je rekao da će ih sve pobiti i on će to i da učini, Bele — proštiao je kroz zube neki kržljavi mladić sa okomito smaknutim uskim ramenima. — Je li tako, Džese?

Stojeći raširenih nogu pored vatre, Tagert je pretresao Tolandov novčanik. Našavši u njemu sliku oca i sina, zadovoljno je klimnuo glavom, ali mu je odmah zatim lice iskrivio grč mržnje. — Tačno, mališa. Ostala je još jedna guja koju nisam odmah prepoznao. Ali ne mari, upećaćemo i njega čim mesec izađe.

Mališa je bio Tagertov mladi brat Logan, koji im se pridružio u gradu Kold Lejku posle Tagertovog izlaska iz zloglasne kaznionice Pionir Penitenšeri. Sem Vena Harknesa, bivšeg robijaša koji je zajedno sa Tagertom prošao kroz pakao robijašnice, Logan je bio jedini u bandi koji je u potpunosti shvatao Tagertovu neizmernu žudnju za osvetom.

Kada je otišao u zatvor, Džes Tagert je imao ženu i nedoraslog sina, roditelje i mladeg brata. Godine i žuta groznica ostavili su u životu samo tog brata. Tagert je smatrao da su zato odgovorni Toland i Dok Holidej, i bez obzira na činjenicu da Bak Toland nije imao nikakvu,

ulogu u njegovom hapšenju i kasnijem slanju na robiju, Tagert je odlučio da osvetu proširi i na njega, pa i na sve druge članove Tolandove porodice. U toku dugih deset godina ropijanja u paklu kaznenog zatvora Pionir samo je žed za osvetom održala Tagerta u životu. Mržnja i žed za osvetom sačuvali su mu razum u rekordno dugom boravku u samici.

Logan Tagert i nepopravljivi zločinac Harknes shvatali su da Džes mora u potpunosti zadovoljiti svoju želju za osvetom prema Tolandima i Doku Holideju da bi mogao posle toga da se koncentriše na seriju pljački banaka koju je banda bila planirala. Obojica, i Logan i Harknes, žarko su želeli da se prepad te večeri što pre završi i Džes Tagert smiri i pribere.

— Videćemo da li možemo odmah da ga upecamo, Džese — predložio je Logan misleći time da Doka Holideja istera iz nekog skrovitog kutka u veštačkom jezeru, gde se on verovatno bio prikrrio. Logan je bio osam godina mlađi od svog brata, ali je imao isti ubilački pogled i žed za prolivanjem krvi.

Tagert je pogledao nebo na jugu, gde se mesec iza brda nazirao samo kao mutan nagoveštaj srebrnastog sjaja. Slegnuo je snažnim ramenima. — Ako ti tako hoćeš, mališa. Ali čuvaj se, Holidej je opasan.

— Ja ću paziti na njega, Tager-te — obećao je Harknes i nasmejao se uzimajući pušku u ruku. — Hajdemo momče, hajdemo da uhvatimo tog varoškog džentlmena — ubojicu.

— Kako želiš da svršimo s njim, Džese? — zapitao je Logan i osmehnuvši se, pošao prema nasipu.

— Kako god hoćeš — bio je kratak odgovor.

Džim Toland ležao je mrtav u prašini kod njegovih nogu, a njegov sin nešto dalje kod nasipa, i Tager-tu više nije bilo važno na koji način

će Dok Holidej platiti činjenicu što je bio umešan u njegovo zatočenje. Bilo mu je važno samo da to bude što pre.

Snažan osećaj zadovoljstva popeo se Tagertu iz grudi i zastao u grlu dok je stojeći zurio u lešinu svog smrtnog neprijatelja. Punih deset godina sanjao je o ovom trenutku. Pomislio je da se sve odigralo znatno bolje nego što je zamišljao. Znatno bolje i znatno lakše.

Zbog izvesnih razloga koje nikada nije mogao jasno da definiše, uvek ga je pratio neki osećaj da će sprovođenje u delo njegovih planova o osveti biti mnogo teže i mnogo opasnije. Sada je odjednom shvatio koliko je bio lud što je tako mislio. Ubio je starog bika brzo i lako, kao bilo koga drugog u svojoj banditskoj karijeri. Sa mladim Tolandom bilo je još lakše. Sa Holidejem... to će biti već nešto drugo. Taj prevejani nitkov znao je da se čuva i uz to je imao mnogo, mnogo sreće. Ovoga puta spasla ga je samo činjenica da je na sebi imao isto terensko odelo kao svi drugi i da se nimalo nije razlikovao od ostalih kauboja. Ali, i njega će srediti. Isteraće ga na čistinu iz veštačkog jezera... ukoliko se dotle ne smrzne od hladnoće.

Tagert će se odvojiti od vatre i pridružiti se potrazi kada mesec izade. Ne ranije. Mrak je bio njegov neprijatelj.

•

Holidejeva pluća su vapila za vazduhom, ali on nije smeo da izroni. Očajnički je plivao ispod vodene površine ne bi li se dočepao jedine šanse za spas... reke Sveji. Širok kanal dugačak oko dvadeset pet metara napajao je malo jezerce vodom iz reke i Doku se činilo da je ispod vode plivao bar dva puta toliko i da bi već trebalo da se nalazi blizu cilja.

Svest je počela da mu se muti i u prsima ga je raspinjalo osećanje panike. Očiju napregnutih do krajnjih granica, pokušavao je da u tami kroz vodu ugleda obrise rečne obale. U ušima mu je zvonilo, a pred očima je kao groznicu video Džimovo telo kako u oblaku barutnog dima pada na zemlju izrešetano kuršumima.

Začudo, ta ga je pomisao umirila i dala mu novu snagu. Tagerta je morala stići pravična kazna za ovaj zločin i on je bio jedini koji je to mogao omogućiti. Nešto mu je govorilo da su, sem oba Tolanda, i Stolbek i Sterling takođe mrtvi. Oni su izgubili živote pokušavajući da se odupru zlu i on ih nije smeo izneveriti. Morao je da preživi, da spase glavu i da se postara da pravda bude zadovoljena, a životi tih časnih i poštenih ljudi osvećeni. Morao je preživeti.

To kao da mu je ulilo novu snagu u mišice i kiseonik u pluća. Razmahnuo je rukama ponovo sa novom snagom i posle još nekoliko zamaha osetio da ga je rečna struja zanela u stranu. Bio je u otvorenoj reci. Vinuo se prema površini i uz glasan pljusak vode glava mu je izbila na površinu.

— Šta je to?

Glas je začuo iz neposredne blizine. Pri slabom sjaju tek izašlog meseca Holidej je nejasno razabrao siluete dva čoveka. Napunivši jednim dahom puna pluća vazduha, zaronio je ponovo pod površinu reke i pustio da ga voda nosi. Istovremeno se rukom mašio opasača i otkopčao mali kaiš kojim je bio prikopčan lovački nož u kaniji. To je bilo jedino oružje koje je imao pri sebi, jer se ovlašeni revolver više nije mogao računati.

Grane vrbe zaronjene u vodu pomilovale su ga po licu. Mada je učinio samo nekoliko zamaha rukama znao je da će ubrzo morati da izro-

ni. Posle krajnjeg iskušenja u kanalu njegova pluća nisu više mogla da izdrže ozbiljniji napor.

Pustio je da ga voda izbaci na površinu. Za nekoliko sekundi ponadao se da je uspeo da im umakne. A onda je začuo šum koraka po mekom tlu i bacivši pogled kroz opušteno granje vrbe, ugledao je čoveka koji je oprezno, kao da se šunja, prilazio reci sa po jednim revolverom u svakoj ruci.

Taj šunjalo bio je vrlo mlad.

Holidej je to zaključio po gipkim pokretima njegovih udova. Taj mladi čovek bio je takođe vrlo mišićav, snažan, i imao je široko koščato lice. Izgledom je podsećao na strašnog Tagerta. Da li mu je bio neki rođak? Prisetio se da je u toku suđenja čuo priče da osuđeni bandit ima nekog brata

Bandit je znao gde se begunac nalazi: Holidej je to odmah shvatio. Zaključio je to po načinu kako mu se bandit približavao. Bilo je to nečujno kretanje mačke koja se šunja ka ptičijem gnezdu.

— Znam da si ispod te vrbe, Holideje. Hajde izadi ovamo i postaraću se da te brzo dokrajčim.

Ruka sa nožem se digla, vlažna oštrica je blesnula na polusvetlu mesečine. Cevi dva revolvera razdvojile su zavesu opuštenog vrbovog granja na razdaljini manjoj od desetak stopa. Holidej je zamahnuo rukom. Okrenuo se iz profila da bi dobio što veći zamah i kada je snažna figura zakoračila u mulj naprežući oči da prodre u tamu, Holidej je svom snagom hitnuo nož.

Mesečina je blesnula na oštrici noža, a odmah zatim odjeknuo je tup udar, kao kad oštrica sekire pada na mokro stablo. Bandit je pokleknuo, iz usta mu se oteo jedva čujan prigušen krik i on je rukom iz koje mu je ispao revolver zgrabio dršku noža koji mu se zario u grlo.

Još dok je bandit u smrtnom ropcu padao u vodu, Holidej je tri puta duboko udahnuo i zaronio. U noćnoj tišini odjeknuo je pljusak dva tela, a zatim vika glasova koje je Holidej samo nejasno čuo plivajući snažnim zamasima ispod vodene površine ka sredini reke, gde ga je većna matica zahvatila i ponela.

Zamahnuo je još nekoliko puta i kada je osetio da mu pluća traže vazduha, izronio na površinu. Pogledao je za sobom, ali nije video ubice koje su ostale daleko iza njega. No, znao je da ga oni neće tek tako pustiti, znao je da će ga goniti. Trebalo je samo da u sećanju dozove sliku Tagertovog lica pa da u to bude siguran. Ljudi kao što je Tagert nikada nisu ostavljali na miru svoje žrtve.

Plivajući umornim pokretima, začuo je udaljeni povik. — Vidim nešto na sredini reke, Tagerte.

Odgovor koji je dobio do njegovih ušiju više je ličilo na rezanje besne zveri nego na ljudski glas. To je Holidejevima rukama dalo snagu. Razmahnuo je svim silama i doplivao do prve okuke reke Sveji u trenutku kada je blistavi izdajnički mesec odjednom u celini izronio iza vrhova planine Testament i zabljesnuo predeo blistavom srebrnastom svetlošću.

II

Vrh slamke prodro je nekoliko puta u škorpionovo leglo ispod stene. Slamka je lagano prodrila u rupicu, a zatim je naglo povučena nazad, i to se ponovilo nekoliko puta. Kada je vrh slamke konačno dodirnuo škorpionov trbuh, insekt je pustio svoj poznati preteći šum nalik na pucketanje, a onda je u slamku zabio smrtonosnu žaku smeštenu u vrh krivog repa.

Bel je naglo trgao slamku zajedno sa plenom i osmehnuo se vučjim osmehom kada je škorpion ispustio slamku i pao na tlo. Teška pesnica bridnula je poput munje i škorpion je postao mrlja zgnjeckana na pločastoj steni. Zabacivši palcem šesir sa čela, bandit je otkrio svoje surovo lice i nasmejao se.

— Nikada nisam video ni jednu od ovih buba da ima dovoljno razuma i proceni kada da odgovori na napad, a kada da ostane zavučen u svojoj rupi — rekao je.

Sa druge strane stene, gde su dva čoveka sedela u očekivanju da mesec izađe i obasja okolinu, začulo se tiho gundanje.

— Želim samo da se taj kučkin sin pojavi što pre, tako da završimo posao i podemo da se ogrejemo. Smrzao sam se do srži kostiju.

Bet Hagen nije preterivao. Bila je to jedna od onih dugih hladnih noći uobičajenih za to doba godine i nesumnjivo da je banditima, koji su nastavljali svoju potragu na mesečinom obasjanom obalama reke Sveji tragajući za jedinim preživelim masakr na Reb Stoku, moralo biti hladno. Vetar sa padina planine, koji je počeo da duva negde oko ponoći, rezao je telo ledenim noževima. Sa približavanjem zore vetar je postao slabiji, ali je ipak zadržao svoj ledeni dah od koga su izlazile zanktice, crvenela koža izložena vazduhu i izbijale suze iz očiju. Svi tragači željno su očekivali da dočekaju prvi osmeh sunca.

Sve je pošlo naopako od momenta kada je Holidej uspeo da pobegne. U prvom momentu, izgleda, Tagert nije ni računao da će i drugog vinovnika svoje desetogodišnje robije zateći na Reb Stoku, ali kada je to slučajno doznao, njegovom oduševljenju nije bilo kraja. Poverovao je da je sama sudbina ponudila punu meru njegovoj osveti. To je čak moglo izgledati i logično, ali ono

što je nastalo posle toga odudaralo je od shvatanja bandita. Po njihovom mišljenju nije bilo osnovanog razloga zbog čega je Tagert odlučio da sačeka izlazak mesečina, pa tek onda pretraži jezefce i nasip oko njega. Događaj koji je usledio dokazao je da je to odlaganje skupo plaćeno.

Holidej je nekako uspeo da ispliva iz jezera i dočepa se reke, gde mu je pošlo za rukom da zabiye Loganu Tagertu nož u grlo, a verovatno bi mu pošlo za rukom da sasvim pobegne... sve zbog toga što je Tagert oklevao da traganje počnu ranije, da na sreću za Tagerta, Hagen, Bel i druga dva člana bande nisu bili dovoljno prisebni da pojašu konje i pojure duž rečne obale do mesta gde je Luk Mak Tajg ugledao Holideja u trenutku kada se on spremao da zapliva niz brzake. Mak Tajg je pripucao na njega i mada ga nije pogodio, uspeo je da ga spreči da otpliva niz reku i usmerio ga uzvodno, gde im je bilo lakše da ga dočekaju.

Banditi su odmah opkolili reku u polukrugu od četvrt milje i bili su čvrsto uvereni da njihova žrtva nije uspela da se kroz obruč provuče u toku tih nekoliko dugih hladnih časova.

Sa prvim svetlom dana oni će pretražiti vrbake i trstike, i isteraće begunca na čistinu. Tagert će se osvetiti ne samo za svoje muke već i za svog brata i posle toga trebalo bi da sve bude u redu.

Ali po mišljenju Harli Bela događaji nisu trebali tako da se razvijaju. Pošto su ga zima i dugo čekanje naoštrili i učinili nervoznim, on se osmelio da tako nešto i kaže.

— Možda Tagert i nije takva marka kakvim ga je Harknes naslikao. Hagene — rekao je preko stene.

— Na tvom mestu ja to ne bih rekao tako glasno. Bele.

— Bojiš se Tagerta?

— Nego šta. Zar se ti ne bojiš?

Reč „ne“ pošla je Harliju Belu iz grla, ali je zamrla na usnama. Istina je bila da se i on mnogo bojao Tagerta i ako bi rekao nešto drugo, Hagen bi sasvim sigurno znao da se hvališe i ne govori istinu.

— Ako neko postigne da ga se ljudi plaše, to još uvek od njega ne čini dobrog vođu i veštog pljačkaša banaka. Hagene — rekao je na kraju zauzimajući oprezniji stav. — Hoću da kažem, mi u stvari imamo samo Harknesovu reč da je Tagert velika zverka, je li tako?

— Harknes je proveo mnogo vremena sa Tagertom — zabrundao je Hagen. — Trebalo bi da ga dobro poznaje.

Bel je zažmirio očima i pogledao prema istoku, gde se dolazeće jutro najavljivalo prvim sivkastim belilom i zrakastim svetlim prstima ispruženim na tamnom nebu. Posle jednog minuta ugledao je Tagertovu siluetu udaljeniu nekih dve stotine metara daleko. Grdosija je nešto kopao u podnožju jednog drveta.

— Vreme je za sahranu — primetio je bezosećajno.

Hagen se nakašljao i pljunuo. Bio je to Teksašani čvrsto isturene brade, tankih usana sa voštanim crnim brkovima i oštih tamnih očiju. Pošto je Tagert bio na pristojnoj udaljenosti, on je pac u iskušenje da i dalje nastavi sa diskusijom.

— Ako mene pitaš, Bele, taj momčić mi je bio kao trn u stražnjici. Bio je svojeglav i uobražen i držao se kao da on jedini zna šta na ovom svetu valja raditi — ponovo je pljunuo. — Taj mladi vetronir i uobraženko srljao je svim silama u smrt i da je nije našao ovde, sigurno bi ga smrt zadesila na nekom drugom mestu, i to vrlo brzo.

Bel je klimnuc glavom u znak da se slaže. Logan Tagert nije bio popularan kod ostalih članova bande.

No, Tagertovo pokroviteljstvo garantovalo mu je imunitet od bilo kakvog nagoveštaja neprijateljstva ili kritike za sve vreme dok je bio živ. Stoga je bilo razumljivo da za mladim Loganom Tagertom niko nije prolio ni suzu, pa čak ni njegov brat. Tagertova reakcija na njegovu smrt bila je sušti gnev. Ako je taj ubica i osećao neki bol, onda je on to zaista majstorski uspeo da prikrije.

— Pre nekoliko godina poznavao sam jednog čoveka u Teksasu, koji je dosta ličio na Tagerta — rekao je Hagen tek da nastavi razgovor. — Živeo je sa mržnjom i samo zato da ubija.

— Ma nemoj? A ko je bio taj?

— Moj otac.

— Pa ti si imao dosta interesantan život, Hagene.

— Ne toliko interesantan kao što će biti ubuduće, kada budemo prošli ovaj spisak banaka koji smo sačinili — Hagen je bio nekadašnji bankarski službenik, čije je poznavanje gradova i banaka u severnom Nju Meksiku pobudilo interesovanje Vena Harknesa kada je ovaj pre nekoliko meseci pušten iz zatvora.

Harknes i Tagert su za vreme robijanja skovali velike planove kako da se brzo obogate i posle Tagertovog puštanja na slobodu uputili su se za Meksiko Siti, ali ti njihovi planovi ostali su dosta neodređeni i mutni sve do Harknesovog susreta sa umešnim, i iskusnim Hagenom. Hagen je nesumnjivo imao određeno znanje o poslu, ali ne i hrabrost i odlučnost potrebne za tako široku skalnu poduhvata. Harknes mu je rekao da poznaie čoveka koji poseduje kvalitete vode i od trenutka kada je upoznao Tagerta. Hagen je bio uveren da je Harknes u pravu.

Tagert je bio hrabar i nesumnjivo je posedovao kvalitet pravog vo-

de, ali Hagenu je smetalo što nikako nije mogao da se oslobodi osećaja nespokoistva koje ga je obuzimalo svaki put kada bi se njegov pogled sreo sa pogledom njegovog vode. Želeo je da može da se oslobodi sumnje da Tagert, daleko najstrašniji čovek koga je ikada sreo, lebdi negde na granici bolesnog uma.

— Bele — rekao je zamišljeno posle dužeg ćutanja.

— Šta?

Hagen je pustio da mu pogled zapliva iznad površine vode na mestu gde je Dok Holidej ležao skriven i polusmrtnut.

— Koliko dugo je Tagert proveo u samici?

— Ne znam tačno, ali po Harknesovim rečima on je u samici izdržao duže nego bilo koji osuđenik u istoriji zatvora. Izgleda da je svaki put kada bi izašao iz samice Tagert iskoristio prvu priliku da razlupa glavu nekom čuvaru ili drugom osuđeniku — Bel se osmehnuo svom vučjim osmehom. — Harknes se zaklinjao da je upravnik kazionice mogao udvostručiti trajanje kazne, ali ga je pustio da izađe onog dana kada mu je presuda istekla iz prostog razloga što nije hteo da ga vidi u svojoj blizini ni minut više nego što je morao. To je pravi osuđenik.

— Izgleda da je tako — rekao je Hagen, još uvek zamišljen. — Jesi li ikada bio u samici, Bele?

— Jednom u Meksiku.

— Je li teško?

— Teže nego što misliš. Hagene — Bel se protrljao po koščatoj gruboj nadlanici. — To je bilo pre mnogo godina, ali još uvek se sećam na šta je ličila ta mračna rupa puna pacova i tišine...

— U samicama neki ljudi polude tako sam bar čuo?

— Naravno, desilo se to jednom u Sonori. Bio je to neki propoved-

nik koji je dobijao zbog napastvo-
vanja neke. — Bel je začutao u
pola rečenice i sumnjivo se zag-
ledao u Hagen. — Čuj, da ne ciljaš
ti na nešto, Hagene? Čemu sva ta
pitanja u vezi sa Tagertom i sa-
mitom i uopšte...

— Zašto nas nije pustio da lovi-
mo Holideja pre izlaska meseca? —
pitao je Hagen oštro ga presekavši
— I jesi li zapazio da se Tagert go-
mraku ne udaljava daleko od vatre?

— Šta hoćeš da kažeš? Da se Ta-
gert boji mraka ili tako nešto?

— Da, šta hoćeš da kažeš, Hage-
ne? — odjeknuo je nečiji glas di-
rektno iza njih.

Zlikovci su se žurno okrenuli i
ugledali Vena Harknesa, koji se po-
javio između drveća. Harknes je bio
ridobradi mršav čovek, očiju koje
su gledale negde daleko, čovek sa
izgledom ekskluzivne snage koja ni-
je imala nikakve veze sa njegovim
fizičkim proporcijama. Svojim širo-
kim ramenima, ogromnim prsima i
rastom Tagert je skoro dvostruko
nadmašao svog prvog adutanta, pa
ipak, u poređenju sa njim Harknes
nije izgledao ništa manji, jer je ono
što mu je nedostajalo u fizičkoj
konstituciji nadoknađivao energijom
i dinamičnošću.

Hagenovo tamno lice je pobledelo.

— Samo onako razgovaramo, Vene — rekao je osmehnuvši se.

Harknesova čvornovata pesnica
zbrisala je osmeh sa njegovog lica
i odnela sa sobom jedan potpuno
zdrav zub. Hagen je pao naznak
na stenu, gušeći se i pljučući krv iz
usta. Mršava čvornovata ruka dog-
rabila ga je za kožni prsni i po-
digla ga uvis sve dok njegovo krv-
lju poprskano lice nije došlo na sa-
mo nekoliko inča od Harknesovog.

— Hoću nešto da ti kažem, Hage-
ne — graknuo je Harknes. — Ti
si sa nama zbog toga što dobro po-
znaješ banke, a kada smo dolazili

ovamo, rekli smo da smo zaintere-
sovani baš za to. Ti nisi sa nama
zbog toga što nam se sviđa način
kako se češljaš i kako praviš raz-
deljak, ili zbog toga što si neki ve-
liki, hrabar laf. Ja sam u tamnici
u Pioniru video momke koji bi te
mogli pojesti za doručak, a koji ipak
ne pričaju ni upola toliko koliko ti.

Harknes ga je bacio na stenu i
zakoračio korak nazad zadržavši ru-
ku blizu drške revolvera.

— I ranije sam te čuo da puštaš
dugačak jezik. Hagene — nastavio
je tišim glasom — ali ako te pono-
vo čujem kako pokušavaš da nešto
nabaciš Tagertu, zatvoriću ti usta
olovom. Jesi li razumeo šta sam ti
rekao, kućkin sine?

Hagen nije mogao da progovori.
Oduvek je naslućivao da je Ven
Harknes opasan čovek, ali sada je
prvi put opasno ugrozio nega lično.

— Ja... izvinjavam se, Vene —
uspeo je konačno da dode do reči.
— Nisam mislio da...

— Tagert je bar dva puta vred-
niji čovek nego što ćeš ti ikada bi-
ti, Hagene — izustio je Harknes
kratko i pljunuo. — On je prošao
kroz pakao koji bi tebe slomio još
prvog dana po dolasku u Pionir.
Znam to zbog toga što sam bio za-
jedno sa njim. Tvrd? On o tome zna
toliko da bi mogao napisati knjigu.
On je tvrd kao kremen! Ali, mislim
od nekuda da ti to nikada nećeš
moći da shvatiš. Ti nemaš pojma
šta ta reč znači.

— Kako ti kažeš, Vene.

— Jeste, kako ja kažem — rekao
je Harknes i duboko usađenim oči-
ma, koje su uvek gledale kao neg-
de u daljinu, preleteo po Harliju
Belu. — Jesam li možda i od tebe
nešto čuo, mister?

Pri sve jačem svetlu zore Harli
Bel je stajao kao skamenjen.

— Čuo si samo ono što si uvek
mogao čuti, Vene — odgovorio je
trudeći se da izgleda miran. — Da

sam uz Tagerta sada i uvek. I uz tebe.

— Postaraj se da to slučajno ne zaboraviš — bio je leden Harknesov odgovor. — Prema tome, od sada držite usta zatvorena i budite spremni. Tagert će svakog momenta krenuti u poturu i moramo se postarati da nam onaj lupež Holidej ne promakne kroz prste.

— Bićemo spremni, Vene — rekao je Hagen.

— Računaj na nas, Vene — dodao je Bel kada se Harknes udaljio.

Dva bandita su izmenjivala duge i značajne poglede dok se ridobradi razbojnik udaljavao obalom reke ka mestu gde je Feliks Mir osmatrao skupinu žalosnih vrba sa kratkom dvocevkom prebačenom preko ramena.

Bio je to dug značajan pogled koji je potvrđivao novu životnu činjenicu koju su spoznali.

Ta činjenica otkrivala im je da oni u stvari nisu pravi ortaci i jednaki u rangu sa vođama grupe kojoj su se pridružili, već jednostavno potčinjeni koji moraju da rade ono što im se kaže... i da to što rade moraju učiniti bez pogovora i brzo.

Bio je to težak trenutak za Harlija Bela i Beta Hagena.

Ali, naigore je tek predstoialo.

Banditi su se približavali.

Šćućuren među vrbama, samo glavom iznad površine vode, usana poplavelih od hladnoće i duge crne kose mokro splenjene preko ušiju. Dok Holidej ih je čuo kako mu se približavaju niz reku. Kretali su se lagano, sistematski pretražujući svaki žbun i svaku skupinu vrba na koju su nailazili.

Iza bandita pružao se nasip, logor smrti, nepodmireno krdo goveda i

konji koji su sapeti pasli, a milju dalje nalazio se ranč. Na kraju te naiduže noći u njegovom životu, sve to činilo mu se kao na nekoj nemogućoj udaljenosti. Kad bi samo mogao da se dočepa suve municije! Sa ovlaženim mecima njegov „kolt“ ništa mu nije vredeo. Ili bar kad bi mogao da se dočepa konja. Tako bi nekako mogao da stigne do ranča Boks 9 i digne uzbunu. Kad bi mogao...

Od hladnoće je počeo cvokotati zubima. Pošto su ga prikovali na terenu između brzaka, on se u toku noći izvukao na obalu među vrbe koje su tu rasle i više puta zagrevao se skakutanjem i igranjem kako bi sprečio da ga oštra hladnoća ubije.

Svaki put kada bi iz svog zaklona kroz zavesu od vrbovog granja provirio i osmotrio mesečinom obasjan predeo, video bi bandite na straži. Kada je sa prvim svetlom bio prinuđen da ponovo uđe u vodu, pomislio je da će od hladnoće umreti, ali ipak je preživeo. Bar do tada.

Snagom volje uspeo je da zaustavi drhtavicu. Još jednom se uverio da u trenucima smrtno opasnosti ljudsko biće može razviti neslućene potencijale samokontrole, koji bi inače ostali zauvek uspavani. Možda maika priroda tu sposobnost nije dala svakome, ali Dok se više puta uverio da ta snaga u njemu postoji. Ponekad mu se činilo da je tu energiju otkrio iznenada, da mu je ona došla preko noći, onda kada se prvi put suočio sa smrtnom opasnošću i prekom nuždom da preživi. Tako je bilo i sada. Koliko dugo će ta probuđena energija potrajati i koliko daleko će ga odneti u sledećih nekoliko časova, zavisilo je mnogo od hladnoće, sreće i sudbine.

Bio je siguran samo u to da se zlikovcima neće lako dati. Iskoristi-

će svu svoju veštinu i svaki gram lukavosti da bi što je duže moguće odložio onaj fatalni trenutak kada će ga strašni Tagert pogledati preko nišana svog ubistvenog pištolja...

Odagnavši iz glave sumorne misli, Holidej se lagano spustio niz reku u pravcu severa. Ako bi mogao da im umakne i da ih zavara nastojeće da se obilaznim putem vrati nazad na ranč. Na severu pružala se samo otvorena ravna pustara, gde bi begunac lako mogao biti gonjen i uhvaćen. Ali na jugu se nalazio ranč, a južno od ranča ogranci planine i ogromna prostrana planina.

Ako bi zaista imao dosta sreće možda bi mu uspelo da se dočepa planine Testament.

Ako...

Nad rekom je lebdela magla. Hladna, promukla magla, ali u tom trenutku njegov jedini prijatelj i saveznik.

Opreznim korakom lovca, Holidej je pošao pored visoke obale. Na umu je imao određen plan... jedini koji mu je izgledao izvodljiv. Trik koji mu je pao na pamet usneo mu je jednog letnjeg dana, kada je prevario svog prijatelja Apača Brzonogog Jelena. Iako vičan svakom lukavstvu u traganju, Brzonogi Jelen je ostao nemoćan pred vešto smišljenom i izvedenom podvalom. I nije uspeo da ga pronađe, iako je znao da se skriveni učesnik igre morao nalaziti u krugu prečnika stotinu metara. Tek mnogo kasnije otkrio je Apaču svoju ideju, ali nadao se da ona nije stigla do ušiju Tagertovih bandita.

Konačno je posle nekoliko minuta naišao na dubok vir, gde su obale bile dovoljno okomite za realizovanje njegovog cilja. Ali na žalost obala je bila obrasla hokorima trave. Nastavio je da hoda dalje dok nije stigao do jedne druge strme

obale tog tamnog čvrstog blata. Jedno drvo sa čitieg je korenja zemlja bila odneta, raslo je tu, pružajući ka obali svoje ogolelo korenje.

Vrlo oprezno Holidej se zavukao između korenja i pazeći da ne poruši više blata i zemlje nego što je bilo neizbežno, počeo je da se zakopava nabacajući mulj i blato preko svojih stopala i nogu, dodajući naslage sve više, do i preko svojih grudi.

Privukao je ogolelo korenje bliže sebi i ukopavši se između niega kao rak, namazao i zatrpao lice muljem navlačeći ga na sebe sve dok nije osetio da ga pritiska dosta velika težina, od koje je jedva disao. Na ustima je ostavio samo tanak prorez, kanal širok koliko tanka grančica, kroz koji je disao; procenio je da ne sme nabaciti ni grama više.

Kada se bat nogu i lupanje štapova približilo, on je usporio disanje i prestao da misli.

Pa ipak, činilo mu se da je prošlo mnogo vremena dok su došli blizu mnogo vremena dok nije čuo glas za koji je znao da pripada Tagertu i koji je odjeknuo tako blizu kao da je Tagert zakopan u blato pored niega. Neko je prošao obalom iznad niega i pritisak blata i mulja se pojačao.

Za nekoliko stravičnih sekundi lobljao se da će biti primećen. Disao je vazduh kroz tanak kanalčić i u jednom trenutku zastao jer je voda pljusnula preko niega. Neki bandit je skočio u vir da ga pretraži. Osetio je da taj čovek huši štanom zemlju ispod drveta, ali na sreću, štan ga nije dodirnuo. Neko je porovorio, ali dok nije mogao da razabere reči. Uši su mu bile napunjene blatom. Činilo mu se da udiše blato.

Mulj se počeo sušiti i stvrdnjevati u njegovom nosu. Oči su mu bile sklopljene, ali ih je blato pritiska-

lo kroz spuštene zatvorene kapke. Sa mnogo strpljenja nastavio je da osluškuje šum njihovog udalijavanja dok nije zaključio da se više ništa ne čuje. No, znao je da su mu i uši blokirane muljem i da zbog toga to nije siguran znak da su se gonjoci zaista udaljili.

Postalo mu je već teško da savlada paniku. Znao je da će ubrzo morati da se iskopa iz zemlje i zamochi u vodu ili će umreti, ali nesposoban da vidi i čuje, nije bio u mogućnosti da zna da li su gonjoci još uvek u blizini. Ako bi se pokrenuo prerano, bio bi ubijen, a ako bi još neko vreme ostao zakopan, onda bi se ugušio.

Prošla je čitava večnost. Ili je to možda bilo samo nekoliko desetina sekundi? Nije bilo načina da sazna istinu. Znao je samo da počinje da gubi svest: izgledalo mu je kao da mu se hladnoća uvlači u glavu i da mu se mozak mrzne.

Pokušao je da pomakne noge. Do sada su već morali otići. Morali su u svakom slučaju.

Pokušavši da se okrene na stranu i da se spusti u vodu, otkrio je da ne može da se pomeri. U međuvremenu, blato se osušilo samo po sebi, i pod težinom čoveka koji je prošao obalom postalo čvršće. Napregao je svu snagu. Zapni jače do đavola, govorio je sam sebi. Ali, blato nije popuštalo, a on skoro da više nije mogao izdržati. Umesto da pokuša da se okrene na stranu, pokušao je da se odupre nogama i da se digne uvis koristeći pri tom snagu svojih ledenih mišića i bokova.

Onda mu je do lica i grla odjednom doprlo strujanje vazduha. Gospode bože, pomislio je, čist blagotvorni vazduh. Vazduh je bio hladan, i on sam bio je hladan, ali se ipak osmehivao pod debelim naslagama blata jer je već mislio da nikada više neće udisati tai čisti slatki vazduh.

Skinuo je mulj i blato sa lica. Znao je da će biti mrtav ako se neko nalazi u blizini do tridesetak metara, ali nije čuo nikakav povik niti pucanj revolvera. Ohrabren time, obrisao je blatnjavi mulj sa lica i pogledao oko sebe da bi zaključio kako ne vidi ništa drugo sem spuštene granje vrba.

Skliokao se na čvornovato deblo. Bio je sam, Sam, živ i slobodan.

Ne, odmah ga je podsetio neki unutrašnji glas. Ne, još ne. Trebalo je da mu pođe za rukom još đavolski mnogo toga da bi mogao računati kako je stvarno slobodan.

Banditi su bili zaokupljeni pretraživanjem jedne dabrove jazbine na koju su naišli nekih šezdesetak metara daleko kada je visoka, blatom umazana silueta izašla između opuštenih vrbovih grana i šunajući se pošla ka jugu pored obale. Sledeća skupina drveća nalazila se skoro stotinu metara daleko. Ako bi se neki od njih okrenuo da osmotri teren koji su već bili pretražili, sigurno bi ga opazio. Ali, niko se nije okrenou i Dok je uspeo da stigne do vrba, zastane za trenutak da povрати dah i zatim nastavi dalje ujednačenim korakom.

Uspeo je da stigne do krivine koja je od zapada ka istoku zavijala prema nasipu Blad Voter i već je počeo da čestita sebi na uspehu kada je ugledao jednog bandita kako vodom hladi članak na nozi. Puška je ležala na steni pored njega. Izgleda da nije čuo Holidejevo približavanje, jer kada su im se pogledi sreli, on je izgledao totalno zabezeknut.

Zatim je bandit kriknuo i pružio ruku ka pušci.

Holidej je skočio na njega i gurnuo ga kolenima istovremeno kada se banditova ruka spustila na pušku. Bandit je bolno zastenjao i besno pokušao da ga strese sa sebe. Holidejeva pesnica pogodila ga je u

vrh brade i Dok je video da su se banditove oči staklasto ukočile.

Zadao mu je još jedan udarac i sam iznenađen svojom snagom. Bandit se otkotrljao na leđa i dograbivši pušku, Holidej ju je prineo ramenu i nanišanio u banditovo lice, ali nije opalio. Jednostavno nije mogao.

Izustivši kletvu sebi u bradu, okrenuo je oružje i zadao mu udarac kundakom po čelu.

Bandit se još jednom otkotrljao, a Holidej ga je preskočio i potrčao ka konju koji je stajao blizu sledeće okuke. U istom trenutku začuo je divlju viku. U nekoliko skokova stigao je do konja i bacio se u sedlo u istom momentu kada je prasnuo hitac iz puške i olovno tane pogodilo konja pod njim.

U tom očajnom trenutku Holidej je pomislio da je sve propalo. Konj je posrnuo, ali je odmah zatim nastavio trk. Okrenuvši se u sedlu, Dok je ugledao bandite koji su vičući trčali prema svojim konjima.

Čitavih četvrt milja Holidej je gonio konja ka zapadu u pravcu ranča Boks 9. No kada su banditi, shvativši njegovu nameru, krenuli u preriju da mu preseku put, Dok je trgao vodice i usmerio konja ka jugu.

Tamna i ogromna u ledenom svetlu jutra, na jugu se dizala silueta planine Testament.

III

Žena je prebacila preko konopca poslednji komad posteljine i umorno pošla ka kući da uzme sledeći naramak opranog veša.

Bila je to prsata izbleдела plavuša, koja je nekada morala biti vrlo privlačna. Hodala je teškim, umor-

nim korakom osobe koja više nije u ratu sa svojom usamljenošću i nebrojenim večno dugim danima koji su joj pritiskali ramena, ispijali sjaj njenih očiju i odužimali mekoću i boju njenoj koži.

Život u graničnim oblastima Nju Meksika bio je težak čak i za one žene koje su u blizini imale susede i mogućnost da dosta brzo dodu do grada. A ovde, u podnožju planine Testament, petnaest milja daleko od najbližeg ranča i tridesetak milja od grada Čedvika, sa mužem koji je najveći deo vremena proveo gonjeći stoku po pašnjacima, život je morao biti zaista pravi pakao na zemlji.

U svakom slučaju, tako je bar mislila Samanta Blejk, izbleдела umorna plavuša. Ona sebe više nije smatrala ženom, a da ne govorimo o tome da se nije smatrala lepom. Bila je jednostavno živa pokretna stvar koja će u doglednom, manje-više kratkom vremenu biti sasušena, isoucala, i odneća sa ovog sveta letnjim žegama i zimskom hladnoćom i snegom, baš kao i svaka druga prolazna stvar koja je postojala na ovoj surovoj neprijateljskoj zemlji.

Dok je žena oborene glave, sa teškim vunenim šalom omotanom oko povijenih ramena, išla lagano ka kući, u preriji se na vidiku pojavio neki konjanik. Digla je glavu i ramena su joj se za trenutak ispravila. Nagoveštaj radosti dodirnuo joj je crte lica i zapalio sjaj u njenim umornim očima.

Društvo?

Poslednji posetioци koje je videla na njihovom ranču bili su tu pre punih sedam nedelja. A i to je bila samo grupa Jute Indijanaca iz doline Krou Krik. No, ona se osećala toliko usamljenom da je čak i njih dočekala sa dobrodošlicom.

Kada se užurbani konjanik približio, njoj se učinilo da ga je pre-

poznala mada je na njemu bilo nečeg cudnog, nesvakidašnjeg. Bio je visok, tamne kose i pravog držanja u sedlu. Cudno u vezi sa njim, mada se na tolikoj udaljenosti nije jasno videlo, bilo je što je, kako je izgledalo, bio jako prijav, kao da je nvažen u platu.

Drugi, temeljitiji pogled otkrio joj je ko je taj mlajem i blatom umrljani konjanik. Pre nekoliko dana prošao je tuda jašući sa njihovim prvim susedom Džimom Tolandom i kako se Toland kao pažljiv sused zadržao u kurtoaznom razgovoru sa njom, imala je priliku da dobro osmotri tog visokog džentlmena. Iste večeri od muža je čula da je taj Tolandov gost poznati pustolov, ali to što je čula govorilo joj je manje od iskričavog sjaja njegovih sivoplavih očiju. Sada je taj isti čovek jahao punom buzinom ka njihovoj kući, ali je izgledao znatno drukčije nego pre nekoliko dana. Nekih dve milje prema severu, tamo gde se kraj ranča pružao preko šumom obraslog brežuljka, pojavila se grupa konjanika koja se brzo približavala tragom Doka Holideja.

— Oh, mister — dočekala ga je kada je zaustavio svog zadihanog konja u dvorištu. — Šta se desilo? Šta...?

Glas joj je zamro u grlu kada je ugledala njegovo lice. Odmah je shvatila da se desilo neko zlo, neko veliko, nesvakidašnje zlo. Prinela je instinktivno ruke licu kada je on, stojeći pred njom, ispričao sve o pokolju na ranču Reb Stok.

— Oh, gospode bože! Džim Toland mrtav... taj fini dobri čovek. I njegov sin... i Klensi i Luk takode...

— Misis Bleik. — rekao je Dok zadihano — na žalost, nemam mnogo vremena. Ubice su mi za petama, a moj konj je ranjen i izgubio je mnogo krvi. Možete li mi možda dati drugog konja?

Ona je odmah pošla ka štali. — Naravno, mister Holideje, možete izabrati koga kod hocete. Ali... kuda ćete otići?

— Postoji samo jedno mesto gde mogu da odem, gospodo — rekao je iduci za njom ka štali u kojoj su tri konja dremala u svojim boksovinama. — Bežim u planinu.

— Ali, njih je mnogo i oni će vas tamo goniti.

— To me je već manje

— To me već manje brine, misis Bleik — rekao je Dok širom otvarajući vrata štale. — Ja sam dosta lutao planinama i mislim da ću se snaći i u ovoj — pokazao je prstom na jednog snažnog prsatog ždrebea. — Da li bih mogao da uzmem ovoga?

Ona se kratko saglasila da će to biti u redu. Zatim je pošla za njim iz štale i ostala da ga posmatra dok je rasedlao svog konja i osedlao odmornog. Za to vreme konjanici su prišli znatno bliže.

— Moliću se bogu za vas, mister Holideje — obećala je kada se Dok vinuo u sedlo. — I odneću vest u grad, a obavestiću i šerifa. To što se desilo je užasno.

— Zaista je užasno, gospodo — rekao je Dok, visok i vitak na jasno svetlom jutarnjem nebu, dok se u sedlu okretao da osmotri bandite. — Sad moram da idem, misis Bleik. Ja ću ih odmamiti odavde. Čim gonioći budu nestali sa vidika, molio bih vas da upregnate konja i odete na ranč Boks 9. Moglo bi se desiti da se banditi ovuda vrate, a sigurno ne biste želeli da vas ovde zateknu samu.

— Neka vas sreća prati, mister.

— Isto želim i ja vama, misis Bleik — rekao je Dok i dodao. — Imate li možda neki revolver ili municiju za nega?

Pretrčavši preko verande, Samantha je iz jednog trouglastog stola u uglu izvadila kutiju revolverskih metaka i bacila mu je u ruke. Uz

kratak poklon glavom, ozbilini Holidej je odjahao bodreći odmernog konja dodirima peta u slabine. Skoro ne dodirujući zemlju nogama, ždrebac je leteo preko prazne prerije sve dalje od kuće i dalje ka dolini Tomahok i prelazu Tomahok Pas, kroz koji se stizalo do planine Testament.

Suze su zamaglile oči Samante Blejk i utrčavši u kuću, ona je sa police uzela „vinčesterku“. Tolandovi su bili njihovi najbliži susedi i prijatelji. Džima Tolanda shvatala je kao ozbilnog ali prijatnog i časnog čoveka, a njegov sin bio je jedan od najprijatnijih mladih ljudi koje je imala zadovoljstvo da upozna. Teško je bilo verovati da su Džim, njegov sin i njegovi kauboiji tako svirepo iskasapljeni, a sada je i život ovog mladog džentlmena bio u velikoj opasnosti.

Računala je u glavi koliko vremena će joj trebati da stigne do ranča Boks 9, kada je kroz sve tiši topot kopita Holidejevog konja, koji je nestajao u oblaku prašine prema brdskom prolazu, začula topot kopita jednog drugog konja koji se približavao.

Požurivši do prozora, provirila je napolje i ugledala nekog čoveka građenog kao cirkuski snagator kako pred verandom njihove kuće silazi iz sedla. Pošla je da digne pušku i nanišani, ali on ju je blagovremeno primetio i njegov „kolt“ je poleteo iz futrole i zinuo prema njoj crnim otvorom okrugle cevi.

— Polako, ženo — rekao je preteći. I dok je ona još uvek stajala neodlučna da li da puca ili da zašipi vrata, on je pretrčao preko verande, runuo snažnim ramenom u vrata i uleteo u odaju. Nikada do tada Samanta nije videla tako razvijenog i mišićavog čoveka koji se uprkos svoje ogromne težine kretao lako kao devojčica.

— Ima li koji muškarac ovde? — zapitao je.

— Nema, moj muž je odsutan — smogla je hrabrosti da naperi pušku. — Šta vi tražite ovde?

— Zovem se Tagert — njegove mrke obrve kao da su zatreperile — Ali, ti to ionako znaš.

— Otkud bih znala?

— Od onog čoveka.

— Kog čoveka?

Tagertov osmeh otkrio je zverske zube, dovoljno jake da krcaju kosti.

— Igraš previše opasnu igru, ženo — zavrteo je šestometak na prstu. — Kuda je otišao?

— Nemam pojma. A sad, molim vas, idite.

— Taj čovek mi je mnogo potreban, ženo. Kuda je otišao?

— Koliko puta treba da vam kažem da ne znam?

On je slegnuo ramenima. — Dobro, ionako ćemo ga ubrzo uhvatiti — pogledao je na drugu stranu i njoj je laknulo. Zatim se okrenuo ka njoj i oteo joj pušku iz ruku pre nego što je ona to i shvatila. Ona je ustuknula pred njegovom narogušenom telesinom i pred mećim groznim što je ugledala u njegovim očima, sjajnim kao oči zveri koja čeka žrtvu.

— Ti znaš, je li tako? — pitao je blagim glasom odlažući pušku u straru.

— Šta to? Ja ne znam ništa.

— Znaš da sam ubio Tolande i njihove kauboje. A na osnovu izjava takvih gospođa kao što si ti, čovek može biti obešen.

Samanta Blejk nije rekla ništa. Uzmicala je toliko koliko je mogla sve dok leđima nije došla do zida. Osećala je opasnost u toj prostori, a ipak je znala da nije uplašena toliko koliko bi inače zbog te opasnosti morala biti. Duboko u sebi naslućivala je da je čak i sposobnost za pravi pošten strah u njoj bila otupljena i nestala pod težinom njenog života. Ta pomisao

pokrenula je revolt u njoj i učinila je ljutom i prkosnom.

— A šta vas na ovom svetu navodi na pomisao da ćete se posle tako strašnog zločina izvući čak i ako nije bilo svedoka ili onih koji bi vas mogli teretiti?

— To uopšte nije bitno. Važno je da bez njih lepše spavam, to je sve.

U tom trenutku usamljena žena je znala da je osuđena na smrt. Pomislila je da će se od toga uplasiti. Ali, strah ipak nije došao do njenog srca i skoro radosno ona je prkosno zabacila glavu i pljunula banditu u lice.

Istog trenutka Tagertov šestometak je grmnuo, ispuniivši malu odaju svojim gromoglasnim treskom od kojeg su zazvečali prozori, vrata i posude na policama. Izgledalo je kao da se cela kuća zatresla iz temelja.

Ali, Samanta Blejk nije ništa ni čula ni osetila. Njenih deset godina na ranču Raning Be izgledali su joj kao večnost. Sada su ta večnost i njena usamljenost bile završene.

Banditi su mu se približavali.

Dok Holidej to više nije mogao skrivati od samog sebe kada je zastavio svog penom pokrivenog konja na vrhu kanjona od crvene stene. Dva časa pre toga, kada je jedna dvočlana banditska tragačka grupa pronašla njegov trag u blizini klisure Dinebito, banditi su se nalazili na udaljenosti od dve do tri milje.

Sada je to rastojanje bilo svedeno na manje od jedne milje.

Kou Blejk je bio dobar čovek, ali je držao rdave konje.

Proklinjući u sebi svog konja sjahao je da proveri njegove prednje noge. Nešto pre toga, kada su izašli iz poslednjeg kanjona, žerebac je stao nogom u rupu prerijskog psa i pao. Bilo je pravo čudo da životinja nije polomila noge, ali su obe prednje noge od toga bile duboko zasečene. Životinja je mogla da nastavi dalje, ali je taj pad udružen sa nedostatkom izdržljivosti njegovog konja doprineo da su sa svakom predenom miljom gubili prednost.

Sada se Dok pitao koliko dugo će još ždrebac izdržati.

Bilo je to teško pitanje, koje je Holidej morao sebi da postavi dok je stajao i milovao konja po vratu pokrivenom svilastom dlakom i osluškivao njegovo umorno dahtanje. Nalazio se u divljoj pustari sa dvojicom ubica za petama i sa još šestoricom ili sedmoricom drugih raštrkanih širom doline oko reke Svedi, a svi oni imali su pod sobom zdrave i izdržljive konje.

Oblak prašine koji se dizao iza gonilaca bio je sve veći. Ispred tog oblaka Holidej je mogao da razazna bandita Luka Mak Tajga raširenih ruku kao da leti a ne da sedi u sedlu. Feliks Mir bio je u poređenju sa njim kao minijatura; ogorčeno smrknutog lica ličio je na čokeja koji je kao vetar jahao na punokrvnoj arapskoj kobili.

— Žao mi je, konjiću — promrm-ljao je Holidej penjući se u sedlo i bodreći dodirima peta konja za trk. — Moramo da nastavimo bekstvo. Nema druge.

Bio je to samo kratak odmor, ali se i takav pokazao dovoljan da osveži konja i povрати mu snagu. Nastavili su dalje trk sledeći okuke i zavojke na prevoju kanjona sve dok se tlo nije proširilo u blage, široke stepenasto poredane ravni.

Jedinih nekoliko drveta na tim padinama bilo je nešto malo čvor-

novatih i polusasušenih žbunova meskita i po koji bor koji se kao stražar usamljeno dizao ka nebu. Ali bilo je dosta sitnog žbunja trnja, kupine, mirte, trnja zvanog mačiji nokti i slično. No ništa od toga nije bilo više od pojasa i dok je jahao padinom trnje se nenilosrdno zabadalo u Holidejeve noge. Malo kasnije izvukao se iz tog trnjaka i pogledao teren oko sebe koji se naglo menjao.

Planina Testament bila mu je nepoznata, a ovaj deo razlikovao se od planinskih predela u Arizoni. Nalazio se duboko u prvoj i najnižoj dolini tog masiva, u dolini reke Sveji. Nešto dalje zaravni i platoi protezali su se u blagom nagibu ka dolini Houp Ful. Iza doline Houp Ful druge udoljice nastavljale su se stepenasto do crte gde je počinjala snezna kapa.

Holidej je prešao jedan oštar kameni prevoj i konj je pošao niz blagu padinu u dolinu, gde je nejasno obeležen puteljak prelazio preko vode. Skrenuli su malo levo preko širokog travnog uzvišenja i konjanik je osetio da konj podrhteva pod njim silazeći niz drugu stranu tog brežuljak.

Konj je očigledno brzo gubio snagu.

Od kako su izašli iz kanjona sa crvenim liticama, banditi su mu se približili za još stotinu metara.

Holidej je očajnički pretražio pogledom put ispred sebe. Nije poznavao ovaj deo pokrajine, ali se nadao da ga ništa bolje ne poznaju ni njegovi gonioči. Bežao je pred njima nasumce, u očekivanju da će u nekom momentu moći da se prikrije i da se provuče pored njih putem kojim su došli sve do prerije i mesta gde je bio primećen. Tamo je bio prinuđen da skrene sa puta koji je relativno poznavao da bi izbegao da bude uhvaćen, i od tada je jahao na čistu sreću.

No dok je jahao ispod neba punog zakovitlanih snežnih oblaka, činilo mu se da ga je sreća napustila. Snežnih oblaka?

Holidej je iznenađeno pogledao ka nebu. Sve vreme je bio toliko zaokupljen svojim konjem i goniočima da nije ni primetio olujne oblake koji su se gomilali na zapadu. Oblaci su dominirali nebom iznad Testamenta, ploveći jedan pred drugim, razdirani vrhovima planine.

Slab nalet vetra zaljuljao je slabe vlati trave oko konjskih nogu.

Nepostojan nalet vetra dodirnuo je Holideja donoseći ponovo u njegovo telo osećaj hladnoće. Pojedini naleti dobijali su u snazi sve dok nisu postali stalan vetar koji je pretio da se pretvori u oluju. Sve jači tutanj i huka sa nebesa skoro da su zaglušivali besne povike koji su dopirali za Holidejem.

Banditi su zapazili olujne oblake i uplašivši se da će im žrtva umaći, šibali su konje nagonili ih povcima na veći napor.

Holideja je već obuzeo blagi optimizam da će mu oluja pomoći da umakne, kada je prelazeći preko jednog plitkog potoka osetio da je konj pod njim posrnuo.

— Izdrži još samo malo, konjiću — šapnuo je molećivo. — Još samo malo.

Konj je odgovorio na njegove molbe i posle nekih dvadesetak metara posrtanja i spoticanja nastavio hrabro trk. Holidej je u sebi ispravio loše mišljenje koje je do tada imao o konjima Koua Blejka. Može biti da njegovi konji nisu bili punokrvni, ali niko nije mogao reći da nemaju sreća.

Odjednom je jedan masivan oblak potpuno zaklonio sjajno suncе. Donji deo oblaka, nalik na džinovski okrugao trbuš, dobio je boju zelenožutog mastila. Bič bleštave munje probio se kroz oblake i vulkanski dubok glas grmljavine potresao je planinski masiv.

Iza Holideja je odjeknuo prasak puške dajući novu i neposrednu dimenziju bliskoj opasnosti. Pa ipak Dok je uhvatio sebe da mu i u tom trenutku misli lutaju. Između sunca i oblaka, munja, grma i doline sa šumećom rečicom, svj je z-gledalo toliko nerealno da nije mogao da veruje da su mu ubice za vratom i da je smrt realna mogućnost. Mnogo puta je već jahao na ledima opasnosti da bi ga jedan jedini pucani mogao previše uzbuditi. **Krak.**

Drugi pucani vratio ga je u čvrstu realnost planinske doline, na konja koji se spotiče i preteći olovni metak koji ga je tražio pod olujnim nebom. Pomislio je na Džima Tolanda, njegovog sina i kauboje, i u njemu je ponovo uzavreo bes. Skoro da se pokajao što nije ubio onog bandita pored potoka.

Odjednom su sve četiri noge njegovog konja odbile da teret ponesu makar i metar dalje i životinja je svom težinom pala odbacivši konjanika preko glave, koji se srušio u jednu rupu.

Holidej je pao na tlo, ali pod povoljnim uglom, tako da se udar o zemlju amortizovao kotrljanjem. Kada se konačno zaustavio u korenu jednog stabla, prvo što je učinio bilo je da proveriti da li mu je revolver još uvek u futrolji. Revolver je bio tu. Ohrabren time, Dok je skočio na noge.

Udahnuvši duboko vazduh, Holidej je potrčao preko jednog travnatog uzvišenja koje se pred njim dizalo. Došavši do vrha, zastao je kao ukopan. Put mu je presecio jedan rečni rukavac; ne previše dubok, ali bučan, buran, pun zapenjene vode.

Zastao je obuzet razočaranjem. A onda je naišao snažan nalet ledenog vetra i skoro ga oborio s nogu. Krupne kišne kapi zapljusnule su ga po licu i dok je on munjevitom razmišljao kuda sada da pođe, iza

sebe je začuo sve bližu glasnu vik.

Mak Taig i Mir jurili su prema njemu i nalazili su se jedva pedesetak metara daleko.

Holidej je podigao svoj „kolt“.

Gledajući preko nšana svoje gonioce, pomislio je koliko ljudska nadanja mogu biti daleko od stvarnih događaja. Dolazeći na ranč Džima Tolanda, mislio je da će provesti nekoliko prijatnih nedelja u dokolici i časkanju, a umesto toga igra sudbine nametnula mu je najžešću borbu za opstanak. Opet je po ko zna koji put hodao po oštreci, na razvodu između biti ili ne biti. Pritisnuo je okidač dva puta. Bio je iscrpljen, smrznut, držao se rukom za stenu da ne bi pao u vodu i hici su promašili. Ali ne sasvim. Jedan metak je ipak pogodio i konj Feliksa Mira se spotakao i pao. Mir je iskočio iz sedla.

Mak Taig je istog momenta zategao vodice i zuba iskeženih od besa dograbio pištolj. Crvenkasti plameni prsti poskočili su iz cevi pištolja u njegovoj ruci prema Holideju.

Jedno tane okrnulo je Holideja po vratu i on je taj pogodak osetio kao dodir usijanog gvožđa za žigosanje. Uzvratilo je Mak Taigu jednim hicem iz revolvera i Mak Taig je jurnuo u zaklon. Dok se okrenuo i sjurio se ka potoku.

Nije znao koliko je potok dubok ali to je bila njegova jedina šansa.

Nije mogao da se odupre dvojici bandita, profesionalnih ubica naoružanih do zuba. Njegov „kolt“ je prema njihovim puškama bio igračka.

Pridržavajući se za stenu, spustio se do potoka. Nalet vetra i kiše obrušio je nekoliko komadića stene i oni su se srušili na begunca. Jedan kamen veličine pesnice pogodio ga je u leđa i oštar bol prostrelao mu

je telo. Odmah zatim zagazio je pažljivo u penušav brzak.

Brzak srećom nije bio dubok i dopirao je samo do butina. Mada ga je ledena voda sekla kao noževi, uspeo je da se dočepa druge strane. Sledene noge nije osećao kao svoje.

U njegovoj svesti mešali su se šumovi i utisci: blesak munja, grmljavina, kotrljanje kamenja, ledena kiša, buka penušave vode. Konačno se ipak dočepao čvrstog tla. Pedesetak metara iza njega gonioci su pripucali i zasuli ga kišom metaka. Kuršumi su zviždali oko njega, ali zbog slabe vidljivosti ni jedan ga nije pogodio.

Potrčao je prema jednom useku u steni, koji mu se učinio pogodan. Nekoliko sekundi, koliko mu je trebalo da pređe tih desetak metara, olovo je prštalo po kamenju oko njega i fujkalo mu oko ušiju. Zastavši u useku tek toliko da se izduva. Holidej je nastavio da trči uzbrdo zasipan kuršumima više nego ikad. Dva puta je morao da poskoči korak nazad zbog prskanja komadića olova i kamenja koji su ga ogrebali, ali svaki put je hrabro stisnuo usne i nastavio dalje. To što se događalo nije više bila nikakva noćna mora: iskušenje je postalo prosta proba fizičke i duhovne izdržljivosti.

Kroz buku oluje i šum brzaka do njega su dopirali povici, ali sve slabiji i slabiji. Kada je prešao preko vrha jedne dugačke stene, nekih pedesetak metara iznad korita potoka, okrenuo se da baci pogled iza sebe i ugledao dvojicu bandita kako na jednom konju ulaze u potok. Mak Tajg je vodicama šibao konja koji se opirao, i terao ga da zagazi u hučeću vodu.

Krajnje zaduvan, Holidej se oslonio na stenu i pogledao magacin svog revolvera. U njemu je imao još dva metka. Mašio se rukom za džep da izvadi ostatak municije ko-

je je u bekstvu uzeo od Samante Blejk, ali se zaprepastio kada je zaključio da mu je džep skoro prazan. Bio je izgubio kutiju sa municijom i ostao samo sa nekoliko metaka. Posle svih nevolja trebalo mu je još i to. Dignuvši revolver nanišanio je što je bolje mogao kroz zavesu kiše nošene vetrom. Tako posmatrani, banditi su mu izgledali kao nejasan isprekidan obris na pozadini bele zapenjene vode brze planinske pritoke.

Pri takvim uslovima bilo je teško pogoditi, ali je Holidej ipak opalio dva puta. Odmah je znao da je promašio.

No pucnji nisu ostali bez efekta. Već uplašen konj čuo je pljuskanje hitaca oko njegovih nogu i to je bilo dovoljno da poskoči u panici. Uz prodoran njisak životinja se digla na zadnje noge. Mir je kliznuo sa konjskih sapi i Dok je čuo kako Mak Tajg urla u pokušaju da obuzda životinju. Mir je kriknuo, ali je uspeo da se iz potoka uhvati za uzengiju. No prsti su kliznuli sa mokrog gvožđa i Mak Tajg se nagnuo u sedlu i pružio ruku da ga dohvati.

No, sledećeg trenutka voda je zanela Mira i poklopila ga. Dok je očekivao da će se Mir brzo pojaviti na površini jer je voda bila plitka, ali to se nije desilo. Brzak je poneo bandita i Dok je čuo kako Mak Tajg poziva Mira po imenu i zatim je video kad je bandit okrenuo konja i vratio se na drugu obalu.

To je Holideju bilo dosta. Okrenuvši se, nastavio je da se penje uzbrdo i uskoro mu je šuma kroz koju je prošao zaklonila reku i dolinu.

Prošao je jedan čas, a zatim još jedan. Oluja je malo po malo prestala, ali mokra blatna osoba, koja se probijala sve dalje napred preko prevoja iznad reke Sveji, jedva da je to znala. Dok Holidej je

bio umoran do utrnulosti i ošamućen do iscrpljenosti. No nastavio je da hoda dalje, sada vođen sve više samo golim instinktom, strahom da će zastanak na mestu značiti smrt. Nije više imao osećaj sopstvenih nogu, ali je i dalje nastavio da se penje. Nekoliko puta naleteo je na drvo ili stenu, koje čak nije ni video...

Kada je pala noć, išao je i dalje, ali vrlo lagano. No ipak, nejasno je zapažao da je teren pitomiji i pristupačniji i da kiša sve slabije pada. Nekoliko poslednjih munja sevnulo je dalje na zapadu, gde je oluja lagano zamirala.

Spotakao se i pao na kolena. — Moram da nastavim dalje — izustio je poluglasno i s naporom ustao na noge.

Odjednom je u obližnje drvo udario grom. Poskočio je od iznenadnog munjevitog treska i prigrlivši stablo nekog ogromnog hrasta, u nozdrvama osetio zadah sumpora i nagorelog drveta. Držeći se čvrsto za deblo, ponovio je sebi još jednom da mora nastaviti bekstvo. Ali, telo je odbilo da poslušava volju. Svet oko njega počeo se vrteti i on je kliznuo niz deblo. Poslednjom snagom zario je nokte u hrapavu koru, ali ništa više nije moglo da ga zadrži.

Pod njegovim nogama vladala je tama i on je kliznuo u bezdan mraka. Učinilo mu se da ga je nešto ponelo i da leprša kao suv list na vetru, a onda je sve prestalo da postoji.

IV

— Baci još jednu oblicu na vatru, Henlejne.

— Odmah, Tagerte.

— Baci dve oblice.

— Je li ti hladno, gazda?

— A kome nije?

Jedan za drugim, dva komada drveta pala su u vatru koju su banditi naložili u planinskom prolazu zvanom Slot i Tagert je prišao i okrenuo leđa vatri, dok se Henlajn udaljio da se pobrine za njihove konje.

Iznad izreckanih vrhova planinskog prolaza nebo je počelo da pokazuje prve znake jutarnjeg bledila. Svetli tonovi bivali su sve svetliji.

Završivši posao oko konja, Henlajn se vratio vatri i počeo da priprema kafu. On je po prirodi bio govorljiv čovek i uvek spreman za razgovor, ali je Tagertov izraz lica obeshrabrio njegovu želju za konverzacijom.

Henlajn je zapazio da je posle njihovog neuspeha da preko noći uhvate begunca, Tagert zapao u rđavo raspoloženje. Tu u prolazu Slot očekivali su ostale da se vrate iz drugih krajeva doline i podnesu izveštaj. Kiša je padala u toku cele noći i hladnoći je bila sve jača. Henlajn se iznenadio kada mu je Tagert rekao da stanu i zapale vatru iako su ostali i dalje nastavili potragu za Holidejem. Po Henlajnovom mišljenju, Tagert je bio jedan od najupornijih ljudi koje je ikada sreo, pa ipak je on prekinuo potragu pre ostalih.

Mada je stajao na izgled izgubljen u svojim mislima, Tagert je i te kako bio svestan radoznalog pogleda svog pratioca i pomišljao je da zna razlog takvih pogleda. Skoro cele noći Tagert je nemilice terao svoje ljude, a on sam je ipak odustao od potrage. Tako nešto moralo je zbuniti tupavka kao što je bio Henlajn, pomislio je Tagert. Samo bi Harknes mogao da shvati njegov postupak. Samo je Harknes bio tamo.

Visoke kamene litice prolaza Slot imale su neke sličnosti sa zidina-

ma zatvora Penitenšeri, sa izrekanim kulama i puškarnicama, pomislio je Tagert. Ali, kroz te prirodne kamene barikade uvek je postojao neki prolaz. Samo su zidine napravljene ljudskom rukom uspele da prkose i anuliraju naporce čak i onih najjačih, najpunijih i najočajnijih zatvorenika koji su pokušali da se kroz njih probiju na drugu stranu, na slobodu.

Nikad ni jedan zatvorenik nije uspeo da pobegne iz Pionira.

Upravnik zatvora time se hvalisao, ali to je bila istina. Stotine njih pokušali su bekstvo. Malo njih dospeli su tako blizu cilja kao Tagert u toku svog desetogodišnjeg tamnovanja, ali čak ni on nije uspeo do kraja.

A posle svakog neuspelog pokušaja sledila je kazna, sledila je rupe.

A kaznionici Pionir samice su bile napravljene tako da slome duh nepokornih kao što je Tagert, koji nije prihvatao šibu ili batinanje palicama okrutnih čuvara. Po pravilu, samice su slamale takve nepokorne ljude, i mnogi od najtvrdijih zatvorenika odlazili su u podzemne podrumе proklinjući i hvaleći se da nikada neće pokleknuti, da bi se na kraju kazne vratili otuda praznih očiju, klecajući koljenima i slomljeni do kraja.

U rupi, kako su zatvorenici zvali poseban podzemni odeljak sa samicom, vladali su zima, mrak i glad. Pre nego što je zatvorenik bio bačen u takvu ćeliju, sa njega su skidali svu odeću. U rupi nije bilo postelje ili ležaja. Čak i usred leta tamo je bilo hladno. Svakim danom fizičke patnje i bol bivali su sve jači, sve dok zatvorenik na kraju nije osećao da se utapa u taj stravični bol i nestaje kao komač papira koji lagano gori u vatri. Or je osećao taj bol i borio se protiv njega masirajući telo rukama i kre-

ćući se beskrajno u krug po mini-jaturnoj ćeliji.

Kada je hteo da pije, morao je da razbija led na posudi za vodu. Jedanput dnevno dolazio je stražar sa nekoliko kašika bedne hrane. Tada su nastajali kratki trenuci svetlosti... trenuci svetlosti iz svetiljke, ali blagoslovene svetlosti, nečega što je Tagertu više od svega nedostajalo.

Tama u rupi bila je apsurdna. Rupa je i bila izmišljena tako da u njoj vlada potpuna tama. Tamo nije bilo čak ni najmanjeg nago-veštaja nekog sivila nalik na svetlost. Jedinu posetioći uvlačili su se ispod vrata gledajući ga crvenim očima i gladno cičeći.

Tagert je lako izlazio na kraj sa pacovima. Gazio ih je golim nogama ili ih je hvatao i ubijao treskajući ih o zid. Posle izvesnog vremena stalni stanovnici rupe naučili su da izbegavaju ćeliju kada se u njoj nalazio Tagert. Ostavljali su ga na miru da beskrajno dugo vežba izvodeći nebrojene sklekove, čučnjeve i skokove s kraja na kraj ćelije. Čeličnom voljom nastojao je da održi kondiciju kako bi, kada dođe čas, bio spreman da uzvрати udarac.

Osveta.

Ta reč postala je za Tagerta svetinja: ključ njegove izdržljivosti i njegovog opstanka. Pomisao na osvetu bila je jedina svetla tačka koja ga je spasavala da ne poludi. Slatka, strašna osveta svima: osveta svima i svakome koji je ikada uzeo učešće u njegovim mukama i kažnjavanju.

Jednom je bio osuđen na tri meseca samovanja zbog toga što je povredio trojicu čuvara. Dvanaest nedelja... iako je najduža do tada izrečena kazna bila šest nedelja, i to osuđeniku koji je posle izdržane kazne izašao lud.

Ta strahovita kazna nije imala vidljivih efekata na Tagerta, ali je posle toga on izašao uplašen. Strah je bio rezultat mraka. Senke više nisu prijaile umornom Tagertu. On više nije voleo noć. Potpuna pomračina ga je od tog trenutka uvek činila neryoznim.

Tagert je u zatvor ušao kao kradljivac stoke, a otuda je izašao kao čovek sa opsesijom. Jedina opsesija mu je bila da se osveti za svaki stravičan minut koji je proveo u tami. Da izravna račun sa Tolandom na prvom mestu, i to brzo, potpuno i strašno. A onda sa drugim krivcem Dokom Holidejem, koji nije bio ništa manje kriv za njegove muke. A posle toga nastaće dani blagovanja: Nju Meksiko sa svojim punim bankama i čuvarima reda koji će pokušati da ga zaustave. Plivaće u krvi i plenu. To su bili sveti ciljevi koji će mu olakšati žudju rođenu u tami; koji će mu pomoći da zaboravi mrak, svoju drugu opsesiju...

Tagert je srknuo gorku kafu koju mu je Henlajn doneo, i namršti se. Ujutru se osećao znatno bolje iako je odbijao da svoj strah od tame smatra nečim krupnijim i ozbiljnijim nego što je mali hendikep.

Mogao je, konačno, uvek kada bi mu senke zapretile svojim stravičnim obličjem, baciti na vatru naramak drva i razbiti tu opsesiju. Naramak drva i plamen brzo su odnosili njegovo nespokoјstvo. Ali, ništa drugo sem smrt neće moći da ga spreče da postigne svoj glavni osvetnički cilj, rekao je sebi.

— Tagerte — dozvaо ga je odjednom Henlajn.

— Šta je?

— Čini mi se da sam čuo pucaњ.

— Iz kog pravca?

— Iz pravca juga.

Ubrzo posle toga dvojica bandi-

ta napustila su prolaz Slot i pošli dolinom Houp Ful ka jugu. Tagert je jahao ispunjen uverenjem da su njegovi ljudi stigli Holideja i ubili ga. Po njegovom mišljenju, sreća jednog čoveka nije mogla trajati mnogo duže, a on je verovao da je samo slepa sreća omogućila Holideju da ubije njegovog brata i isklizne kroz prste, a zatim da im umakne u planinske predele i da tamo u jednom trenutku prouzrokuje Mirovo utopljenje.

Konačno, ni Dok Holidej nije bio ništa drugo nego samo čovek. Na tu pomisao Tagert se ozbiljno osmehnuo u sebi.

Jutarnji vetar odagnao je poslednje olujne oblake sa južnog kraja doline Houp Ful. Vuk je stajao sa podignutom povređenom prednjom nogom i posmatrao čoveka.

Zver je stajala nepomično, bez najmanjeg pokreta. Imala je veliku šiljatu glavu i užagrene crvene oči.

Slab vetar dunuo je kroz kratku čekinjastu dlaku i upola otvorenu čeljust. Zategnute čeljusti otkrivale su vukove snažne žute zube.

Posle nekoliko sekundi vuk je skrenuo svoj prodoran pogled prema dolini. Tamo u daljini tragali su konjanici, ali oni su bili suviše daleko: suviše daleko da bi za vuka predstavljali neku opasnost.

Pogled zveri vratio se ponovo do tela čoveka ispruženog pored prastarog hrasta.

Tiho kotrljavo rezanje začulo se iz njegovog grla kada je hramljući izašao iz svog skrovišta i lagano pošao ka čoveku.

Svetlost je kroz zatvorene očne kapke doprla do Holidejevih očiju i odagnala teške snove. Spavao je na mestu gde je pao i revolver mu je bio ispao iz ruke. Vrat mu je bio ukrućen i bolan od neprijatnog položaja u kome je ležao, a celo telo bolelo ga je od velikog napora, udara i uboja, koje je doživio u toku bežanja. Svi mišići bili su mu skoro paralisani od ukrućenosti i on se s mukom uspravno i seo, a onda pružio ruku da uzme revolver.

Istog trenutka ugledao je vuka.

Zver je stajala i posmatrala ga iz jednog žbuna sa udaljenosti manje od tridesetak metara. Stajala je nepomično kao da ne diše, a oči su joj sijale kao crveno ugljevlje pri jutarnjem svetlu; iskeženi zubi kao da su na usnama zadržavali potmulo režanje.

Hladna jeza obuzela je Holideja kada je shvatio šta se moglo desiti da se nije na vreme probudio. Samo jedan pogled na zver bio mu je dovoljan da vidi da je vuk ne samo gladan već i ogroman.

Pipajući rukom, potražio je svoj „kolt“. Prsti su mu bili utrnuti od hladnoće i oružje mu je dva puta iskliznulo iz šake pre nego što ga je čvrsto uzeo. Nanišanivši na vuka, povikao je. — Beži od mene, životinjo.

Vuk je zakrvavljenim očima pogledao revolver, a zatim lakim lebdjećim korakom nestao među stenama.

Holidej se prisilio da ustane i proteglio se da bi ublažio bol i utrnutost tela i mišića. Skoro da nije osećao sebe, ali na njegovo zadovoljstvo, bio je još uvek živ i čitav... i sa tom pomišlju pošao je dalje čim je smogao snage.

Pošao je ka jugu.

Sve više se udaljavao od civilizacije, sa ciljem da se dočepa visokih, malo poznatih planinskih

staza iznad linije gde je rasla gusta borova šuma: što dalje od ubica. Pretpostavljao je da će tamo naići na neku lovačku grupu ili grupu kopača zlata koji su se uvek motali po ovakvim predelima u kojima je bilo divljači u izobilju i izgleda da se naide na bogatu zlatonosnu žicu. Nadao se da će mu oni, ukoliko ih negde nađe, pružiti potrebnu pomoć. Sem toga, koliko je znao, u toj oblasti živelo je jedno pleme Juta Indijanaca i verovao je da se nalazi negde oko planine Oštar Zub, ali Juta Indijance bilo je dosta teško naći jer su se klonili belih ljudi. U ovakvoj situaciji i oni bi mu dobro došli kao saveznici.

Iz pričanja Džima Tolanda i kauboja na ranču Reb Stok, saznao je da u blizini Čikaso planine živi neki čudak pustinjač i prisećao se nekih priča o dvojici poludivljih lovaca koji su logorovali na padinama planine Old Baldi. Možda, ako bude imao sreće... Ne, odmahnuo je glavom i korigovao sebe. Imaće sreće. Naići će na nekoga ko će mu pomoći, prikriti ga za neko vreme i dati mu konja da odjaše u Čedvik i tamo potraži predstavnika zakona.

Posrnuo je jer ga je zahvatio talas slabosti. Bio je umoran, prozebao, gladan i žedan. No, stisnuo je zube i nastavio je dalje.

*

Skriven u žbunju jasike nedaleko od mesta gde se dolina širila u prostranu ravan, šumski vuk je nanjušio miris lešine kanadske kune, životinje krupnije od iazavca, ostavljene od sitnog medveda. Iza medveda nije ostalo mnogo. Trbuh glasnog vuka ostao je upola prazan i on je hramljući prišao do

ivice žbunja i preko proplanka pogledao čoveka koji se lagano kretao. Sigurnim instinktom svoje vrste vuk je znao da je taj čovek sve slabiji i naslućivao je u njemu lak plen. Dok ga je gledao, udaljeni čovek je ponovo posrnuo.

Vuk je obližnuao čeljust dugačkim crvenim jezikom i povukao se nazad u šumu. Držeći korak sa čovekom, on se s naporom uspeo uz padinu obraslu borovima, koja je dalje prerastala u pravu planinu.

•

Za nekoliko prvih časova Holidej je, uprkos svojoj slabosti, prešao prilično rastojanje. Ostavljajući dolinu za sobom, pošao je vijugavim putem kroz šumom obrasle visoravni sve dok nije stigao do jednog prirodnog proplanka, gde je od iznurenosti morao da zastane.

Seo je i očiju uprtih u put pred sobom, počeo da planira kuda će ići. Dok se penjao, povremeno je bacao pogled za sobom i nekoliko puta primetio konjanike u daljini. Ubice nisu odustale od potrage za njim i očigledno da su smatrale da je pošao ka dolini Houp Ful. No, bilo je jasno da nisu imali pojma kojim putem je pošao i ta činjenica davala mu je izvesno ohrabrenje.

Holidej je pogladio rukom čelo i sklonio oči. Samo za nekoliko sekundi bio je neki ledeni predosećaj neposredne opasnosti. Otvorio je oči i okrenuo se da bi ugledao vuka koji mu je prilazio s leđa, naizgled veliki i snažan kao medved.

Holidej je nekako uspeo da digne i naperi revolver, ali pre nego što je stigao da opali, vuk je grunuo u njega i oborio ga. U kotrljanju po zemlji Dok je osetio ujed i razdirući bol u ramenu. Od žestokog bola učinilo mu se da mu se digla

lobanja. Vuk ga je zgrabio za ruku sa revolverom, ali Holidej ga je snažno gurnuo nogom, dovoljno snažno da zver odbaci metar dalje i ponovo digne i naperi „kolt“.

Revolver je planuo ispred razlapanje čeljusti i kuršom je otkinuo veliki komad čupavog uha. Istog trenutka vuk se okrenuo i munjevito zamakao u drveće ostavivši ošamućenog, okrvavljenog Holideja.

Holidej je dosta znao o ujedu dobro očišćena i previjena, postojao je ozbiljan rizik trovanja krvi.

Odjednom je klonuo duhom. Zar posle svega što je preživeo i što je sa uspehom prošao da strada od jednog šugavog vuka?

Ali, taj momenat slabosti je prošao i Dok je zatekao sebe kako zuri u put za sobom. Pomislio je da je jutro vrlo tiho. Odjek pucnja sigurno se čuo miljama daleko...

Vrativši „kolt“ u futrolu, ponovo je pošao penjući se i pomažući se u penjanju rukama. U pojedinim trenucima svet oko njega sužavao se samo do sledećeg drveta, ili do sledeće stene. Čizme su mu postale teške kao olovo i on je izgubio pojam o vremenu i pravcu kojim je išao. Počeo je sve češće da posrće i pada, i svaki put bilo mu je sve teže da ustane.

Bledo podnevno sunce lebdelo je na zenitu iznad njega, ali on toga nije bio svestan. Nije primetio ni Indijanca koji ga je posmatrao sa otvora jedne pećine, niti se više osvrtao na kolonu konjanika koja je jahala njegovim tragom samo nekoliko milja iza njega. Znao je samo to da mora nastaviti da hoda ako želi da živi. Kada je konačno pao i više nije mogao da ustane, znao je da je to kraj njegovog životnog puta.

Pridigao se tek toliko da se leđima osloni na oboreno deblo i sed-

ne okrenut putu kojim je došao sa revolverom u ruci. Ležao je tako dok nije izgubio svest.

V

Velika Sova bio je najstariji Indijanac u plemenu Juta, koje je živelo oko potoka Krou Krik u planini Testament. On je bio jedan od osnivača naselja kod potoka Krou kada su Juta Indijanci bili oterani iz njihove postojbine u Koloradu.

On je nekada bio veliki ratnik, ali ti dani bili su davno prošli. Jute više nisu ratovali. Bezbedni u njihovom skrivenom skrovištu pod dobro poznatim obrisima planine Oštar Zub, Jute su imali sve što su želeli. Uključujući tu i mir.

Tako je bilo već mnogo proleća i stari ratnik Velika Sova bio je jedan od onih koji su želeli da se to nikada ne promeni.

Indijansko naselje bilo je izgrađeno u podnožju jedne litice od krečnjačke stene na istočnoj strani doline, gde je sa visine bučno padao potok bogat vodom.

U procesu promene njihovog ranijeg života nomada i ratnika u život zemljoradnika i stočara, Jute su vešto iskoristili potok Krou, koji se u dolini slivao sa vrhova Oštrog Zuba. Naučili su da kopaju kanale i navodnjavaju žitna polja i bašte sa bundevama, kao i da grade nasipe. Njihove kolibe od drveta i blata, tipične zgrade kakve su gradili Jute i Apači, bile su čvrste i brižljivo održavane.

U blizini naselja paslo je krdo konja koje su čuvali stariji dečaci iz plemena. Koze, ovce, pa čak i nekoliko grla goveda pasli su mirno na udaljenim proplancima. Bilo je to spokojno i divno mesto, odsećeno od ostalog sveta nepristu-

pačnim stazama i puteljcima koji su vrludali kroz vrleti i bili poznati samo Indijancima.

Ali, to nije bio raj za jednog starog, vrlo starog čoveka. Velika Sova je verovao da ta dolina neće biti raj ni za ostale njegove sapplemenike ako bi se desilo da Grom Koji Hoda posle smrti Crvene Lisice postane poglavica plemena.

Crvena Lisica svakako neće preživeti zimu. To je nedavno rekao plemenski vrač, ali je Velika Sova predznak smrti video mnogo ranije. Crvena Lisica bio je star i lagano se gasio. Kada on umre, njegovo mesto zauzeće najsnažniji ratnik.

U plemenu se govorkalo o predviđanjima da će Grom Koji Hoda poneti kapu od orlovog perja, koja je znak plemenskog poglavice. Izgled takve budućnosti nije nimalo grejao Veliku Sovu, jer Grom Koji Hoda nije skrivao svoje mišljenje da kada neki pripadnik plemena dostigne određeno doba starosta, onda on treba da bude ostavljen da se sam o sebi stara negde u divljini.

— Kad je neki čovek suviše star da lovi — imao je običaj da kaže Grom Koji Hoda, onima koji su ga slušali — onda je on suviše star i da jede.

Dok je posmatrao kako ljudi dolaze i odlaze iz kolibe Visokog Medveda, starčeva čvornovate ruke obradivale su komad orahovog drveta. Prethodnog dana, kada je Tamno Krilo, kei poglavice Crvene Lisice, dovela jednog bolesnog belog čoveka, u naselju je zavlдало veliko uzbuđenje.

U plemenu Jute oduvek je bio običaj da pomognu svakom čoveku u nevolji, bio on belac ili crvenokožac. Ali, izvestan broj mladih ratnika protivio se odluci Crvene Lisice. Neki od njih govorili su neprijateljskim tonovima protiv belog čoveka. Najglasniji od svin bio

je Grom Koji Hoda. On je tražio da Jute prekinu svaki kontakt sa belim ljudima bilo koje vrste i jedan manji broj ratnika delio je njegovo mišljenje.

Velika Sova je sumnjao da bi Grom Koji Hoda hteo da iznemoglog ranjenog belog čoveka izbaci iz logora i on bi to sigurno učinio da nije bilo Tamnog Krila. U naselju Krou Krik bila je javna tajna da se Grom Koji Hoda nada da će idućeg proleća oženiti Tamno Krilo. Tamno Krilo je bila pra-pra unuka Velike Sove i najlepša devojka u plemenu. Velika Sova bi radije svoju pra-pra unuku video udatu za nekog Apača nego u postelji sa Gromom Koji Hoda.

Začuo je korake na tvrdom tlu i znao je, iako nije pogledao, čiji su to koraci. Laganim ali čvrstim pokretom prevukao je oštricu oruđa po krivini teškog luka koji je pravio.

— Starče — grmnio je Grom Koji Hoda. — Taj luk za Visoko Pero trebalo je da juče bude završen.

— Za dobar luk treba mnogo vremena.

— Uvek izvinjenja. Uvek lenj, uvek gladan i uvek se izvinjavaš.

Grom Koji Hoda je bio omalen, krivih nogu, ispršenih grudi i čvrstih mišićavih ruku. Crte lica bile su mu pravilne ali je izraz njegovog lica bio zao. Velika Sova znao ga je kao hrabrog ratnika, ali je u njemu isto tako video i ozbiljne slabosti. Grom Koji Hoda bio je zavirljiv čovek preke naravi i krajnje surov. On se ni najmanje nije obazirao na istinu. Velika Sova je radio naporno kao svaki drugi čovek u plemenu, a jeo je manje od deteta. Ali, još uvek je bio snažan duhom i telom i kada je digao pogled, njegov glas je odjeknuo jasno i samouvereno.

— Nisi došao samo zbog toga da

me vrediš — rekao je. — U čemu je stvar?

— One budale — rekao je nabusito Grom Koji Hoda pokazujući rukom prema kolibi Visokog Medveda. — Ja sam rekao da bledoliki mora otići, ali oni su se usprotivili — pogledom crnih očiju presekao je starca. — Tamno Krilo želi da dođeš i vidiš to čoveka i da odlučiš da li mu se može verovati.

Ustajući na noge, starac se osetio ponosnim i važnim. Nekada je on stalno učestvovao u dugom i napornom radu Saveta ratnika, ali je sada Savet njegove mudrosti retko tražio.

— Starče — rekao je Grom Koji Hoda idući pored njega. On je bio jedini u plemenu koji ga je tako zvao. Velika Sova je klimnuo glavom u znak da čuje i Grom Koji Hoda je nastavio. — Ja želim da bledoliki ode. Da li me razumeš?

Sve je bilo jasno. Ali kao i uvek, Velika Sova će se rukovoditi samo svojim instinktom, a ne željama drugih.

Kada su ušli u kolibu, Tamno Krilo je sedela pored uzglavlja ležaja na kojem je na kožnim jastucima počivao beli čovek. Prisutni su bili Visoki Medved, Crvena Lisica i još pet staraca. Tamno Krilo je držala ranjenika za ruku.

Ozbiljnim glasom Velika Sova je nekoliko minuta razgovarao sa belim čovekom. Doznao je njegovo ime, da je pre dolaska u njihovu dolinu bio na ranču Reb Stok i da ga sada progoni banda ubica koji su pobili vlasnike ranča i njihove kauboje. Tamno Krilo mu je ispričala da ga je našla na padini Žuta kosa, da se sažalila na njega i da ga je stoga dovela u selo. Crvena Lisica se umorno zakašljao i pozvao Veliku Sovu da kaže svoje mišljenje da li on smatra da tom bledolikom mogu verovati i da li da

dozvole Tamnom Krilu da ga ne-
guje dok ne ozdravi.

Velika Sova je pun minut ćutke
posmatrao Holideja. A onda je
klimnuo glavom.

— Ovaj bledoliki je u svom na-
rodu veliki i poznat ratnik, ja sam
njegovo ime više puta čuo. Mislim
da takvom čoveku možemo verova-
ti — izjavio je svečano. — On ima
pogled i lice hrabrog i časnog rat-
nika.

Tamno Krilo je pala na zemlju
pored njega u znak zahvalnosti, a
ranjeni Holidej se osmehnuo. I os-
tali su izgledali zadovoljni i Crve-
na Lisica je objavio da Holidej mo-
že ostati dok se ne oporavi.

Samo je Grom Koji Hoda dugo i
uporno gledao starca ubilačkim pog-
ledom, ali Velika Sova je već bio
naviknut na takav pogled. Kada se
vratio svom poslu, bio je zadovo-
ljan. Uživao je u prijatnom ose-
ćaju da u zemlji Juta još uvek ima
izvestan uticaj i moć.

Gipkost i lakoća kojom se blis-
tavog sunčanog jutra nedelju dana
kasnije vinuo u sedlo, porušili su
verovanje i nade Tamnog Krila da
on još nije dovoljno jak da pred-
uzima putovanje nazad u ravnicu.
Holidej je, međutim, bio u potpu-
nosti oporavljen i želeo je da što
pre ode. Nešto duboko skriveno u
njemu protivilo se tom odlasku,
ali bilo je puno obaveza koje je
morao da izvrši i smatrao je da se
svakim danom koji provede u do-
lini Juta Indijanaca povećavaju
šanse da banditi natrapaju na in-
dijansko naselje.

Misleći na bandite, u stvari je
mislio na njihove izvidnike. Glav-
na grupa bandita sa Tagertom na

čelu napustila je traganje po doli-
nama i ulogorila se na jednom na-
puštenom ranču zapadno od Čedvi-
ka, glasio je izveštaj izvidnika Cr-
vene Lisice. Holidej se nadao da će
promaći neopažen i da će bezbedno
stići do Čedvika, postarati se da
bude oformljena potera i poći sa
njom do ranča Trijagl Dot. Indi-
janci Juta znali su njegove plano-
ve i želeli su da ih ostvari. Izveš-
taji indijanskih izvidnika poslatih
u dolinu potvrdili su Holidejevu
priču o pokolju na ranču Reb Stok.
Oni su takođe otkrili surovo ubist-
vo Samante Blejk sa ranča Raning
Be: ubistvo koje je uzdrmalo celu
pokrajinu i zapalilo želju za osve-
tom više nego ubistva na ranču
Reb Stok.

— Ja ću poći sa tobom da te pro-
vedem kroz tajne prolaze, Holideje
— ponudio se Visoki Medved kada
su se pozdravljali.

— Ne, ja ću poći — insistirala je
Tamno Krilo. Zabacila je pokretom
glave bujnu crnu kosu, privodeći
pred kolibu svog ponija. — Ja sam
našla Holideja i ja ću ga odvesti
tamo odakle je došao.

Velika Sova se neprimetno os-
mehnuo, a bezbrojne bore sakrile
su njegov osmeh. — Bojao sam se
da se može desiti da nečije srce
bude ranjeno kad odeš, Holideje —
rekao je.

Tamno Krilo ga je ljutito pogle-
dala, a Visoki Medved se prigušeno
nasmejao. Ali, Dok Holidej je bio
vrlo ozbiljan kada je pogledao mla-
du Indijanku. Naslućivao je da
Tamno Krilo gaji za njega osećanja
nežnija od osećanja obične negova-
teljice, a činilo mu se da ni on sam
nije ravnodušan prema njoj. Nije
trebalo mnogo vremena da se ta
osećanja razviju. Od prvog trenut-
ka kada se osvestio u kolibi Viso-
kog Medveda i usledao je nagnutu
nad njim, osetio je da ona nije
obična devojka. Za tih nekoliko da-

na dok ga je negovala. Tamno Krilo mu je postala bliska i gledajući je kako se na skućenom prostoru graciozno kreće, nije mogao da se otme utisku da ima držanje prave princeze. Na momente mu se čak činilo da je previše lepa i da gibanje njenog sazrelog tela i njihanje čvrstih nalivenih kukova nije sasvim slučajno, već da je to izazovni refleks dirigovan iz skrivenih uglova podsvesti mlade stasale ženke. No, ni jednom nije hteo sebi da prizna da ju je takvu više nego jednom pozeleo.

Holidej se rukovao sa Visokim Medvedom i Velikom Sovom. Ova dva Indijanca ispraćala su ga sa osmehom. Holidej je dugo vremena proveo upijajući toplinu sunca i posmatrajući Veliku Sovu kako pravi lukove od orahovine. Njih dvojica su dosta razgovarali i između ta dva čoveka uspostavljena je neka čudna veza iako su ih delile mnoge godine i mnogi vekovi razvoja civilizacije.

— Neka Manitu bude milostiv prema tebi. Velika Sova — rekao je tiho. — Neka zima iako bude milostiva i blaga za tebe.

— Možda će biti... — Velika Sova je pokretom glave pokazao na osobu koja je stajala u blizini. — Ako onaj tamo ne postane naš poglavica. U suprotnom...

Slegnuo je ramenima i beli čovek je shvatio šta je hteo da kaže.

Dok Holidej je pošao za vitkom figurom Tamnog Krila kroz splet vijugavih jaruga, dubodolina i kozijih staza koje su se ukrštale na prostoru od jedne kvadratne milje ispunjene uvalama i ostrim liticama. A onda, pogledavši preko planinskih prevoja ka planini Oštar Zub koja se nastavljala na planine Čikaso, ugledao je tanak stub dima koji se uzdizao pored tamnih obriisa planinskih vrhova.

— Izgleda da on sada priprema ručak. Tamno Krilo — rekao je Holidej sa osmehom.

— Ko?

— Pustinjak iz Čikaso.

— Ah da — rekla je ona i uzvratila mu osmeh.

O pustinjaku sa Čikaso i drugim čudnim stvorenjima koja su naseljavala te udaljene puste krajeve saznao je mnogo više od Tamnog Krila i Velike Sove. Indijanci su znali i za vuka-ubicu koji ga je napao i povredio, a znali su takođe i za usamljenog belca koji je živio u planini Čikaso. Izgledalo je da ne postoji ništa u planinama o čemu oni ne bi znali, a očigledno bilo je vrlo malo toga što se događalo u ravnici ispred njih o čemu oni nisu imali pojma.

Holidej je pomislio da će oni vrlo brzo saznati da li je uspeo da Tagerta preda u ruke pravde ili ga je Tagert ubio. Znao je da se mora desiti ili jedno ili drugo, i da trećeg nema. U toku svog boravka u dolini potoka Krou on se oporavio ne samo fizički nego i duhovno.

Znao je da ga ništa neće zadovoljiti sem pravične kazne za Tagerta... a to je značilo vešala. Osveta je Tagerta dovela u Nju Meksiko posle deset godina, ali ista ta grozničava želja obuzimala je sada i jednu od njegovih nameravanih žrtvi. Holidej je obično bio razuman, ali ovoga puta želja za osvetom bila je suviše jaka. No ipak, Holidej se trudio da sebe uveri da to što ga muči nije žed za osvetom, već želja za pravdom.

Dosta brzo, ili se Holideju bar tako učinilo, stigli su do travnog proplanka, gde ga je Tamno Krilo našla. Sjahali su i prišli oborenom deblu pored kojeg je pre nedelju dana bespomoćan ležao. Ta mila devojkica, ljupka i lepa kao rascvetana ruža, spasla mu je život i on je pozeleo da je zagrlji, ali ne samo

iz zahvalnosti. Dok je stajao naspram nje na mestu svog nesuđenog stratišta, u njemu su više nego ikada uzavrele sve one želje koje su ga mučile dok ju je gledao kako pred njim hoda u kolibi Velikog Medveda. I kao da su u mislima govorili istim, samo njima znanim jezikom. Tamno Krilo mu je prišla korak bliže spuštenih ruku, širom otvorenih očiju koje su govorile o njenoj želji da doživi ljubav.

Holidej ju je zagrlio i njegove ruke su poput drskog uljeza zaronile pod bluzu od meke jelenske kože. Jasno podnevno sunce grejalo ih je svojim toplim dahom, ali je više od toga Dokova čula grejala toplinu njenog tela. Tamno Krilo je radosno uzdahnula jer je Dok Holidej od prvog trenutka u njoj probudio želje koje do tada nije poznavala. Znala je da će joj se te želje sada ostvariti i htela je svim srcem da se ostvare. Hrabro je prigrlila tog došljaka u njihovom plemenu i strasno ga privukla sebi. Nije bila svesna kako su se našli na travnom tlu i kako mu se podala, ali je odjednom osetila da je obuzima val slatkog milja, koje do tada nikada nije doživela i pred kojim su nestala sva druga saznanja o svetu oko nje.

Kada je opet ugledala sunce na nebu iznad sebe, oči su joj bile vlažne od sreće. Gledajući je u lice i upola otvorena čulna usta, Holidej je zapazio suze u njenim tamnim očima. Žalio je što joj neće pružiti više sreće i setnih očiju pomilovao je po licu.

— Podi sada, bledoliki Holideje — prošaputala je — podi i nemoj poginuti, jer ja te volim. Uvek ću te voleti iako ćeš ti mene zaboraviti. Ali ako te nekim slučajem vetrovi nekada donesu u naselje Juta, tamo ćeš zateći Tamno Krilo... i

nadam se jednog dečaka sa očima plavim kao čelični vrh strele.

— Tamno Krilo, — zaustio je Dok, ali je ona već ustala i pošla, a dugačke guste vlasi njene kose lelujale su za njom dok je na konju jahala kroz šumu. — Ona me voli — rekao je Dok tiho, pomalo začuđen. — Ona... — stisnuo je usne, odmahnuo glavom i prišao svom konju. Vinuo se u sedlo srećan što je još jedna epizoda njegovog života završena. No, setio se da ovo nije pravi trenutak za tako sentimentalna i obeshrabrujuća razmišljanja. Posvetiće im se, svakako, kasnije, kada bude imao više vremena... i ako bude živ.

•

Kasnije toga dana, pored reke primetio je jednog bandita, a drugu dvojicu je ugledao na ulazu u dolinu Tomahok pri kraju dana. Na sreću, Holidej je bio oprezan i kod Juta se raspitao za druge puteve do doline Houp Ful za slučaj da glavni put bude blokiran i Velika Sova mu je objasnio da postoji malo poznat put koji je bio dosta teško prohodan, ali ipak prohodan u toku cele zime.

Trebalo mu je dosta vremena, da nađe taj put, ali kad ga je našao, brzo je nadoknadio izgubljeno vreme.

Mesec ga je zatekao na putu za Stoni Get prema Čedviku. Pošao je tim putem dobre dve milje pre nego što je skrenuo granicom starog ranča Diamond Dot. Taj ranč nalazio se u najinteresantnijem, ali potpuno neplodnom delu oblasti, zbog čega je i bio davno napušten. No jašući granicom ranča, Holidej je u ranč kući zapazio svetlost.

Progundavši od zadovoljstva, Holidej je petama podbo konja i usmerio ga nazad ka glavnom putu.

•

Šerif Nik Falstrom zatreptao je buljavim očima sove kada se Dok Holidej pojavio na svetlosti saluna „Žuta potpetica“. Građani su se razrogačenih očiju okupili oko njihovog stola.

— Kažete da su tamo na ranču Diamond Dot, mister Holideje — rekao je Falstrom. — Jeste li sigurni?

— Onoliko siguran koliko mogu da budem, šerife — odgovorio je Dok. — Juta Indijanci su mi rekli da su se banditi tamo zavukli, a pri dolasku sa planine video sam svetlo u ranč kući. Skoro da je sigurno da su oni tamo — dodirnuo je kažiprstom mesto na prsima gde se nalazi srce. — Osećam to ovde.

Šerif se osvrnuo oko sebe i pogledao svoje sugrađane. Nikada od kako postoji, u Čedviku nije došlo do takvog uzbuđenja i izliva gneva kao posle otkrića krvavog zločina na ranču Reb Stok, praćenog odmah zatim izveštajem o ubistvu supruge Koua Blejka na ranču Ranning Be.

Potere su danima bezuspešno češljale ceo kraj u potrazi za banditima i interesovanje za dalje potere upravo je počelo opadati kada je Dok Holidej dojahao u grad i ponovo podigao temperaturu.

Šerif je osetio da se plima gneva spontano ponovo podiže: znao je da te noći neće morati da apeluje za dobrovoljce.

— Krenimo odmah, momci — grmnuo je ustajući. — Naoružajte se do zuba i nemojte biti škrti sa municijom.

Holidej je osetio duboko zadovoljstvo kada je sa dvadesetoricom ljudi izašao iz saluna. Zapazio je čoveka koji je sedeo sam za jednim stolom u uglu i posmatrao njihov odlazak, ali nije obratio pažnju na njega, iz prostog razloga što ga nije poznao.

Ali, taj nepoznati čovek poznao je njega.

Šel Ejms bio je novajlija u Tager-tovoj bandi, nevaljalac sa istoka koji je tamo bio učenjen. Ali, u Nju Meksiku za njim nije bila izdata poternica i Tagert ga je izabrao da ga pošalje u Čedvik da tamo motri i sluša svaku vest o Doku Holideju.

Tagertov čovek izašao je iz saluna „Žuta potpetica“ i uputio se ka svome konju. Pojahao je i bez žurbe napustio grad. Kada je bio daleko od predgrađa, ošinuo je konja i žestoko ga podbo mamuzama, od čega je iznenadena životinja poskočila i jurnula u bezglav trk.

•

— Sneg — rekao je stari Gabi Jets kada je kavalkada konjanika skrenula sa puta i uputila se ka prolazu Big Hed. Stari lovac je žmireći pogledao olovno nebo i ravno-dušno klimnuo glavom. — Aha, kad temperatura iznenada počne da raste i vetar iznenada prestane, a mene počnu da bole zglobovi, onda, momci, možete slobodno staviti poslednji dolar na opkladu da ćete u roku od nekoliko časova videti снег.

— Bolje budi tiši, Gabi — posavetovao ga je Holidej. — Znam da smo još uvek nekoliko milja daleko od Diamond Dota, ali ne bih želeo da ih obavestimo o našem dolasku ako to ne moramo.

— Kako vi kažete, sinko, kako vi kažete — Jets je priterao svog konja bliže Holidejevom ždrebcu i nastavio tišim glasom. — Verujem da vam je jasno šta mi svi oseća-

mo, mladiću. Nikada nisam video da je grad bio toliko zgranut kao onda kada smo čuli za pogibiju na ranču. Džim Toland je bio fin čovek. Ako uhvatimo Tagerta živog, i ako budu tražili dobrovoljce za njegovo vešanje, znajte da ću ja biti prvi u redu.

— Drugi.

— Kako? Ah, da, posle vas — Jets je zažmirio na jedno oko i pri sve slabijem svetlu podvrgnuo Holideja brižljivom ispitivanju. — Čudno, mister, na osnovu onoga što sam o vama slušao mislio sam da ste bezdušni revolveraš, vetropir i... ne ljutite se, prevarant. Priča se da uvek dobijate na kartama, a čovek koji uvek dobija teško da je pošten.

— Ne verujte uvek svemu što se priča. Gabi, i bolje bi bilo da proverite vaše oružje. Bližimo se prolazu. Čim prodemo, naići ćemo na Diamond Dot.

Tek što je stari građanin klimnuo glavom, kuršum ga je pogodio. Pogodio ga je tačno posred grudi i Holidej je ugledao onaj karakterističan zaprepašćeni izraz lica i nevericu u očima samo sekund pre nego što je do njegovih ušiju dopro prasak puške. Zatim je Gabi Jets pao iz sedla na zemlju, a klanac Big Hed Gordž odjeknuo je od treska pušćanih hitaca.

— Zaseda!

Nije mogao da kaže da li su to uzviknuli svi u glas ili je samo jedan čovek povikao snažno i glasno koliko ga grlo nosi. No, Holideju nije bio potreban taj povik da bi znao šta se događa.

Istog trenutka kada je na vrhu litice iznad njih ugledao niz zlokobnih crvenožutih plamičaka, on je petama podbo svog konja i naterao ga da iz mesta iurne u bezglav trk.

Bekstvo je bilo jedino što se moglo pokušati. Prihvatiti borbu protiv

dobro ukopanog i zaklonjenog neprijatelja, bilo bi čisto samoubistvo. Ali, neki su to ipak pokušali i oni su istog trenutka popadali sa svojih konja pored Holideja koji je jurio. Jedan konj se uspravio na zadnje noge i pogođen u padu grunuo na Holidejevog konja i skoro ga oborio. Jedno tane okrnulo je Holideja po leđima, a drugo mu je odbilo potpeticu na desnoj čizmi promašivši tako za dlaku njegovog konja.

Za kratko vreme, koje se njemu činilo kao večnost, Holidej je bio između umirućih ljudi i životinja, ludačkih povika bolnih jauka i plamena ispaljenih pušaka. A onda se našao sam, goneći konja kamenim tlom klanca: ne pravcem koji se udaljavao od ranča Diamond Dot, kao što su ostali pokušali da beže, već u pravcu nega.

Zaigrao je na kartu da će banditi predvideti odstupanje u pravcu dalje od ranča, i bio je u pravu.

Kada je zavio iza prve okuke klanca, začuo je nečiju viku i bacivši kratak pogled na gore, ugledao nekoliko osoba koje su se trkom udaljavale od ivice litice. Da li im je cilj bio da mu preseku put? Izgledalo je tako. Ponovo je podbo konja petama i klanac je odjeknuo od topota potkovanih kopita. Holidej je shvatao da banditi imaju prednost nad njim ako su potrčali da pojašu i da mu prepreče put. Oni nisu morali da obilaze oko svih okuka klanca, što je on bio prinuden da učini.

Tagert.

To je mogao biti samo on. Samo Tagert je mogao izvršiti tako surov i potpun pokolj. Mora biti da je neko došapnuo banditima da je noćera pošla ka njihovom skrovištu. Pri polasku, Holidej je bio uveren da će do noći videti i doživeti kraj strašne sage o Tagertu, tako da se i sam pitao da li je tolika sigurnost u ovakvim poduhvatima normalna.

Umesto veličanstvenog uspeha, još imena biće dodato spisku mrtvih, a njemu će trebati dosta sreće da njegovu ime ne bude na toj listi...

Nekoliko minuta kasnije Holidej je izleteo iz klanca i kao strela porjurio ravnicom što dalje od praska pušaka u klanac Big Hed, a prema planinama. Odmah za njim iz stenovitog i neravnog šipražja u preriju su izbila trojica konjanika. Dolazili su mu sa leve strane i Dok je čuo da izgovaraju njegovo ime. Konjanici su se odmah ustremili za njim, ali još uvek su bili van domašaja revolverskog hica. Njihovi konji bili su odmorni i rastojanje se smanjivalo. Jedan konjanik bio je visok i mršav, a drugi prosečne visine i dežmekast. Treći je bio širokih ramena i grudi, i uopšte uzev ogromnih dimenzija.

Holidej je izvukao revolver iz futrole. Morao je biti spreman za svaku eventualnost, mada mu revolver na ovom rastojanju nije mogao mnogo koristiti.

Malo zatim zapraštali su revolveri. Holidej je začuo udare kuršuma oko sebe i trenuťak•zatim drveće ga je zaklonilo. Našao se u šumi.

VI

Holidej je nastavio nekim neodređenim pravcem kroz šumu, često menjajući smer. Visoki begunac na mrkovu pojavljivao se čas ovde čas onde. U tom nasumičnom bežanju nekoliko puta ga sreća zamalo nije napustila. U pokušaju da zavara trag vratio se nazad i zamalo naleteo na Tagerta. Prošao je samo sa jednom ogrebotinom od kuršuma na kuku kao opomenom za skoro fatalnu grešku.

Ali, sreća ga nije mogla neprekidno služiti. Pre ili posle gonioći će

ga stići ili pronaći. Nije se usudio da izađe iz šume jer je znao da su banditi na odmornijim konjima i da će ga sigurno stići pre nego što pređe jednu milju ka planinama.

Mada je pri ulasku u šumu Holidej bio oznojen, on je ubrzo primetio da mu se, uprkos paklenom tempu bekstva, znoj mrzne na telu. Počeo je da cvokoće zubima i primetio je da se na bokovima njegovog konja pena počela hrapavo lediti.

Izbivši iz šume preko jednog prirodnog proplanka, Holidej je bacio pogled ka nebu. Usne mu je dodirnilo nešto mekano, hladno i lako kao paperje. Kada je, praćen žestokom puščanom i revolverskom paljbom odnekuda sa leve strane, tutnjeći uleteo u šumu, počeo je da pada снег.

Okrenuvši svog konja prema jugu u nameri da napusti šumu i uputi se prema planinama, Holidej je negde u daljini začuo besne Tagertove povike koji su se gubili u vetru. Tek što je prešao nepunih stotinu metara, banditi su se pojavili iza njega, ali su njihove siluete već bile nejasne i obavijene kovitlavom belom snežnom zavesom.

Njegove nade su dramatično nabujale kada je sa snegom došao jak vetar: odjednom obuzet optimizmom. Holidej je rekao sebi da će im pobeći ukoliko bude izdržao samo još nekoliko minuta.

Ispostavilo se da je u tome bio u pravu.

•

Kada je u zoru снег prestao da pada, Holidej se nalazio nekih petnaest milja jugozapadno od doline Tomahok, visoko u podnožju planine Čikaso. Sedeći na snežnom vejavicom zasutom konju, promrzao do kostiju, pao je u iskušenje da pokuša ponovo da se dočepa doline Krou Krik, ali to iskušenje trajalo

je kratko. Možda bi se i uputio tamo, ali je strahovao da bi gonici mogli naići na njegov trag. Morao je, znači, naći neki drugi pravac.

Koliko je znao, u toj snegom optočenoj planini postojalo je samo još jedno utočište. Nadao se da će njegov konj imati toliko snage da stigne do skrovišta pustinjaka iz Čikasokas planine.

Kada je posle nekoliko časova stigao do podnožja planine Čikasokas, Holidej je izvesno vreme lutao kroz snegom zavejanu šumu pre nego što je našao uzani kanjon koji se ulivao u jednu dolinu. Sledeći jedva vidljiv uzan puteljak, ušao je u dolinu i nastavio njome skoro milju pre nego što je ugledao tanak stub dima koji se dizao iznad krošnji drveća.

Konj je kratko zarzao i dignuvši pogled. Holidej je iznad ivice uzvišenja ugledao glavu i ramena nekog čoveka. Čovek je zastao na vrhu uzvišenja, odmerio ga izvesno vreme pogledom, a zatim se uputio niz padinu. Po njegovom izgledu moglo se zaključiti da ima oko pedeset godina i bio je obučen kao svaki običan drvoseča ili šumski lovac. Oko pojasa nosio je opasač sa dva revolvera i po njegovom izgledu i načinu kako je hodao mogao se steći utisak da je znao kako te revolvere treba upotrebiti.

— Dobar dan, mister — pozdravio ga je Dok. — Moje je ime Džon Holidej. Dolazim sa ranča Reb Stok.

— Šta tražite ovde, Holideje? — oštar pogled tog čoveka obuhvatio je Holidejevog konja. — Izgleda da ste dosta naporno jahali.

— Gonio me je čitav čopor ubica.

— Ubice u oblasti Frontijer?

— Vi kao da mi ne verujete.

— Ne, nego koliko je meni poznato, u ovoj oblasti je oduvek vladao mir.

— Nije više tako. Džim Toland i njegov sin ubijeni su na svom ran-

ču zajedno sa još dvojicom kaubojja. Pre nekoliko dana njih je pobila banda razbojnika, a prošle noći ta ista banda zbrisala je celu poturu koja ih je gonila.

Šumski čovek je tiho zviznuo. — Žao mi je što to čujem, mister. Čuo sam za toga Džima Tolanda. Bio je dobar čovek, kako su mi rekli.

— Jedan od najboljih. No, on je sada mrtav, a taj Tagert goni mene.

— Tagert? Ne sećam se da sam čuo to ime. Revolveraš?

— Ubica ili revolveraš, to je isto. Ja ne pravim razliku između ta dva naziva.

Iz nekog Holideju nepoznatog razloga šumski čovek se osmehnuo, mada je taj osmeh imao u sebi senku gorčine. — Može biti da i nema nikakve razlike, mister Holideje — zamirio je pri tom. — Ja se zovem Virdžil.

— Samo Virdžil?

— To će biti dovoljno. I dakle, šta želite od mene, mister?

— Nemam kuda da odem. Ako se vratim nazad u ravnicu... to jest ako bih mogao da se vratim... tamo me čeka Tagert i smrt.

— On se ozbiljno namerio na vas? Otkud to?

— Pre desetak godina, kada je bio uhapšen zbog krađe stoke, ja sam osujetio njegovo bekstvo iz zatvora. Mislim da se on sada vratio da izravna račune — pošto se izvesno vreme dvoumice, Dok je dodao.

— Sem toga, poslao sam na onaj svet dvojicu njegovih ljudi.

Virdžil ga je odmerio od glave do pete. — Nije loše. Uostalom, tako nešto je morao očekivati kad se namerio na Doka Holideja.

— Vi me znate? — zapitao je Dok Holidej mada nije bio iznenađen.

— Čuo sam dosta o vama. Džentlmen s „koltom“, tako su vas neki nazivali. Ne vičan oružju ili ne, je-

dan čovek je nemoćan protiv čopora ubica.

Dok je klimnuo glavom i kliznuo pogledom do Virdžilovih nisko pripasanih revolvera. — Izgleda da i vi znate kako se barata revolverima, Virdžile.

— Pomalo — Virdžilov ton odjednom je oštro zazvučao. — Još uvek mi niste rekli šta želite od mene.

— Mislio sam da sam bio dovoljno jasan. Tražim utočište u kojem bih mogao sačekati prestanak snega.

— Želite da se nastanite kod mene?

— Da, mogao bih vam platiti tu uslugu. Imam nešto malo novca.

— Novca! — Virdžilov glas je zvučao podsmešljivo. — Taj novac mi ništa ne bi vredeo ako bi se Tagert prisetio gde vas može naći. Nema novca za koji vredi rizikovati glavu.

Holidej je osetio da mu se krv penje u lice.

— Mislio sam da ćete postupiti kao što bi postupio svaki čovek koji naiđe na nekoga kome treba pomoć. Ali, izgleda da sam pogrešio što sam došao ovamo — okrenuo je svog konja u nameri da pode. — Neću vas više zadržavati.

— Čekajte malo, mister. Nema potrebe da govorite kao da ste uhvatili vrelo gvožđe. Nisam rekao da vas neću primiti.

— Meni se tako učinilo.

— Recite mi nešto pre nego što odjašete u planinu, gde ćete se sigurno smrznuti, Holideje. Šta nameravate kad odete odavde?

— Nameravam da na svaki način predam Tagerta pravdi.

— Tek tako, je li? A ako on ne bude hteo da se preda?

— Onda ću se obračunati s njim... ukoliko budem mogao.

— Možda ćete u tome uspeti, a možda i nećete, ko zna? — rekao je Virdžil zamišljeno. — To liči na vas.

U svakom slučaju, u jesenje i zimske večeri čovek se ovde oseća vrlo usamljen. Dakle, ako želite, možete ostat i neko vreme.

Još uvek ljut, Holidej je hteo da odbije ravnodušni Virdžilov poziv, ali ga je alternativa zadržala. Rekao je ukrućeno. — Ne bih hteo nikome da budem na teretu.

— Ako umete da lovite, nećete ni biti — rekao je Virdžil i okrenuvši leđa, pošao uz brdo. Došavši do polovine, zastao je i pitao. — Dakle, hoćete li doći ili nećete?

Ponos je još trenutak zadržao Holideja. Zatim je on poterao konja uz padinu. — Mnogo me obavezuje te Virdžile.

— Ne preterujte.

Tako je počelo. Neobičan početak za prijateljstvo koje se brzo razvilo.

Kada je nedelju dana kasnije u jedno hladno popodne nepoznati čovek trupkajući čizmama ušao u nacionalnu banku granične oblasti u Hol Riveru, blagajnik je digao pogled i zapitao. — Šta želite, gospodine?

Tagert je izvukao revolver i prionio cev na blagajnikovo čelo. — Hoću da povučem svoj ulog.

Blagajnik se sledio od straha, ali direktor nije. Mada debeo i već sredovečan, on se brzo mašio svog revolvera kalibra 38, koji mu je stajao pri ruci iza pisaćeg stola. Uspeo je da ga uzme i tek do pola podigne pre nego što je Tagert ležerno okrenuo cev revolvera ka njemu i jednim hicem prostrelio ga kroz glavu.

— Hoću da povučem ulog i to u gotovini — rekao je ubica kao da se ništa nije desilo. — Na ime Tagert.

Blagajnik je bio smrtno uplašen, tako da je jedva disao. Od strašnog zločina u Čedviku ime Tagert pro-

čulo se po celoj pokrajini i taj zao glas raširio se brzinom prerijskog požara. Od zločina u Čedviku bezbrojne potere gonile su zločince, ali bez uspeha. Čak se šaputalo da predstavnici zakona i ne žele da dođu u sukob sa bandom ubica; budući da je to bilo vrlo opasno, čekali su da se umeša armija. Ali vojska je bila zauzeta na drugoj strani.

— U... u gotovom novcu, gospodine — ponovio je prestrašeni čovek i počeo da gura banknote u raširenu vrećicu.

Malo kasnije sa ulice se začuo pucanj i sa nabijenom vrećicom prebačenom preko ramena Tagert se uputio ka vratima. U odgovoru na pucanj nekoliko građana istrčalo je na ulicu. Jedan čovek ležao je na ulici mrtav, a Ven Harknes je nišanio u drugoga, koji je očajnički pokušavao da se domogne zaklona. Monti Blu je preduhitrio Harknesa i begunac se spotakao i pao pogođen. Onda su banditi zasuli prozore i vrata obližnjih kuća kišom kuršuma i pošto su pojahali konje, kao oluja su odjahali iz grada.

Za njima nije ispaljen ni jedan hitac. Kao i u prethodnim napadima, ime Tagertove bande paralisalo je svaku pomisao na otpor u mirnoj graničnoj oblasti, baš kao što upad lisice u kokošarnik paralise kokoši.

Svima je laknulo kada su banditi pobjegli ka jugu i dosta čaša je ispijeno kada su nestali sa vidika.

Dok su tog kasnog popodneva jahali srmznutom ravnicom ka svom skrovištu, banditi su daleko iza sebe ugledali poteru. Neki od novijih članova bande hteli su da poteri postave zasedu, ali je Tagert odbacio tu sugestiju. U toj pokrajini oni su se sasvim slobodno kretali uprkos svih potera, i ukoliko se vojska ne umeša, nisu imali ničega da se boje. Zbog toga Tagert nije ni hteo da

preduzima bilo kakav rizik, sem ukoliko se nije radilo o jednom... da uhvati i pošalje na onaj svet Doka Holideja.

Poslednjih nekoliko dana Tagert je vrlo retko pominjao Doka Holideja, ali njegovi ljudi su znali da je još uvek ljut zbog neuspeha da ga uhvate. Ponekad je satima znao da stoji i zuri u snegom pokrivenne vrhove planine Testament, i u takvim trenucima njegovi saučesnici su znali da Tagert ne bi otišao i odustao od osvete Holideju čak i onda kada bi se vojska Sjedinjenih Država pojavila u graničnoj oblasti.

Bili su prinuđeni da se dive toj vrsti zanosa iako ih je ta jednostranost pomalo plašila. Neki su u potaji mislili da je Tagert u zatvoru donekle šenuo, ali sa gomilom novca u ruci i izgledima da ga se dočepaju u još većim količinama, pomišljali su da biti malo luckast i nije nešto tako loše.

•

Plamen vatre bacao je tople senke po uglovima kolibe dok je napoluj padao sneg. Sneg je padao već punih pet dana i nije pokazivao nikakvog znaka da će prestati. Holidejev domaćin je odnekud izvukao bocu viskija, od kojeg su obojica postali govorljivi. Holidej je upravo završio pričanje o svojoj avanturi u dolini Juta Indianaca, koje je Virdžil pažljivo saslušao. Posle toga bio je na njega red da nešto kaže.

— Pretpostavljam da Indijanci, kao i većina ljudi, misle da je čovek lud ako živi kao što ja živim. Želite li da znate razlog za to?

— Naravno, ako hoćete da mi ga kažete.

Virdžil se pliesnuo po revolveru u futroli. — Razlog je ovo.

— Kako to?

— Ja se zovem Virdžil Sends. Da li vam to ime nešto znači?

— Čini mi se da sam ga već negde čuo, ali ne mogu da se setim gde, kako i zašto?

— Ja sam revolveraš.

Holidej se ispravio na stolici. — Ah, sad se sećam! O vama se nekada dosta pričalo, ali to je bilo davno. Posle toga sve priče su prestale, kao da ste u zemlju propali. Neki su mislili da ste poginuli.

— Ne, nisam poginuo, ali sam kao revolveraš završio karijeru. Mogao bih za sebe da kažem da sam bivši revolveraš — Virdžil je potegao dobar gutljaj viskija. — Godinama sam se bavio tim zanatom dole u Teksasu, mister. Bio sam u njemu dovoljno dobar da zaradim novac i ostanem u životu. Ali, svanuo je dan kada sam bio sit svega. Odlučio sam da prekinem s tim, ali ispostavilo se da je to bilo mnogo lakše reći nego učiniti. Čovek u tom poslu vremenom stekne ime i ugled, i kada to stekne, onda vam ljudi jednostavno ne daju da ga zaboravite. Uvek se nađe neki mladi pametnjaković koji želi da proveri da li ste stvarno toliko vešti i brzi kao što se priča. Uostalom, vi to svakako znate. Dakle, posle izvesnog vremena zaključio sam da je jedini način da se spasem prošlosti da odem bestraga daleko od svih tih mogućih pametnjakovića... i od svih drugih.

Mahnulo je rukom oko sebe. — I evo gde sam se zavukao. Od kako sam došao ovde nisam ispalio ni jedan metak na nekog dvonošca. Nadam se da to više nikad neću ni učiniti.

— To bi bilo siaino

Holidej je nasuo viskija u limeno lonče i zavalio se na naslon stolice gledajući Virdžila novim očima.

— Koliko dugo ste već ovde?

— Godinama.

— Mora biti da ste se već umorili od ovakvog života.

— U poslednje vreme čeznem da opet budem među ljudima. Ipak, plašim se. Plašim se da će se stare smutnje ponovo početi.

— Kažu da u oblasti oko granice nikada nije bilo revolveraša dok se nije pojavio Tagert. Verujem da biste dole mogli mirno živeti.

— Voleo bih da pokušam... — Sends se zagledao u plamen, a onda kritičkim okom pogledao Holideja. — Rekoste da vam je vuk povredio desnu ruku. Tom rukom potežete revolver?

— Da.

— Hm... — Virdžil se zamislio. — Posle svake povrede ruka izgubi nešto od gipkosti i brzine. Jeste li i dalje rešeni da se pogledate oči u oči sa Tagertom.

— Ako ne bude drugog izbora.

— Dobro, to mi zvuči logično za čoveka vašeg kova. Bojim se, ipak, da možda niste dorasli tom zadatku.

Holidej se namršti. — Kako to mislite?

— Ako želite da se sukobite sa iskusnim revolverašem kao što je taj Tagert, onda morate biti savršeno srpemni. Hoćete li da ustanete i potegnute revolver kao da stojite pred nekim izazivačem?

— Ne znam čemu bi to...

— Ima razloga što to tražim. Hajdote da vidimo. — Kada je Holidej ustao i nekoliko puta zgrčio prste desne ruke, Virdžil je komandovao. — Sada!

Holidej je munjevito spustio ruku i revolver se našao u njegovoj šaci.

Virdžil ga je pogledao u oči i stisnuo usne. — Brzi ste, Dok, vrlo brzi, ali mislim da bi vas vrhunski revolveraš sigurno sredio, kao što je sigurno da posle zime dolazi proleće.

Holidej je i sam bio nezadovoljan. Tek sada je primetio da mu pokret ruke nije gladak kao nekada i da

dršku „kolta” ne oseća u potpunosti kao deo svog tela. U odsudnom momentu to bi ga moglo koštati glave.

Virdžil je klimnuo glavom. — Da, moraćete dosta da vezoate kako biste povratili gipkost prstiju i ruke. Refleks imate, možda najbolji koji sam do sada video, ali ruci nedostaje onaj nevidljivi trzaj koji izmiče oku. Dok to povratite, proći će neko vreme. Tagert dotle može da prička.

— Izgleda da ste u pravu, Virdžile, — siožio se Holidej.

VII

Čak i u toku zime okovane ledom, sve što živi i oseća potrebu za vodom dolazi da se napoji na dubokom viru na južnom kraju male Virdžilove doline. Tu se sa visine od dvadesetak metara voda obrušavala u jedan kameni bazen, odakle je dalje tekao brz potok iz koga se voda mogla koristiti u toku cele godine. Iz nekih razloga, misteriozna zemljina utroba davala je prirodi toplu vodu i sa tog izvorišta voda se slivala u bazen i tekla dalje koritom užlebljenim u steni.

Nekada davno, pre nego što je u taj kraj došao čovek, cela dužina potoka bila je pojilo žednih životinja. Ali, čovek je sa sobom doneo smrtonosnu pušku i otada su životinje bile prinudene da se napajaju na udaljenom izvorištu. Češće nego danju, životinje su na pojilo dolazile noću.

Došle su i te noći praćene mesecom, koji je pitom i sjajan plovio visoko iznad sledenog planinskog predela. Bilo je tu mršavih sivih zečeva koji su dolazili da se napiju vode jer nisu mogli naći nigde drugde već samo tu u brzacima skrivenih snegom, bilo je i divljih svinja, rakuna, veverica i druge divljači. Oni najoprezniji izbegavali su vodu zadovoljavajući se samo snegom.

Ali oni hrabriji, koji su rizikovali put do izvora, pili su žurno i odmah zatim nestajali. Jer, mada je voda bila mesto obnavljanja života, ona je bila i mesto smrti. Tu, gde su neke životinje dolazile da se napoje, druge su dolazile da nađu žrtvu. Takav je bio zakon divljine.

Iz pozadine izvora, hodajući prefinjanim nogama, jelen je došao tako tiho da njegovo približavanje nije uznemirilo porodicu veverica koje su se napajale nešto više uzvodno. Upola odrastao mužjak pogledao je u svim pravcima svojim krupnim očima koje su se presijavale kao fosforescentne kugle pre nego što je izašao iza drveća i prišao ivici izvora. Kao i druge životinje, jelen je pio brzo; tanke noge su mu podrhtavale svaki put kada je dizao glavu.

Dok je sa kamenog ispusta visoko iznad bazena posmatrao mladog jelena, vuk ni jednom nije trepnuo. Hladan vetar donosio mu je u lice miris životinje, a istovremeno sve dalje od izvora nosio njegov zverinji vonj. Ubica je satima nepomično ležao u zasedi, u očekivanju da se iza drveća pojavi baš neka takva žedna žrtva.

U jeku hladne zime, šumski vuk koga je povreda sprečavala da u trku uhvati sebi plen na otvorenom polju, bio je uvek opasno gladan.

Vuk je dugim jezikom obliznuo čeljust u trenutku kada je jelen pošao od potoka. Nije se čuo nikakav opominjući šum kada se vuk bacio sa ispusta; sto osamdeset funni jezičve ubistvene smrti oličene u razlupljenim čeljustima poletelo je kroz vazduh.

Zahvaljujući samo pukom slučaju, mladi jelen je u poslednjem trenutku slučajno skrenuo u stranu. Vuk je tresnuo na sve četiri samo pola metra daleko od svoje nesuđene žrtve i jelen je šmugnuo u drveće kao projektil ispaljen iz puške.

Sitne životinje su se raspršile na sve strane, svaka želeći da šmugne u što gušći čestak kada se vuk režeći dao u uzaludno gonjenje hitrog jelena. Kada se ubica vratio do potoka da bi se napio vode, oko njega više nije bilo ni jednog živog stvora.

Tada je vukovo uho uhvatilo šum slabog kašlja koji je dopirao od donjeg dela potoka

Kao siva sablasna silueta na bleđoj zimskoj, mesečini vuk se prišunjao do kamenog ispusta koji se sa zapadne strme litice nadnosio nad potok nekih stotinu metara daleko od Virdžilove kolibe.

Kada je ugledao osobu koja se pored potoka lagano približavala, vuk je plegao po snegu. Sends je kašljao držeći na ustima ruku sa maramicom. Sopstveni kašalj ga je probudio i on je izašao iz kolibe da ne bi uznemirio Holideja. Kada je u jednom momentu zastao, vrata kolibe su se otvorila i Holidej je izašao sa opasacem za revolver prebačenim preko ramena.

— Virdžile — doviknuo je — u čemu je stvar?

— Ništa, samo malo kašlja. Odmah će mi biti dobro. Vratite se unutra, Dok, nema razloga da se obojica mrznemo napolju.

Ali, Holidej nije hteo da uđe. Umesto toga, on je prišao potoku i dva čoveka su ostali tako izvesno vreme u razgovoru, ledima okrenuti neslućenoj opasnosti koja ih je vrebala sa snežnog ispusta.

Vuk je iskezio čeljusti, ali se režanje nije čulo.

Sa vrha nekog drveta začuo se sumorni huk sove. Vuk se pridigao na noge i u njegovim očima blesnuo je uhvaćeni odsjaj meseca kao sjaj istopljenog zlata. Potmulo gundanje praznog želudca nateralo ga je da pođe; ličio je na strašnu preteću sablast koja se kreće po snegu prošaranom senkama. Njegov korak nije

pričinjavao ni najmanji šum, a šunjao se uz vetar. Stigavši do ivice šume na nekih dvadesetak metara daleko od ljudi, zastao je lomeći se između instinkta gladne zveri koji ga je terao da napadne i iskustva koje ga je učilo da bude oprezan.

Ljudski glasovi dopirali su do njegovih ušiju i on je pošao napred privučen mirisom čoveka koji mu je zapljusnuo nozdrve.

— Dodite i vi unutra — rekao je Holidej uzimajući Virdžila za lakat.

Pogledi čoveka i zveri sreli su se na razdaljini od tridesetak stopa snežnog terena

Čovek je odjednom stao kao ukopan, a vuk je jurnuo krupnim skokovima. Želja za ubijanjem je nadvladala u njemu i svaka opreznost gurnuta je u stranu.

Holidejeva ruka munjevito se pružila naniže i vratila se sa „koltom“ u šaci. Opalio je istog trenutka kada je blistava revolveraska cev došla u vodoravan položaj... a otvor cevi tada se nalazio jedva dve-tri pedi od vučjih iskeženih čeljusti.

Odjeknuo je samo jedan hitac.

Kuršum je prodro vuku u mozak i probivši lobanju, razneo ga na sve strane. Sila zaleta ponela je zver i dalje kroz vazduh i on je kao bačeno koplje proleteo između dvojice zaprepašćenih ljudi. Zapahnuo ih je oštar i otužan zadah divlje zveri. Telo zveri u čekinjastom krznu otvrdnulom od hladnoće proletelo je između njih i glavačke pljusnulo u vodu.

— Ovog vuka sam već video. Virdžile — rekao je Holidej izbacujući praznu čauru iz „kolta“.

Sends nije odmah odgovorio. Posmatrao je Holidejeve ruke dok je ovaj punio revolver i prisećao se munjevite, glatke brzine kojom je potegao oružje i prisebnosti kojom je reagovao pred licem smrtno opasnosti.

— Došao je čas, Holideje — re-

kao je konačno, a glas mu je odzvanjao prizvukom žaljenja.

— Došao čas za šta, Virdžile?

— Za rastanak. Video sam kako ste poplegli revolver. Vi ste spremni za Tagerta.

*

U tami tihe uslikane noći bez mesečine, praćen samo žmirkavim svetlućanjem zvezda, Dok Holidej se, jašući na konju, udaljio od kolibe ispod vrha Cikaso planine.

Tri ili četiri časa posle događaja sa hronim vukom Virdžil Sends je konačno zaspao. Čitavih dvadesetak minuta Holidej je stajao pored uzglavlja kreveta starog revolveraša i osluškivao njegovo neujednačeno disanje pre nego što se odlučio da pođe. Izgledalo je da je Virdžilu iz dana u dan sve gore. Njegov kašalj se pojačavao i nužno mu je trebala odgovarajuća lekarska nega i lekovi. U suprotnom, bolest se neumitno razvijala ka zapaljenju pluća, a možda i ka mrtvačkom kovčegu.

Jašući kroz prolaz u malu dolinu, Holidej je digao pogled do drveća opterećenih snegom i duboko udahnuo svež hladan vazduh sa mirisom snega. Prolazeći blizu pored jedne opuštenе grane, zahvatio je rukom pregršt snega i prineo ga licu. Okusio ga je vrhom usana i osetio užitak od njegove beline i čistote. Zatim se u mislima vratio na Tamno Krilo i kratko vreme koje su zajedno proveli; na ranе Reb Stok, Džima Tolanda i ostale nesrećne žrtve. Ukus snega probudio je u njemu čak i sećanje na detinjstvo, na vreme kada ljudi slični Tagertu nisu postojali u njegovom životu.

Bacio je sneg iz ruke i dodirnuo glatku okruglinu drške revolvera koji se gnezdio na njegovom bedru ispod jakne od bivolje kože. Lice mu je postalo skamenjena ozbiljna

maska. Pre izvesnog vremena uspeo je da ubedi Sendsa da mu nacrtaju mapu puta kojim je relativno bezbedno mogao sići do nižih dolina, čak i u slučaju ako se neko nalazio u zasedi očekujući njegov dolazak. Uspelo mu je da u sećanje ucrtaju shvaki detalj te mape. Ako bi vreme ostalo mirno, nadao se da bi u dolinu Houps Ful mogao stići negde oko polovine prepodneva.

Ako ga je Tagert još uvek čekao; a Dok je verovao da ga čeka, onda se verovatno nalazio negde u toj dolini.

Holidej je razgibao ramena pri tismuta debelom toplom jaknom i zagledao se u zvezde koje su kao dragulji svetlućale na nebu; usamljeni konjanik jahao je u susret svojoj sudbini, trudeći se da ne misli o strašnim događajima koji su se odigrali kada je nedavno napustio planinu Testament sa ciljem da ukrasiti pogled sa Tagertom. Tada je zamalo izbegao smrt, a klanac Big Hed postao je poprište smrti.

*

Disharmonični zvuci doprli su do Tagertovog uha: graktanje gavrana na hrastu, svirka na klaviru iz salona zvanog „Stoni Get“, i zvonjava nakovnja u kovačnici na drugoj strani ulice.

Na kraju ulice izrovane konjskim kopitama i točkovima kola zastao je i okrenuo se. Obuhvatio je pogledom gradić u podnožju planine kao što bi se suočio licem u lice sa nekim neprijateljem; nastojao je da o tom gradu donese pravi pravilan sud, da nasluti njegovu snagu i otkrije njegove slabosti, koje su se skrivale tu negde u ulicama pokrivenim smrznutim snegom.

Pošavši nazad, prošao je pored dvojice građana koji su nešto razgovarali stojeći na ulazu u trgovinu;

Kada je naišao, oni su začutili, pozdravili ga dodirom prstiju po obodu šešira i javili mu se. Ubica se bleđo osmehnuo. Znao je dobro da ga se građani boje. To se podrazumevalo samo po sebi i o tome nije trebalo govoriti. Ali, iznenadila ga je činjenica da su mu se oni na izvestan način divili. Kada je u klanu Big Hed zgromio poteru iz Čedvika i za nekoliko nedelja opljačkao izvestan broj banaka širom pokrajine, to mu je donelo mržnju nekih ljudi, ali na drugoj strani znatno uvažavanje i poštovanje. Građanima Toni Geta, izgleda, ti događaji nisu smetali. Izolacija i naporan život izgleda da su iz njih iscrpeli sve druge snage sem želje da prežive.

Pre nego što je ušao u hotel, Tagert je zastao da bi pogledao prema jugu, ka planinama koje su se belasale u magli. S vremena na vreme poneki od njegovih ljudi pokušavali su da ga uvere da je Holidej već sigurno mrtav, ali Tagert to nije primao zdravo za gotovo i nije se obazirao na njihove priče. Holideja će proglasiti mrtvim i svoju osvetu smatrati ispunjenom do kraja tek onda kada vidi njegovu lešinu, nikako pre toga.

Novajlije u bandi Blu i Ferveder igrali su poker u predvorju hotela kada je Tagert ušao unutra. Oni su mu se prikrili posle jednog uspešnog napada na Sacern Depozit Bank u El Kamptu, a došli su direktno iz Kolorada, gde su se o njegovim uspesima pričale bajke. Obojica su bili banditi druge klase, ali dovoljno pouzdani da se čovek na njih osloni. Zajedno sa Polom Gredijem, koji je vršio osmatračku dužnost sa Hagenom, njih dvojica su ispunili prazninu nastalu posle sudara kod ranča Triangl Dot.

Za bandu koja uspešno izvodi svoje pljačkaške poduhvate nikada nije nedostajalo novih regruta.

Harknes je jednom rečju pozdra-

vio svog vođu kada mu se Tagert pridružio za stolom pored prozora. Harknes je brojao novac i slagao ga na gomilice. Bančin novac. Tagertov drug iz zatvoreničkih dana u Pioniru nije bio pohlepan čovek; on je novčanice brojao samo zbog toga što je uživao u brojanju novca. On se time zabavljao. Njih dvojica, Tagert i Harknes, delili su polovinu opljačkane novca, a svi ostali morali su se zadovoljiti sa preostalih pedeset procenata.

Njih dvojica uspeli su da za kratko vreme skupe dovoljno za odlazak u stari dobri Meksiko, gde su mogli živeti u plišanom izobilju sve dok sneg ne okopni. Što još uvek nisu tamo otišli, morao je da zahvali samo čudi svog zatvorskog pajtaša. No, Harknes se nadao da će i čekanju uskoro doći kraj. U tom retko naseljenom kraju Nju Meksika predstavnici zakona retko su se mogli naći, a naročito posle masakra nad poterom u klanu Big Hed i nekoliko uspešno izvedenih pljački banaka. No, Harknes je sumnjao da će, kada se sneg otopi, otpor njihovom uspešnom jahanju kroz pokrajinu biti znatno žešći i da će, ukoliko i dalje ostanu u toj oblasti, opasnosti biti sve veće. No, Harknes se nadao da će uskoro čuti da je Holidej mrtav i da će odlazak u Meksiko postati topla rajska stvarnost.

Bilo je interesantno da se niko u bandi, pa čak ni novi nepoznati ljudi, nisu više žalili protiv Tagertove bolesne strasti da Holideja vidi mrtvog. Svi su znali da bi jasno i glasno ispoljeno negodovanje ili žalba značili sigurnu smrt iz Tagertove ruke.

Vođa bandita je visoko dignuta čela plivao u poredničkom slavlju. Od mraka tamnice u kaznioni Pionir prešao je dugačak put i posled-

njih nedelja retko kada je mislio o tom paklu, a i to samo u noćima bez mesečine.

•

Pol Gredi je prekrstio ruke na prsima i stao sa jednom nogom isturenom prema vatri.

— Koliko je časova, Hagene?

— Jedan čas kasnije nego što je bilo pre jedan čas.

— Ja sam te lepo pitao, do đavola.

Hagen je čujno uzdahnuo. — Sada je deset časova i deset minuta, ujutro za slučaj da to nisi znao.

— Vrlo duhovito. Koliko dugo ću još morati da provedem ovde sa tobom i tvojom duhovitošću?

— Samo do sutra ujutro.

— To prevazilazi sve, zar ne? — promumlao je Pol Gredi lutajući pogledom po smrznutom predelu oko njih. — Došli smo ovamo iz Teksasa da pomognemo Tagertu u pljačkanju banaka, a evo nas gde se mrznemo na vetru igrajući ulogu lovačkih pasa na ovoj vražjoj planinčini.

— Kafa je gotova, Pole Gredi. Naspi sebi malo i prestani da cmizdiš. Dobro nam je i ništa nam ne nedostaje.

Banditi su se šćućurili oko vatre, a malo kasnije jedan konj je kratko zarzao i okrenuvši glavu, pogledao prema jugu.

Budući sve vreme na oprezu, banditi su izvukli revolvere i zauzeli položaj u zaklonu stena koje su se nalazile odmah ispred napuštene kolibe nekog lovca krzna na severnom izlazu iz doline Houpp Ful.

U jednoj uvali na udaljenosti od oko jedne milje pojavio se konjanik i zategnuvši vodice, zastao. Izgledao je visok u sedlu, iako je zbog debele kožne jakne ostavljao utisak korpulencije.

— Otkud je do đavola ovaj is-pao? — Rekao je Pol Gredi.

— Nije važno odkuda, — izustio je Hagen širom otvorenih očiju, — To je on.

— Holidej?

— Nema ni najmanje sumnje da jeste.

— Mora biti da je lud kad se uputio ovamo.

Hagen je zažmirio očima. — Gle-daj pažljivo, Pole Gredi.

Pit Pol Gredi je zapeo obarađ svog revolvera kalibra 44. — Ovo će nam doneti nekoliko poena kod Tagerta — rekao je zadovoljno. Teksašanin Pit Pol Gredi smatrao je Holideja mrtvim i pokopanim pre nego što je i jedan metak bio ispaljen.

VIII

Holidej je otkopčao jaknu, skinuo je i prebacio preko sedla iza sebe. Kratko vreme razgibavao je šake u rukavicama, a onda je skinuo rukavice i stavio ih u bisage. Tihim glasom rekao je nešto svom konju i konj je pošao ka naherenoj staroj kolibi ugnježdenoj među stenama upravo ispod njega.

Holidej je znao da tamo ima ljudi. Nije morao da ih vidi da bi znao ko su ti ljudi. Već izdaleka je mogao da nasluti miris bandita.

Bio je nekako čudno hladan dok je konj smanjivao rastojanje između njega i kolibe. Očekivao je da će naići na Tagertove ljude, kojih je moralo biti svuda u okolini, i nije bio prevaren u tom očekivanju. Bilo ih je tako reći previše lako zapaziti kada su otišli u zaklon iza stene.

Znao je unapred šta će morati da uradi i molio je nebo da ga ubice potcene.

— Halo — povikao je zategnuvši vodice na pristojnom odstojanju. — Ima li koga tamo?

Niko nije odgovorio. Među stenama se začulo neko kretanje i bleđ nirsav sunčev zrak odblesnuo je na cevi revolvera.

— Ja sam Holidej. Hoću da razgovaram sa Tagertom.

Holidej je zapazio da su se u zaklonu iza stene dva „stetson” šešira približila jedan drugome. Očigledno da su banditi bili iznenađeni njegovim zahtevom i da su se konsultovali šta da rade, baš kao što je i očekivao da će se desiti. Holidej je kliznuo iz sedla na levu stranu i zadržao se nogom zakačenom za jabuku sedla, ostavši tako u indijanskom stilu zaklonjen konjskim telom. U tom položaju podbo je konja drugom petom i naterao ga u yratoloman trk.

Banditi su izvirili iz zaklona i vičući pripucali na konja koji je, nazgled bez jahača, tutnjao prema zapadnom bedemu stenovitog gnezda. Holidej je želeo da ih zbuni i rastrese njihovu pažnju samo dok stigne nadomak sigurnog hica iz revolvera. Dok su kuršumi zviždali oko njega, znao je da će mu namera uspeti.

Njegov „kolt” je glatko kliznuo iz futrole. Nije to bio uobičajeni munjevit pokret, već sračunata akcija čoveka naviknutog na opasnost u takvim i sličnim događajima.

Šestometak je izvirio ispod konjskog vrata. Holidej je opalio i kuršum se zviždeći odbio od vrha stene samo nekoliko santimetara od glave Pol Gredija. Tagertov novi revolveraš je kriknuo i kliznuo iza stene sa komadićem kamena zarivenim u obraz, a Hagen se pojavio na drugoj strani, iza jednog pljosnatog kamena desetak stopa daleko od Gredijevih nogu. Hagenova puška je grmnula i potresla sleđenu doli-

nu, i Holidej je čuo kada je teški kuršum kalibra 32 udario u sedlo blizu njegovog kuka.

Hagen je hteo da ga skine iz sedla. Bandit je bio u izvesnom smislu dalekovid. Nije bio zadovoljan time da mu ubije konja i Holideju stvori neku vrstu zaklona. Pametan bandit. I pri tome dobar strelac.

Iz Holidejevog „kolta” planuo je još jedan hitac i Hagen je nestao iza stene jer je na kamenu ispred njega ostao dubok dugačak ožiljak.

Dok Holidej je takode bio dobar strelac.

Rastojanje između konjanika i stenovitog zaklona brzo se smanjivalo i Pol Gerdi se ponovo pojavio, sada na sasvim drugom mestu, i iz svog karabina ispalio čitavu salvu hitaca. Ciljao je sa određenom namerom. Ciljao je konja i nije promašio.

Osetivši udar taneta u telo konja, Holidej se trzajem noge otkao sa jabuke sedla. Kada se životinja spotakla da bi se u daljem padu prevrнула preko glave, Holidej se svom snagom odbacio zgrčenom nogom. Pao je na tlo desetak stopa dalje od životinje, koja je u ropcu napravila trostruki salto, okrenuo se dva do tri puta u vazduhu praćen kuršumima koji su ga tražili, a onda pao nogama na zemlju i odskočio glavaučke u zaklon iza jedne male stene.

— Do đavola, promašio si ga — izdrao se Hagen na svog ortaka. — Sad će jedan od nas morati da ga istera iza skrovišta, a svega mi na svetu, taj neću biti ja.

Zadihan i oznojen, Holidej je ležao u snegu i osluškivao njihovu svađu. Imao je „kolt” u ruci. Bio je hladan i pribran kao i uvek kada bi se našao u takvoj situaciji. Držao ih je u škripcu. Znao je sigurno da će ih u toj igri nadigrati.

Levo od sebe odjednom je začuo neki šum. Okrenuvši se u tom prav-

cu, Holidej je ugledao Pol Gredija kada je šmugnuo iza zaklona prema novom položaju.

Digao je revolver i nanišanio na bandita, ali nije pritisnuo okidač. Nije smeo dopustiti sebi luksuz da promaši.

— Šta je sa tom paljbom, Hagene, zašto me ne štitiš — zauriao je Pol Gredi.

Istog trenutka Hagenov revolver je planuo i Holidej je zagnjurio glavu u sneg, izbegavši kuršum koji se odbio od stene i proleteo pored njegove glave. Hagen nije mogao da ga vidi, ali je znao gde se nalazi i kako da mu položaj učini neprijatnim.

Holidej je zatim začuo prazno škljocanje obarača i digavši glavu, pogledao ridokosog bandita kako mu se približava. U magnovenju je opalio i odmah shvatio da je previše požurio. Tane je okliznuo Pol Gredija, ali rana nije bila ozbiljna sudeći po tome kako je bandit poskočio i glavačke se bacio van domašaja pogleda pre nego što je Holidej mogao ponovo da ga uzme na nišan.

— Šta je to sad, Pole Gredi? — zauriao je Hagen besno. — Hoćemo li da se borimo ili da bežimo?

— Ja idem da dovedem pomoć, Hagene — začuo se Gredijev odgovor; njegov glas je čuo tako kao da govori u punom trku. — Ti, ako hoćeš da mu praviš društvo, samo ostani.

Hagen je izustio nekoliko pogrdnih komentara i Holidej se osmehnuo u sebi. — Borite se, ubice — povikao je zadihano. — Borite se ako imate hrabrosti, ja vam to neću uskratiti.

Hagenove psovke zaglušila je grmljavina njegovog revolvera i kuršumi su se opet osuli u pravcu mesta gde se nalazio Holidej.

Ali, Holidej više nije bio tamo. Poguren, glave uvučene u ramena,

on je panterkim skokovima jurio ka sredini stenovitog gnezda, koristeći u potpunosti brešu u odbrani, koju je Pol Gredi otvorio napustivši svoje mesto na levoj strani.

Naherena koliba iskrsnula je ispred njega. Dok je zastao za trenutak da pogledom obuhvati stenu, ali nigde nije video Pola Gredija. No, samo u prvom trenutku. Zatim je začuo brz topot konjskih kopita i čovek na konju pojavio se pred njim iskrsnuvši iza ugla kolibe, pucajući iz revolvera dok je jurio ka njemu.

Ciljajući sa kuka, Holidej je pritisnuo okidač.

Pol Gredi je pritiskao okidač pištolja u momentu kada je Holidejev pištolj planuo. Da bi amortizovao ljuljanje prouzrokovano konjskim trkom i osigurao precizniji hitac, Pol Gredi se digao na uzengijama. Tane iz Holidejevog revolvera bukvalno ga je izbacilo iz sedla.

Pol Gredi nije osetio bol, već samo tup, težak udar, kao da mu je neko džinovskim čekićem zadao strahovit udarac u grudi. Svom težinom tresnuo je levim ramenom na zemlju, ali začudo ni od tog pada nije osetio nikakav bol. Zatim se okrenuo na leđa i začudio se, ali samo za sekund koji je izgledao dugačak kao večnost, zašto je taj svet, svetao i sjajan od sunca, od jednom potamneo.

Pucnji pištolja iz neposredne blizine naveli su Holideja da se okrene i vidi Hagena, koji je trčeći ka kolibi pucao iz pištolja. Jedno tane okrnulo je Holideja po vratu, a drugo mu je prošlo između nogu, i dok je shvatio da ga treće neće promašiti ako nešto ne učini.

Bacivši se u stranu, još u vazduhu je osetio oštar fijuk i šibanje vetra pokrenuto trećim kuršumom. Sekund kasnije pao je u zaklon iza stene, zatim se zakotrljao i okrenuo da bi na kraju ustao na noge spre-

man da puca. U poslednjem trenutku ugledao je kako bandit nestaje u kolibi.

Sa naperenim revolverom u ruci Holidej je stajao i čekao da Hagen otvori paljbu iz kolibe.

Odjednom je negde iza kolibe začuo kretanje konja, ali opreznost mu nije dopustila da rizikuje i pojavi se iz zaklona. Mogla je to biti i neka podvala. Pola minuta kasnije opsovao je sebi u bradu kada je na nekih četvrt milje daleko ugledao konjanika koji se punim trkom udaljavao prema izlazu iz doline.

Hagen je hitao da dovede pojačanje.

Holideju je trebalo skoro pola časa da uhvati Gredijevog konja. Bilo je to dragoceno vreme, od kojeg su zavisili smrt ili život. Kada je konačno pojahao konja i poterao ga ka prevoju iznad prolaza za dolinu Tomahok, sitne tačkice u preriji, za koje je znao da su konjanici, bile su jasno vidljive ispod horizonta.

Holidej je mirno proverio svoj revolver i vratio se nazad ka kolibi. Izvesno vreme stajao je i zurio u mrtvog bandita na okrvavljenom snegu. Došao je dole iz planine Čikaso iz dva razloga. Prvo, da proveri da li su banditi još uvek u blizini i drugo, da proveri koliko mu je ruka sigurna.

Uspelo mu je i jedno i drugo. No budući da su sa severa revolveraši jurili ka njemu kao čopor lovačkih pasa, nije mu preostalo ništa drugo nego da se vrati u dolinu.

Gde je Virdžila Sendsa zatekao u vatri groznice.

— Levo ili desno Virdže — viknuo je Holidej glasno. — Kojim putem?

Umotan i zapakovan kao neki veliki Eskim i sa nogama privezanim ispod konjskog trbuha. Sends je pokušao da usredsredi pogled na put pred njima.

Bilo je rano jutro, mrazno kao dah mrtvog čoveka. Nalazili su se visoko na planini, čak znatno više nego što je ležala Sendsova dolina ispod vrha Čikaso. Bivši revolveraš, grozničav i polusvestan, nije mogao da shvati šta se s njim događa, a najmanje kuda idu i zbog čega. Ništa od svega toga nije mogao da razume. Pitao se ne umire li možda i nije li sada na putu za onaj svet.

Snažne ruke prodrmusale su ga za ramena.

— Levo ili desno od onog stenjara ispred nas, Virdže — viknuo mu je Holidej u uši. — Rekli ste da postoji put iz vaše doline preko doline potoka Krou Krik. Kojim putem sada treba poći? Levim ili desnim?

— Dolina potoka Krou Krik? — promrmljao je Sends. Za trenutak je osetio da se vrela ruka groznice podigla malo sa njegovog čela. — Mister, meni je potreban lečnik? Zašto idemo...?

Glas mu je zamro u grlu i učinilo mu se da je Holidejev odgovor došao iz velike daljine.

— Ne mogu da vas odvedem lekaru zbog toga što je prolaz blokirao, Virdže. Ali, znam i ja da vam je vraški potrebna lekarska nega. Zbog toga sam vas poveo preko, u dolinu kod Juta Indijanaca. Tamno Krilo će znati šta treba da učini za vas.

Sends je ćutao glave oborene na prsa.

— Tamno Krilo? — progovorio je. — Je li to ona lepa Indijanka koja se zaljubila u vas, Holideje?

— Pustite to sad, Virdže...:

— Da, da, a vi ste se zaljubili u nju. To se vidi po tome kako izgo-

— Kojim putem oko stenjara, Virdže?

— Levim. mladi čoveče, levim. A onda treba da se držimo onog višeg puteljka iznad kanjona ili černo naci na uvale i provalije koje će nas progutati. Zatim...

Nije mogao da kaže ništa više. Virdžil je duboko uzdahnuo i onesvestio se. Holidej se ipak nadao da mu je Virdžil dao dovoljno tačne podatke i da će uspeti da kroz opasne vrleti prođe do indijanskog logora u dolini Krou Krik.

Milje su odmicale lagano, put je bio težak, a hladnoća je ledila udove. Povremeno je bio prinuđen da zastane i Sendsa trgne iz grozničave obamrlosti. No začudo, kada su ugledali litice koje su graničile dolinu Krou Krik, Virdžil se trgao i uspravio u sedlu.

— Planina Oštar Zub — promrm-ljao je gledajući napred. — Šta to...?

— Vodim vas u dolinu Juta Indijanaca, Virdže. Zar se ne sećate?

— Juta Indijanci? Ah, da... rekli ste mi — Sends je zavrteo glavom. — Bolestan sam kao što nika-da nisam bio, Holideje.

— Biće vam dobro, ne brinite. Tamno Krilo negovala me je bolje od bilo kog lekara. Ona će znati šta da učini, a ni meni zapaljenje pluća nije sasvim nepoznato.

Sends se uspeo usiljeno osmehnuti. Bio je to dobar znak.

— Dobio sam, znači, zapaljenje pluća, Dok?

— Ili to ili ste zaradili promuklost koja će vas pratiti celog života. Nadajmo se da je zapaljenje pluća.

— Vi se zavilavate sa mnom, Holideje. Ako znate da „kolt“ koristite bolje od mene, to ne znači da imate pravo da terate šegu na moj račun.

Holideju odjednom više nije bilo hladno oko srca. Virdžilov povratak svesti bio je spontan i činilo mu se da je to dobar znak.

— Zaista? — rekao je i osmehnuo se. — Pa, sudeći po vama, došao sam do zaključka da veština baratanja revolverom daje čoveku pravo da govori koliko hoće... ili da čuti. Vi ste to dokazali.

Sends se nasmejao i zakašljao se. — Izgleda da sam suviše star da se i dalje batrgam po divljini, Holideje. Možda je vreme da siđem sa planine u toplije krajeve.

— Ja sam vam to danima govorio. Šta mislite, kako bi bilo da se posvetite gajenju stoke, Virdže?

— Kako mi se čini, o tome bi vredelo razmisliti, mada bih rekao da prethodno treba povesti računa o nečem drugom, mnogo neposrednijem.

— Znači li to da mislite da će me Tagert ubiti?

— Znači da su šanse protiv vas, Dok. Pomislite samo koliko je brojna nadmoć na Tagertovoj strani. Ali, reći ću vam nešto. Čim se budem oporavio, možete računati na moju podršku u vašoj igri. Od onog dana kad sam odlučio da mi je dosta svega, ja sam se klonio svega i svačega što je moglo makar mirisati na obračun revolverima, ali u vašem slučaju učiniću izuzetak. Podržaću vas makar mi se to stostruko osvetilo.

— Hvala vam, Virdže — rekao je Dok kratko. Bio je dirnut tom ponudom jer je znao koliko je velika žrtva koju mu Sends nudi, ali baš zato nije nameravao da ga upliće u sudar sa Tagertom. Dugovao je tom čoveku suviše mnogo da bi mogao dopustiti da sada rizikuje i život stajući pored njega u sukobu sa Tagertovim bandom. Tagert je bio samo njegov problem.

Nastavili su da jašu uzbrdo dok

nisu izašli iz jedne snegom zasute jaruge. Holidej je ugledao razbacanu skupinu velikih sumornih stena nalik na nadgrobne spomenike koji su označavali početak depresije iz koje se ulazilo u indijansku dolinu.

Razgovor je prestao jer je Holidej morao da obrati punu pažnju isključivo na pronalaženje pravca i raspoznavanja oznaka duž puta kojim ga je Tamno Krilo izvela iz doline Krou Krik.

Stari revolveraš je ubrzo zapao u neku vrstu dremeža u sedlu. Holidej je uzeo u ruke vodice njegovog konja i tako jašući približili su se jednoj litici od krečnjaka, izbušenoj mnogobrojnim malim otvorima pećine. Tamno Krilo mu je objasnila da u tim pećinama počinjavu mrtvi iz plemena Juta. I sada, dok su se kroz sve jači sumrak približavali toj litici, do Holidejevih ušiju dopro je šum vetra kroz otvore u steni, koji je bio nalik na udaljeno brujanje džinovskih orgulja i žalosno pevanje iznemoglih zalutalih duša.

Sends se zakašljao i Holidej je pružio ruku da ga potapša po povijenim leđima. Put se odjednom naglo spustio do jednog nagnutog krivog platoa. Holidej je zaustavio konje da bi bolje namestio Virdžila u sedlu. Baš kad je hteo da ih ponovo potera, pogledao je na gore i na ulazu u jednu pećinu neposredno iznad sebe ugledao ljudsku siluetu.

Jeza ga je podišla celim telom. Pri mutnoj slabosti svetlosti silueta je ličila na sablast, mršavu, zgrčenu i nepomičnu sablast koja sedi. Setivši se da su neka indijanska plemena ostavljala svoje mrtve u sedećem položaju sve dok na vazduhu, vetru i suncu ne istrunu, on je u prvom momentu pomislio da je to telo nekog pokojnika. Ali, u tom trenutku leš se malo pomerio i Dok je shvatio da ta osoba drži u ruci luk.

— Halo — doviknuo je i njegov glas se odbio od sleđenih litica.

Osoba se ponovo pokrenula i okrenula glavu prema njima.

— Šta, do đavola...? — zaustio je Holidej skoro bez daha.

Sledećeg momenta skočio je iz sedla i počeo se verati uz liticu ka Velikoj Sovi.

IX

— Indijanac koji je suviše star da lovi, suviše je star i da jede.

To su bile prve starčeve reči, koje je izgovorio pošto je Holidej raspalio upola ugašenu vatru i pomogao mu da od otvora pećine uđe dublje unutra, bliže toploti plamena. Starčeva retka seda kosa bila je prošarana injem i ledenim iglicama, a ruke su mu bile hladne kao led. Ali njegove staračke oči, koje su videle tolike godine istorije njegovog plemena, jasno su svetlucale kada je digao glavu i pogledao belog čoveka.

— Reči poglavice Groma Koji Hoda, Holideje.

— Poglavice? — rekao je Dok. — To znači da je Crvena Lisica mrtav?

— Umro je od zime. Sada je poglavica Grom Koji Hoda.

— I on... on te ostavio ovde da umreš?

— Sve mora umreti. Šta te je dovelo nazad u zemlju Juta, Holideje?

Pre nego što je odgovorio, Holidej je uzeo veliki ratnički luk iz ruku starog čoveka i počeo da ga masira. Svuda po pećini ležale su razbacane strele, jedno pocepano čebe i kožna torba za hranu. To su sve bile stvari koje Indijanci ostavljaju pored svojih mrtvih da bi im olakšali put do srećnih Većnih lovišta.

— Potrebna mi je pomoć, Velika Sova — rekao je konačno pokazavši rukom prema konjima. — Tamo imam jednog bolesnog prijatelja. Doveo sam ga sa planine Čikaso da bi ga Tamno Krilo negovala.

Velika Sova je oborio glavu. — Ona je zaručena.

Holidej ga je netremice pogledao. — Ko ju je zaručio? Grom Koji Hoda?

— Da. Ako uđeš u selo, on će te ubiti. Taj čovek gaji mržnju prema tebi zbog toga što veruje da srce Tamnog Krila pripada tebi.

— I moraće da me ubije ako pokuša da otera mog bolesnog prijatelja. Koliko dugo već sediš ovde, Velika Sova?

— Šta znači uopšte vreme? Ovde sam već ne znam koliko dugo. Molio sam se velikom Manituu za smrt, ali moja duša nije htela da izađe iz tela — nešto nalik na osmeš dotaklo je suve starčeve usne.

— Možda je istina ono što mladi ratnici kažu: da je Velika Sova nadživeo i samu smrt.

— Podi sa mnom, Velika Sova. Ja ću sa Gromom Koji Hoda govoriti o tebi.

Velika Sova je odmahnuo glavom. — Došlo je vreme da umrem. Za mene na ovom svetu više nije ostalo ništa od života.

Holidej je ustao i prišao otvoru pećine. Pogledao je Sedsa, a zatim se brzo vratio nazad.

— Ne mogu se više zadržavati Velika Sova. Ako tako hoćeš, onda za sada ostani ovde. Ali pazi da održavaš vatru i da jedeš. Čuješ li me? Vратиću se po tebe. Neću dopustiti da tako umreš.

— Pravi veliki ratnik... — oči starog čoveka toplo su sijale. — Podi, Holideje, i neka te sreća prati. Grom Koji Hoda boriće se protiv tebe, ali narod nije uz njega.

Možda ga pravi ratnik ipak može pobediti... ne znam.

Holidej je spustio ruku na starčevu rame i prijateljski ga stisnuo. Trenutak kasnije izašao je iz pećine.

Trebalo mu je sledećih četvrt časa da stigne do doline, gde ga je na ulazu dočekala straža. Holidej je zatražio da ga odvedu do kolibe Visokog Medveda. Ali privučeni glasovima, iz kolibe su na svetlost vatri već počeli izlaziti Indijanci i okupljati se u gomilice.

Kada su praćeni stražarima pošli preko potoka, iz kolibe Visokog Medveda pojavila se jedna vitka osoba i Holidej je čuo kada je devojka glasno izgovorila njegovo ime. Tamno Krilo je pošla da mu potrči u susret, ali ju je visoka figura njenog oca uhvatila za ruku. Visoki Medved je pokazao prstom na levu stranu. Pogledavši u tom pravcu, Holidej je ugledao Groma Koji Hoda, koji je rastavljenih nogu kao ukopan stajao ispred svoje kolibe.

Grom Koji Hoda nosio je na glavi kacigu s perjem, znak poglavice.

Od tog trenutka događaji su se brzo razvijali. Na povik Groma Koji Hoda ratnici su potrčali i opkolili bele ljude. Ostali stanovnici sela okupili su se u krug iza stražara. Holidej je ozbiljnog lica klimnuo glavom. Tamnom Krilu i njenom ocu, a zatim se njegov pogled sukobio sa pogledom crnih zlih očiju Groma Koji Hoda, koji se kroz gomilu probio do njih.

— Niste dobrodošli u našem selu; bledoliki — zarežao je Indijanac. — Idite.

— Imam bolesnog prijatelja — odgovorio je na to Dok.

— Onda ga odvedi sa sobom vraću bledolikih.

Holidej je sjahao iz sedla. — Ako to pokušam, on će umreti. Zato ostajemo ovde.

Grom Koji Hoda digao je pušku. — Ako ostane ovde, umreće takođe — rekao je grubo. — Umrećete obojica.

— Molim te — zavapila je Tamno Krilo. — Oni nam ne mogu učiniti nikakvo zlo, Grome Koji Hoda.

— Ovaj čovek donosi nevolju — rekao je Grom Koji Hoda. — Njega gone drugi zli beli ljudi. On će ih privući ovamo u naše skrovište — digao je pušku za još nekoliko stepeni. — Neću dopustiti da se to desi.

Holidej je otkopčao svoju jaknu od bivolje kože i dopustio da se ispod nje zabeli drška njegovog „kolta” i pojas sa žutim mecima.

— Došao sam ovamo zato što nemam kuda drugde da odem — izjavio je. — Što se tiče bandita, oni me ovde nikada ne mogu naći — preleteo je pogledom preko okupljenih lica. — Vi ste mi jednom učinili veliku dobrotu i ja vam nikada ne bih uzvratilo time što bih navukao nevolju na vas. Prihvatite mog prijatelja, a ja ću otići. To je sve što tražim.

Njegove reči imale su dejstva. Indijanci su počeli da se dogovaraju među sobom, bacajući povremeno pogled pune nespokojstva ka Gromu Koji Hoda.

Onda je Visoki Medved rekao. — Nismo u ratu sa bledolikima, Grome Koji Hoda. Prihvatimo ovog bolesnog čoveka i izlečimo ga kao što Holidej traži.

— Ne.

Indijanci su počeli negodovati i lice Groma Koji Hoda smračilo se od gneva. Virdžil Sends se pomerio u sedlu i u nedoumici pogledao oko sebe. Njegovo stanje bilo je očigledno jasno svakome. Tamno Krilo prišla je njegovom konju i pruživši ruku, opipala ga po šaci.

— Mora se dobro utopeliti i odmah dobiti napitak od lekovitih

trava — rekla je odlučno. — Inače... nije završila započetu misao.

— Dalje od tih bledolikih, devojko — grmnuo je Grom Koji Hoda i zgrabio je za rame.

Holidej se munjevito pružio i odgurnuo njegovu ruku. Grom Koji Hoda je od toga posrnuo, ali je brzo povratio ravnotežu. — Držite ga — zaurao je. — Ovaj bledoliki će umreti.

Niko se nije ni makao da poslušaa zapovest. Juta Indijanci su uglavnom bili miroljubivi i blage naravi, i poglavica je tražio od njih nešto što je bilo suprotno njihovoj prirodi.

— Nema razloga da od ovoga pravimo toliko veliko pitanje, Grome Koji Hoda — rekao je Holidej mirno.

— Nećeš me prevariti — procedio je Indijanac glasom nalik na režanje. — Došao si zbog ove žene. Moje žene.

— Čak i ako bi bila tvoja žena, to ti ne daje pravo da budeš grub prema njoj — odgovorio mu je Dok.

Grom Koji Hoda je pobledeo. Ustuknuo je korak nazad i počeo bezglasno micati usnama. Zatim, bez opomene, okrenuo je cev puške prema Holideju sa očiglednom nametom da je upotrebi.

Holidej se nije kolebao. Munjevitim pokretom izvukao je revolver i opalio. Tane se zarilo Gromu Koji Hoda visoko u levo rame, tačno tamo gde je ciljano. Puška je zvečeći pala na tlo, a Grom Koji Hoda pijano se zaljujao i rukom pritisnuo ranjeno rame.

— Polako, momci — rekao je odjednom Virdžil Sends ozbiljnim mirnim glasom i bacivši postrance pogled na njega. Dok je ugledao revolver u njegovoj ruci.

— Nema potrebe da se poteže vatreno oružje — rekao je Visoki Medved. — Grom Koji Hoda je pog-

rešio i svaki ratnik u plemenu to dobro zna. Preuzećemo bolesnog bledolikog da se staramo o njemu. I ti si takode dobrodošao, Holideje.

— Usuđuješ se da prkosiš poglavici, Visoki Medvede? — procedio je Grom Koji Hoda kroz stisnute zube. — Usuđuješ se da mi prkosiš?

Ali, Visoki Medved nije ga slušao. Uzevši Sendsovog konja za povodnik, poveo ga je ka svojoj kolibi. Grom Koji Hoda gledao je gnevnom očima svoj narod, ali svi su spontano odbijali da se suoče sa njegovim pogledom i malo po malo okupljena gomila se razila. Njihov prećutan postupak bio je više nego jasan. Oni su time neopozivo i jasno dali do znanja svom poglavici da dele mišljenje Visokog Medveda.

Zatim je nastao nov trenutak zategnutosti, jer su Grom Koji Hoda i Holidej izmenjali neprijateljske poglede. U očima poglavice Juta Indijanaca gorela je neutoljiva mržnja, ali negde u dubini skrivao se i plamićak straha. Grom Koji Hoda bio je pobeđen naočigled svog naroda. Njegova ratnička zvezda time je počela da blede.

Konačno se Grom Koji Hoda okrenuo i ne osvrćući se, uputio svojoj kolibi. Niko, baš niko, nije pošao za njim. Odahnuvši duboko, Holidej je pogledao Tamno Krilo. Osmehnulo joj se i dodirnuo je rukom po mišići. Osetio je da joj ruka podrhtava. Stisnuo ju je jače da bi joj ulio hrabrosti koja joj je u tom momentu nedostajala, jer je u odsudnom času bila hrabrija od svih ostalih, i drhtanje njene ruke je prestalo.

Pustivši je, Holidej joj je pokretom glave dao znak da treba da pođe u kolibu za Sendsom. — Pođi, Tamno Krilo, i spasi mog prijatelja.

— Još jedno ćebe, Holideje — rekla je Tamno Krilo.

Holidej je klimnuo glavom i okrenuo se da sa klupe u uglu dohvati ćebe izatkano rukama Tamnog Krila i da ga zatim raširi preko Sendsovog grozničavog tela opruženog na niskom ležaju od čebadi i bizonskih koža. U toku noći groznica je trajala i jeza i vatra smenjivale su se u Sendsovim usahlim očima. Zapaljenje pluća razvijalo se svojim brutalnim tokom i još uvek se nije znalo da li će se Sends izvući iz krize. Prošlo je mnogo časova od kako je donet u kolibu Visokog Medveda i mada je izgledalo da je napitak od lekovitih trava, kojim ga je Tamno Krilo odmah obilno napojila, uspeo da unekoliko smanji žestinu grozničavih napada, on je još uvek bio vrlo bolestan čovek čiji je život visio o koncu.

Visoki Medved je čučao u jednom uglu kolibe i sišući dugačku lulu, posmatrao šta rade Holidej i njegova kći. U dolini Juta Indijanaca bilo je vrlo tiho. Grom Koji Hoda odjahao je iz indijanskog sela odmah posle sudara sa Holidejem i od tada ga više niko nije video. Verovalo se da mu stid neće dozvoliti da se ikada više vrati na mesto svoje sramote.

Tamno Krilo je pripremila neki napitak sličan čaju i ponudila ga Holideju, koji se sedeći skrštenih nogu na bivoljoj koži odmarao od napornog dana.

— Bilo bi bolje da se malo odmoriš, Tamno Krilo — rekao je Holidej mirnim tonom. — Mora biti da si umorna.

— Sa mnom je sve u redu, Holideje — osmehnula se otkrivajući u osmehu i sjaju očiju svu sreću njenog srca. — Dovoljno mi je što te gledam.

— Pogled i odmor nisu isto, devojko, to ćeš uvideti kad budeš iskusnija.

— Tamno Krilo će uvek misliti kao sada. Mislila sam često na tebe. Sve vreme sam se pitala da li si živ ili mrtav, i to mi nije dalo miran san. Sada sam zadovoljna — dvoumila se kratko vreme, a onda dodala. — Nisi se ništa promenio. Holideje.

Holidej je okrenuo glavu i zamislilo se. Kakva je to varka bila, to zapažanje Tamnog Krila. Iako se na izgled fizički nije promenio, osećao se starijim. Tih nekoliko nedelja od pokolja na ranču Reb Stok pa do današnjeg dana, činili su mu se kao nekoliko godina. Za to vreme doživio je još jedno tragično iskustvo, ali u dubini duše ipak nije bio nezadovoljan, jer se još jednom osvedočio da ovaj svet ne pripada samo samoživima i iskvarenim nasilnicima, već da u njemu postoje i plemenita bića, spremna da se žrtvuju za druge. Njegov lični životni stav dobijao je time svoj pravi smisao. Očigledno da su pravda, istina i pravo čoveka na spokojan život bili istinske vrednosti življenja, te da i njegova želja da Tagerta kazni nije bila samo odraz njegovog osvetničkog duha, već nužna potreba opstanka i napretka sveta u kome je živio. Taj svet ne bi mogao opstati bez plemenitih i hrabrih, bez takvih kao što je Tamno Krilo, pa konačno i on sam.

Pogledao je Tamno Krilo toplim pogledom. Želeo je da joj može uzvratiti sve ono što je učinila za njega i što će učiniti za druge koji dođu posle njega.

A onda se ponovo setio Tagerta. U plamenu vatre ugledao je njegovu sliku i ruka mu je mahinalno kliznula do drške revolvera.

Bilo je negde oko ponoći kada je Monti Blu začuo potmuli topot konjskih kopita koji se s mukom probijao kroz debeo sneg. Lupnuvši kundakom puške o zid kolibe da bi alarmirao one koji su u njoj spavali, bandit je prišao do ivice verande od škripavih dasaka i ugledao siluetu nekog konjanika koji se lagano približavao niz dolinu.

Vrata su se širom otvorila i na njima se pojavio Tagert sa šestometkom u ruci.

— Ko je to? — pitao je bunovnim promuklim glasom. — Mak Tajg? — Mak Tajg je bio jedan od dvojice ljudi koji su neprestano češljali snegom zatrpanu dolinu, dok su ostali članovi bande spavali i odmarali se od gonjenja begunaca u planini.

— Ne bih rekao da je ono Mak Tajgov konj, Tagerte — rekao je Blu. — Izgleda pre kao neki obojeni konj... indijanski konj.

I ostali banditi pridružili su im se na verandi. Svi su bili vrlo umorni i bunovnim očima zurili su u dolinu. Posle okršaja kod doline u planini, Tagert ih je mnogo časova držao u sedlu ne prekidajući bezuspešnu potragu za Holidejem ili bilo kakvim tragom koji bi mogao otkriti njegovo mesto boravka. Sada je cela banda bila smeštena u staroj kolibi iznad prolaza Tomahok, i trebalo je da bude spremna za rani jutarnji polazak. Svi su živeli i radili naporno, ali se niko nije žalio. Tagertova opsesija da uhvati Doka Holideja postala je i njihova.

— To je neki Indijanac — rekao je posle izvesnog vremena oštrooki Harknes. — Mora biti da je neki od onih Juta Indijanaca koji žive negde u planini.

— Da li da ga skinem jednim hicem, Tagerte? — zapitao je Blu. Rekao je to ravnodušno kao da pripaljuje cigaretu.

— Ne budi glup — promrmlijao je Tagert. — Kao što Harknes reče, tamo negde u planini živi indijansko pleme. Može biti da taj nešto zna o Holideju.

— Stao je — zapazio je Mak Veler. — Primetio nas je.

— Dozovite ga ovamo — naredio je Tagert.

Veler je sišao sa verande u blatinjav sneg i mahnuo rukom Indijancu. — Dodi ovamo da razgovaramo, crvenokošće.

Indijanac se digao u uzengijama. — Tagert? — njegov glas se kao odjek zakotrljao kroz ledenu noć.

— Tako je — odgovorio je Tagert glasno i konjanik je petama poterao svog konja prema njima.

— Izgleda da je ranjen, Tagerte — primetio je Harknes. — Ružan i krupan crvenokošac, zar ne?

— Oni su svi ružni — bio je Hargertov komentar dok se snažnim plećima naslanjao na škripavi drveni stub verande.

Indijanac je dojahao do verande i zaustavio konja. Životinja je naporno dahtala, a sapi su joj bile pokrivene smrznutim znojem. Konjanik je digao ruku u znak pozdrava. — Haug. Ko je od vas Tagert?

— Stojiš pred njim — rekao je voda bande. — Ko si ti, ratniče?

— Ja sam Grom Koji Hoda iz doline Krou Krik. Poglavica Juta.

— I šta ti radiš ovde usred noći, kad je hladno da se i veštice mrznu, veliki poglavico?

— Da sjašem?

— Da, ali drži ruke tako da ih mogu videti — rekao je Tagert. — Ne verujem crvenokošcima.

Doček nije bio nimalo prijateljski, ali Grom Koji Hoda nije se naljutio. Sjahavši iz sedla, pritisnuo je rukom levo rame i snažnim krivim nogama prošao kroz duboki sneg. Banditi su ga radoznalo posmatrali kada je zastao ispred Ta-

gerta i zagledao se u njega duboko usađenim crnim očima.

— Ti goniš bledolikog Holideja? — zapitao je.

Tagert se trgao. — Znaš li nešto o Holideju, Indijanče?

Grom Koji Hoda pljunuo je u ugažen sneg. — Znam gde je. Odvešću vas do njega. Ubijte ga.

Doček Groma Koji Hoda nije bio suviše srdačan, ali odjednom on se našao okružen pažnjom koja pripada kraljevima.

Kada se oko tri časa Virdžil Sends probudio, seo je u postelju i trepćući pogledao oko sebe bistrim očima zdravog čoveka. — Gde sam ja, do đavola. ? — promrmlijao je. Pogledao je Indijanku, a zatim Holideja, koji je sedeo na njegovom ležaju. — Holideje?

Holidej se osmehnulo jer mu je Virdžilov glas zvučao jasno i snažno.

— Mi smo u naselju Juta, Virdže. Kako se osećaš?

— Gladno — bio je Sendsov odgovor. Počešao se po prsima i začuđeno pogledao devojkicu. — Ako si me ti lečila, onda si sigurno vraški dobar lekar, devojkico. Šta si mi to dala?

Tamno Krilo se osmehnulo. — Osećaš li se bolje, bledoliki?

— Osećam se odlično — rekao je Sends i osmehnuvši se, pogledao Doka. — Mislim da sam bio vrlo bolestan?

— Vrlo bolestan, zaista — potvrdio je Dok ustajući. — Daj mi nešto da jede, Tamno Krilo.

— Naravno, odmah ću, ali neka se odmara.

— U tome je on pravi majstor — Holidej je potapšao Sendsa po

ramenu. — Milo mi je što vas vidim među živima, Virdže.

— I meni je drago što sam se vratio. — Sends je pogledao za Dokom, koji je pošao ka vratima. — Kuda ćete?

Holidej je zastao navlačeći kaput. — Idem da dovedem Veliku Sovu iz pećine. Dok sam odsutan, radite sve ono što doktor naredi. Važi?

— Imam li drugog izbora?

— Ne — umešao se Visoki Medved. — Da pođem sa tobom, Holideje?

— Ne, bolje ostani ovde — rekao je Dok.

— Budi oprezan, Holideje — rekla je Tamno Krilo izlazeći za njim. — Ako se Grom Koji Hoda vrati, on će želeti da ti se osveti.

Holidej nije odgovorio, ali je umesto toga obgrlio devojkicu oko struka. Devojkica se privila uz njega uzvraćajući mu zagrljaj strasno i predano. Dok ju je prstom dodirnuo po usnama i uputio se ka svom konju. Gledala ga je sve dok nije čula Virdžilov poziv. — Gospode Bože, ali ja sam mnogo gladan. — posle čega se vratila u kolibu.

— U čemu je stvar? — zapitao je njen otac videvši joj lice. — Izgledaš uplašena.

Tamno Krilo se dodirnula rukom po prstima. — Ne znam otkuda to oče, ali odjednom sam jako uplašena. Za Holideja.

— Ta momčina zna da se brine o sebi, devojkicu — osmehnuo se Sends. — A sada, šta je sa tom hranom?

X

Za vreme svog dugog boravka u samoći pećine umrlih, Velika Sova je uživao u divnim snovima. Retko kada je spavao, ali je sanjao bu-

dan, većinu vremena provodeći u sedećem položaju, u nekoj vrsti polusvesnog stanja, neosetljiv na hladnoću i glad, prisećajući se u mislima celog svog života, oživljavajući svaku pojedinost kao da je ponovo doživljava.

Noćas su sa njim bile sve njegove žene. Njegova prva žena Šamata, čija je slika i prilika bila njegova unuka Tamno Krilo, rođena u plemenu Apača, vitka i okretna, glasa mekog kao ševino pevanje. Živo je se sećao jer su zajedno proveli mladost. Ona mu je rodila dva lepa sina.

Plavo Pero bila je veliki radnik i uvek je čistila i kuvala. Ona ga je punu godinu negovala posle one velike bitke sa Čajenima, kada je bio teško ranjen kopljem. Pri prvom njegovom odsustvovanju iz plemena bila je ubijena u napadu Apača. Zbog toga je on svojim velikim lukom ubio desetoricu apačkih ratnika.

Zlatna Voda provela je sa njim dvadeset godina, a Pačeta iz plemena Krou petnaest. Ona je bila njegova poslednja žena. Nadživeo ih je sve, nadživeo je svoje sinove i kćeri, pa čak i neke svoje unuke...

U njegova snoviđenja odjednom su prodrli spoljni šumovi. Starac se pomerio i na svom ramenu osetio težinu velikog luka. Vatra se bila skoro ugasila. Okrenuo je glavu od potpunog mraka unutrašnjosti pećine i pogledao prema otvoru. Napolju je još uvek bila noć. Njegovi snovi su odlepršali i to mu je bilo žao. Čuo je topot konjskih kopita.

Ustao je i prišao ulazu u pećinu. U prvom momentu nije video ništa, ali ostavši neko vreme ujedan mrazom, ugledao je ispod sebe nekog konjanika praćenog kolonom brojnih jahača, koja se kretala ka selu.

Usne starog indijanca zgrčile su se od mrznje. Grom Koji Hoda. Neposredno posle pucnja u selu video ga je kada je odjahao. Jahao je kao ratnik gneva i velika Sova je verovao da ga je ratnik. Hodej oterao iz sela. Nije mu bilo verovatno da bi Grom Koji Hoda inače otisao iz sela.

Za njim se pojavilo još više konjanika, mnogo konjanika. Bledolikih konjanika. Svi su jahali tiho kao da se prikradaju i tako naoružani, smrknuti, zloćudni lica, starom Indijancu ličili su na rdave ljude.

U istrošenom telu Velike Sove oživele su stare uspomene i osećanja. Videvši da je Grom Koji Hoda digao ruku i zaustavio kolonu iza sebe, Velika Sova je predosetio zlo. Pogledao je u pravcu skrivene doline, a onda ponovo konjanike. Grom Koji Hoda i bledoliki sa ramenima širokim kao u medveda nešto su tiho razgovarali.

Opasnost.

Velika Sova je suviše mnogo toga video da je ne bi prepoznao na prvi pogled. Bio je siguran da se bliži opasnost.

Skinuo je sa ramena svoj veliki luk i stavio strelu na tetivu. U njegovim rukama još uvek je bilo dosta snage. Još uvek nije bio u društvu onih koji su počivali mrtvi u tim pećinama.

— Grome Koji Hoda — doviknuo je. — Šta se to događa?

Konjanici su se trgli i pogledali na gore. U tami su teško mogli da razaberu avetinsku siluetu na ulazu u pećinu, ali starac je njih sasvim jasno video pri svetlosti zvezda.

— Velika Sova — zarežao je Grom Koji Hoda. — Umukni, stara ludo.

— Šta se događa? — ponovio je pitanje Velika Sova. — Kakvi su to ljudi sa tobom?

— Zar hoćeš da probudiš celu pokrajinu? — izdrao se čovek sa širokim ramenima. — Ućutkaj ga.

— Umukni — naredio je Grom Koji Hoda snažnim glasom. — Ovo se tebe ne tiče, Velika Sova.

— Ili ćeš mi odgovoriti ili ću dići uzobunu — rekao je Velika Sova.

Na jednu Tagertovu reč Grom Koji Hoda kliznuo je iz sedla na zemlju. Izvadivši nož iz kanije, on se počeo žurno penjati ka pećini.

Velika Sova je digao luk. Bio je to njegov najbolji luk. Nosio ga je u svim velikim bitkama protiv Apača. Zategao je tetivu svom snagom i tanka oranova strela sa izošćenim čeličnim vrhom zadrhtala je u njegovoj ruci.

— Stani, Grome Koji Hoda — opomenuo je starac indijanskog poglavicu. — Sa Velikom Sovom nećeš govoriti sa nožem u ruci.

Grom Koji Hoda je zastao u nedoumici, ali je na jednu Tagertovu reč ponovo počeo da se vere. — Nisi umro onda kada je za to bilo vreme — rekao je dahćući. — Zato ćeš umreti sada.

Luk se jedva pomerio u smežuranim košćatim rukama i Velika Sova je žmireći nanišanio duž tankog strelinog tela. Grom Koji Hoda bio je krupan i vidljiv cilj. Uz potmulo zvuk puštene tetive strela je poletela. Poletela je brzinom nevidljivom za oko.

Banditi su čuli tup udar strele u telo. Vrh strele zario se duboko u prsa Groma Koji Hoda i on je zastao u mestu. Kao u grču digao se na vrhove prstiju i obema rukama obuhvatio tanko ubilačko drveće. Okrenuo je lice nebu i počeo da pada nauznak. Iz njegovih usta oteo se stravični krik, krik ratnika na umoru, i njegovo telo se izvilo i sa litice poletelo naniže njišući se kao list na vetru.

Eho tog prodornog krika od koga se svima sledila krv u žilama

još uvek je odzvanjao od snežnih vrhova litice kada se telo Groma Koji Hoda skotrljalo niz padinu da bi se zadržalo skoro pred nogama njegovog uplašenog konja.

U toku nekoliko sledećih sekundi čak je i Tagert ostao bez reči. A onda je njegov „kolt” poleteo iz futrole i otvorio cevi uperio se ka pećini. Ali, otvor pećine bio je prazan.

— Uhvatite ga — besno je dreknuo Tagert. — Sto mu gromova, šta čekate, sredite ga!

Istog trenutka banditi su sjahali s konja. Veler je prvi stao nogom na zemlji i potrčao. Pretrčao je svega tri krupna skoka ka litici pre nego što je naleteo na drugu strelu. Strela ga je pogodila odmah ispod grudi i svom snagom ga odbacila unazad. Tagert je ispalio jedan metak na sablasnu senku koja se za trenutak pojavila na otvoru pećine, ali Velika Sova je odmah nestao sa vidika.

Tagert je sjahao iz sedla i poveo svoje ljude uz padinu baš kada se iza okuke puta na vidiku pojavio Dok Holidej.

Na trzaj vodila. Holidejev konj je ukopao noge u zemlju, a konjanik je skočio iz sedla i kao strela jurnuo među stene pre nego što je životinja osetila da je teret nestao sa njenih leđa. Penjući se tiho i vešto, još uvek neprimećen, Holidej je zbacio svoju jaknu od bivolje kože i izvadio „kolt” iz futrole. Verući se sve više, zastao je za trenutak kada je začuo još jedan krik. Prebacio se preko jednog kamena da bi video kako je telo još jednog bandita poletelo niz strmu kamenu liticu sa strelom čiji je perjani rep virio iz njegovih grudi.

Holidej je digao „kolt” tražeći pogledom Tagerta. Nije mogao da ga vidi. U nedostatku glavnog cilja osuo je ubistveni plotun na gomilu ljudi koji su se penjali. „Kolt” mu je poskakivao u ruci, a zaglušujući pucnji odbijali su se od tvrdih litica.

Njegova paljba bila je smrtonosna. Trojica bandita stropoštali su se mrtvi od tog prvog gromkog plotuna i dok su se mrtvi ljudi kotrljali niz liticu, a olovna tanad se odbijala od stena i fijukala pored njihovih ušiju, iznenađeni banditi su zbunjeno ustuknuli. Holidej je preskočio preko svog zaklona i šmugnuo iza niza kamenova koji su se nastavljali do blizu ulaza u pećinu. Još uvek nije mogao da vidi Tagerta, što je značilo da on mora biti u pećini.

Holidej se uputio tamo.

Došao je njegov trenutak osвете.

Iskočio je iz zaklona i potrčao ka ulazu u pećinu i jedan kuršum okrznuo ga je po listu noge. Holidej se glavačke bacio napred i zakotrljao se prema ulazu. Vatra u pećini više nije gorela i unutra je bilo mračno kao u mastionici. Kotrljajući se i dalje po steni čiji ga je ispust zaklanjao od kuršuma bandita koji su nastavili da gađaju iz podnožja, Holidej je udario o zid stene snagom koja mu je izbila vazduh iz grudi.

Blesak plamena iz revolverске cevi obasjao je tamu u dubini pećine i kuršum se zario u stenu samo nekoliko santimetara daleko od njegove glave. Holidej je skočio dublje u pećinu i jednom nogom natrčao je na nešto meko što je tiho zaječalo.

— Tagerte?

To nije bio Tagert i reč koju je izgovorio zamalo da ga je koštalo života, jer je šestometak ponovo planuo. Tane je prosvirala iz naramenicu na levom ramenu i

bolan vreo dodir kuršuma kao da mu je ožario celo telo. Skočio je ponovo u stranu i dok je „kolt“ dva puta uzastopce brzo planuo, Holidej je prepoznao glas Velike Sove, koji je ponovo zastejnjo.

Ležeći na tlu u uzanom procepu između jednog kamena i zida pećine, Holidej je napregao oči ne bi li u tami nešto video. Spolja su dopirali povici i psovke. Banditi su dozivali Tagerta i nisu pucali bojeći se da ga ne pogode.

Ali, Tagert nije odgovarao.

Pipajući rukama, Holidej je napipao ostru zupčastu ivicu stene koja je činila zid pećine. Iza te ivice nalazilo se neko udubljenje. Krajnje oprezno digao se sa poda i zavukao se u usek.

— Tagerte! — povikao je odjednom. — Ovde je Holidej.

Odgovorila mu je kiša kuršuma koja se bezopasno odbila od kamenog zida. Crveni plamići i blesak došli su iz dubljeg dela pećine. Holidej je stajao miran dok revolveri nisu začutali, a onda je pružio „kolt“ izvan udubljenja i nanišaniš nasumice prema dubini pećine, opalio.

Nastala je zaglušujuća buka. Gromki tresak suludo je odjeknuo u skućenom prostoru da bi se ustotručio kada je Holidej povukao ruku sa praznim „koltom“, a iz dubine pećine došao besan odgovor Tagertovih pištolja.

— Ti si mrtav čovek, Holideje — zagrmeo je Tagert između revolverskih pucnjeva. Pa ipak, njegovom glasu nedostajala je ona čelična čvrstina i autoritet njegovih revolvera. U tom glasu nije više bilo onog samouverenog nasilničkog tona, pomislio je Holidej dok je grozničavom brzinom ubacivao nove metke na mesto ispaljenih. U tom glasu osećala se slabost koju je Holidej jasno razlučio od usilje-

ne nameštene gromovitosti banditovog glasa. Nije to više bio onaj grubi, cinični ton ubice, kakav je čuo na ranču Reb Stok one tragične večeri bezumnog pokolja. Ali, to je ipak još uvek bio Tagertov glas, glas čoveka koji je hladnokrvno sa ovoga sveta zbrisao mnoge živote uključujući tu i oca i sina Toland.

— Dolazim po tebe, Tagerte! Predaj se ili te čeka smrt — povikao je Holidej i bacio na drugu stranu pećine pregršt praznih čaura.

Na drugom kraju pećine planuli su „koltovi“ i Holidej je opalio u pravcu bleska. Čuo je Tagertove korake koji su se udaljavali dublje u nepristupačne delove mračne pećine.

Poguren, glave uvučene u rame, klizeći pored zida pećine, Holidej je pošao za njim.

Tagert je u svom životu upoznao mnogo vrsta tame, ali nikada nije osetio jezu tame kao ova koja ga je sada okruživala. Bila je to potpuna tama, čak dublja i crnija od mraka u samici kaznionice Pionir. Gusta, skoro lepljiva tama koja se obavijala oko čoveka kao hladno ljigavo telo džinovske zmije. Bila je to tama koja se nije mogla opisati kao odsustvo svetlosti, već pre kao prisustvo nečeg nezamislivo crnog; nečeg crnog bez senke, crnog kao smrt.

Spotakao se na neki kamen i mahinalno ispružio ruke da se pridrži. Negde napolju, tamo gde je vladala blagoslovena svetlost, praštala je neprekidna pucnjava pomešana sa borbenim povcima boraca. Napolju pred pećinom vodila se borba i on je verovao da se to njegovi ljudi

bore protiv Indijanaca. Ali, oni su bili u prednosti jer su imali svetlost. A on se borio u tami. Sa Holidejem.

Osećao je u telu neku neobičnu težinu i tromost. Pipajući rukom, ušao je u jedno udubljenje i stao da čeka. Sve što je radio izgledalo mu je nekako sludeno. Znao je da se to u njemu budi stari strah i napregao je svu snagu svoje čelične volje da ga savlada.

Jedan metak.

Samo jedan metak mu je trebao da ubije Holideja i iskupi svoj put do svetlosti. Samo jedan metak.

Tišina.

Tagert je duboko disao. Pod rukama i telom osećao je hladnoću stene. Telo mu je želelo da zadrhti, ali mu on to nije dopustio. On je bio Tagert, čovek gvozdene volje. Nisu uspeli da ga slome ni u samici; neće pokleknuti ni sada.

Šum koraka.

Ali, otkuda je dolazio? Pećina je deformisala šumove. Ako opali, otkriće svoj položaj. Kako je samo Holidej uspeo da bude tako tih? Mora biti da se plaši. Svaki čovek koji se sukobi sa njim mora se boriti.

Opet se začuo prigušen šum. Dopirao je sa desne strane, sada je bio siguran u to.

Njegov „kolt“ presekao je crnu tkaninu gromkim bleskom plamena. Pri blesku pucnja ugledao je za trenutak jednu uspravnu osobu, ali ne na desnoj strani već iza sebe.

Sledećeg trenutka bio je pogođen, jer je Holidej uzvratio pucnjem. Bol vreo i oštar, kao udar usijanog gvožđa, prostrelio ga je kroz telo. Okrećući se, pritisnuo je okidač dva puta i začuo tup udar tela o tlo.

Val slatke radosti preplavio je Tagertovu dušu. Uspeo je. Sve je bilo završeno. Okrenuo se sa svog mesta u udubljenju i opalio još dva

hica u pravcu tog šuma. Istog trenutka Holidejev revolver je planuo sa druge strane i on je bio ponovo pogođen.

Krik bola začeo se u Tagertovom grlu. Holidej je, dakle, još bio živ i igrao se sa njim kao mačka s mišem. To nije bilo pravo. Ne, nije bilo pravo u ovakvoj tami. Na dnevnoj svetlosti smeo bi da se suprotstavi i svemogućem Luciferu, ali ovo je bilo previše surovo. Bol od rana bio je prema tome obična šala. Mogao je on podneti više bola nego što ljudski um može da zamisli. Ali mrak, to je bilo nešto drugo. Mrak mu se uvlačio u nozdrve, grlo i pluća; stiskao mu je usta i nije mu dao da diše, mrak ga je gušio.

Njegova ogromna glava okrenula se ka otvoru pećine, odakle su još dopirali zvuci okršaja. U svojoj uobrazilji video je odsjaj zvezda na ledenoj snežnoj kori, video je čak i ogroman žućkasti mesec koji je iza vrhova planine izlazio da srebrnastom mesečinom okupa ceo svet. Otuda su dolazili zvuci okršaja. Otuda, sa svetlosti.

Bez dozvole ili podsticaja svesti njegove noge su same krenule ka izvoru tih šumova. Sada je bio krajnje smiren. Hodajući priljubljen uz zid, načinio je još tri koraka. Iza njega nije odjeknuo više ni jedan pucanj. Sada je već mogao da nazre nejasan obris ulaza u pećinu. Nabadao je kroz mrak, kretao se pipajući. Već je video blesak pucnjeva i to je njegovim čulima delovalo kao osveženje. Prisilio je sebe da zastane, ali oko sebe nije čuo ništa.

— Napolju, Holideje — prošaputao je samom sebi — napolju ću te ubiti deset puta, stotinu puta...

Bliže, sve bliže. Oči su mu se bile privikle na polutamu i desno od sebe razabrao je siluetu starog Indijanca. Još pet koraka. Zastao je i duboko udahnuo kroz stisnute zube. Kroz otvor pećine video je zvez-

de, prostrano tamno nebo i litice obrasle drvećem koje su se dizale u visinu.

Digao se na prste i plegao napred; celo telo podrhtavalo mu je od naponu snage. Trebalo je da preskoči samo nekoliko metara. Mogao je to za nekoliko sekundi; brže nego što čovek može da nanišani i opali.

Kao izbačen iz ogromnog džinovskog luka, Tagert je jurnuo. Za sekundu ili dva na otvoru pećine jasno se odrazila silueta njegovog krupnog tela i širokih leđa. Za nekoliko sekundi koje su izgledale dugačke kao večnost.

Začuo se potmuo zvuk odapinjnja tetive i tup udar strele u telo. U poslednjem skoku Tagert se okrenuo i nasumice opalio iz pištolja ka unutrašnjosti pećine. Odgovorio mu je grom Holidejevog „kolta“. Teško olovno tane zarilo se u Tagertova prsa i dodavši još poleta smrtonosnom udaru strele, izbacilo ga je na svetlost praskozorja. Snažne noge nastavile su da koračaju, ali u grudima više nije bilo daha, niti u očima života. Nastavio je da trči do ulaza u pećinu i dalje dok mu kolena nisu klecnula.

Poslednji korak odneo ga je u najdublju od svih tama.

Holidej je spustio revolver. Dim baruta ujedao ga je za nozdrve i pekao mu oči. Osećao je slab bol, udaljen i potmuo, kao nešto što je došlo i prošlo. Naslonio se na zid pećine i sačekao nekoliko trenutaka dok mu se snaga nije vratila, a zatim pošao ka izlazu. Prilazeći starom Indijancu, začuo je prasak revolvea.

— Velika Sovo?

Osoba upolutami se pomerila. —

Mala rana nije ništa za čoveka koji čeka smrt. A šta je sa tobom, ratniče?

— Noćas sam i ja izbegao smrt, starče...

— Holideje?

Bio je to glas Virdžila Sendsa! Holidej je pomogao Velikoj Sovi da ustane i zajedno su pošli ka ulazu u pećinu, na kojem su se pojavili Sends i Visoki Medved.

— Virdže — izustio je Holidej sa nevericom. — Šta ti, do đavola, radiš? — ne čekajući odgovor, dodao je. — Šta je sa Tagertovim banditima...?

— Neki su mrtvi, a neki su pobegli — odgovorio je Sends držeći u svakoj ruci po jedan revolver. — Stigli smo upravo u trenutku kada je pucnjava počela i dobro smo im isprašili tur do trenutka kada je Tagert otišao u pakao. Onda su ostali koji su preživeli shvatili da im se borba više ne isplati, pa su zbrišali. Jesi li ti dobro?

Holidej nije bio sasvim siguran. Znao je samo da je jedna žalosna epizoda njegovog života tog jutra završena. Nadao se da će mu dan koji dolazi doneti nešto bolje i lepše. Pri toj pomisli pred očima mu je iskrsnula slika Tamnog Krila i nada da će taj dan biti lepši od drugih odjednom je postala čvršća i jača.

Od Stoni Gepa do Čedvika dilažansa je putovala skoro pola dana, ali Holideju se činilo da je putovanje prošlo brzo kao jedan trenutak. U početku je, zavijen u mekan ogrtač, zavaljen u tapacirano sedište osluškivao topot konja i jednoliko klopajranje točkova prekidano poviciima vozara koji su jasno odzvanjali u ravnici pokrivenoj smrznutim sne-

gom, a zatim su sanjarije osvojile njegove misli i prenele ga u događaje živo utisnute u poslednje dane njegovog života. Činilo mu se da nikada neće zaboraviti sanjiva milovanja Tamnog Krila i odsjaj vatre u njenim očima onog jutra kada je ustao iz toplog ležaja od krzna i spustio poslednji poljubac na njene pune poluotvorene usne. Kada je zakoračio iz kolibe, mraz novembarskog jutra ohladio mu je lice i ruke, ali mu je srce grejalo toplina njenih iskrenih osećanja. Proći će verovatno dosta vremena pre nego što ponovo sretne osobu takve vrednosti.

Rastanak sa Virdžilom Sendsom bio je kraći i lakši. Bivši revolve-

raš ostao je kao predradnik na ranču Reb Stok pod lažnim imenom Verd Donahju i obzirom da dugo godina nije dolazio u kontakt sa ljudima, postojala je velika verovatnoća da niko neće otkriti njegov pravi identitet. Tako će Virdžil verovatno dočekati mirnu starost.

A on sam? Šta je njega čekalo na kraju tog putovanja? Iskreno je želeo da Čedvik bude mirno utočište u kojem bi u tišini mogao da sredi utiske i pokušao da živi kao ostali ljudi. Bar za neko vreme.

No crv sumnje nagrizaio je njegovu nadu. Suviše mnogo ljudi želelo je da se preko njegovog mrtvog tela dočepa slave, slave koja nije vredela ni koliko dim njegove cigare.

KRAJ

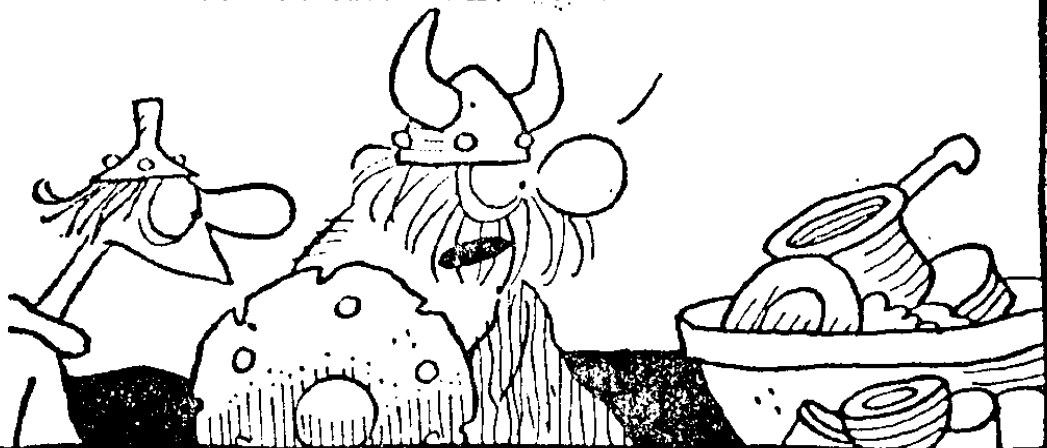
HOGAR STRAŠNI

by
DICK BROWNE

VEČERA NIJE SPREMILJENA...SUDOVI NEOPRANI...PA
ŠTA TA HELGA RADI CEO DAN?!

© King Features Syndicate, Inc., 1974.

DICK
BROWNE

GLE! ČAK NI KREKET NIJE NAMESTILA!

SVIM
ČITACIMA,
ŽELIMO SREČNU
NOVU
1987.
GODINU

